

РІЧНИЙ ЗВІТ 2019

European Bank
for Reconstruction and Development

РБО ФІНАНСУЄТЬСЯ

через цільовий мультидоноровий рахунок
Європейського банку реконструкції
та розвитку (ЄБРР), відкритий у 2014 році.

Донорами є:

Європейський
Союз

Данія

Фінляндія

Франція

Німеччина

Італія

Японія

Нідерланди

Норвегія

Польща

Швеція

Швейцарія

Велика
Британія

США

ЗМІСТ

Вступне слово бізнес-омбудсмена	04	2. Огляд найважливіших розслідувань	39
Про Раду	06	3. Системні проблеми бізнесу та рекомендації державним органам	77
Хто ми	06	3.1. Виявлені системні проблеми	77
Завдання та принципи	07	3.2. Окремі рекомендації, надані державним органам та рівень їх виконання	79
Що ми робимо	08	3.3. Виконані рекомендації по кейсах	81
Як ми працюємо	09	3.4. Виконання системних рекомендацій у 2019 році	82
Команда	10	3.5. Тема звіту: огляд виконання рекомендацій, які містяться в системних звітах	88
Огляд 2019 року	12	4. Співпраця зі стейкхолдерами	105
1. Огляд 2019 року	14	4.1. Співпраця з державними органами	105
1.1. Кількість отриманих скарг	14	4.2. Регіональні семінари з USAID та UNIC	106
1.2. Державні органи, на які скаржилися найчастіше	15	4.3. Зв'язки з громадськістю	109
1.3. Характер отриманих скарг	17	Ваші відгуки	119
1.4. Часові межі попереднього вивчення скарг	21		
1.5. Кількість проведених розглядів та причини залишення скарг без руху	22		
1.6. Часові межі проведення розглядів	25		
1.7. Географія отриманих скарг	26		
1.8. Огляд найважливіших розслідувань та результатів	30		
1.9. Портрет скаржника	35		

Скорочення
«РБО», «Рада»
використовуються
по тексту звіту для
позначення Ради
бізнес-омбудсмена

ВСТУПНЕ СЛОВО БІЗНЕС- ОМБУДСМЕНА

Шановні друзі,
колеги та партнери,

Я радий представити вам результати діяльності Ради бізнес-омбудсмена у 2019 році.

Цього року ми отримали 1646 скарг від бізнесу на неправомірні дії держорганів та закрили 1139 справ. Ми допомогли компаніям повернути 4,6 млрд грн – рекордну суму за рік з початку нашої роботи.

Малий та середній український бізнес залишається нашим ключовим клієнтом. У 2019 році 68% скарг надійшли саме від МСП, тоді як 32% – від великих компаній. 84% скарг подали українські підприємства, а 16% – компанії з іноземними інвестиціями.

З моменту заснування РБО отримала 6528 скарг від підприємців та провела розслідування по 2/3 з них. З усіх закритих справ більше половини були вирішені успішно. Ми допомогли повернути підприємцям майже 18 млрд грн. 97% заявників, які відповіли на наш запит про зворотній зв'язок, були задоволені нашою роботою.

Серед найактуальніших питань, з якими до нас звертався бізнес у 2019 році, можна виділити наступні:

- Податкові перевірки (371 скарга), які є ключовим предметом звернень, суттєво

зросли у кількості порівняно з попередніми роками. У 2019 році ми брали участь у кожному 67-му оскарженні результатів податкових перевірок у країні. Хоча ми відзначаємо, що процедура адміністративного оскарження в Державній податковій службі стає все більш популярним та ефективним засобом захисту серед платників податків, простір для вдосконалення все ще залишається значним. Покращити її можна шляхом виконання наших системних рекомендацій.

- Дії правоохоронних органів (204 скарги) були другою за поширеністю темою звернень. Порівняно з попереднім роком компанії менше скаржилися на дії та бездіяльність всіх без винятку правоохоронців. Однак системне питання, яке ми спостерігаємо в цьому блоці, стосується необґрунтованих кримінальних проваджень проти бізнесу за статтею 212 Кримінального кодексу України. У 2019 році переважна більшість (97%) з 852 відкритих проваджень із обшуками та блокуванням рахунків були здебільшого необґрунтованими, які суттєво заважали нормальній роботі бізнесу.

- Невиконання судових рішень державними органами є ще одним серйозним питанням, яке ми продовжували відслідковувати у 2019 році. За весь час роботи ми отримали понад 400 скарг з цього приводу: переважно з податкових питань та діяльності правоохоронців.
- Проблема захисту прав власності (35 скарг) також залишається актуальною для українського бізнесу. У 2019 році ми отримали на 18% більше скарг на роботу державних реєстраторів порівняно з попереднім роком. Загалом з травня 2015 року бізнес звертався до нас з цього питання 114 разів.

Нам приємно відзначити деякі системні досягнення 2019 року.

- Пороговий розмір фактичного ненадходження до бюджету податків, зборів, єдиного соціального внеску, починаючи з якого діяння вважалось би кримінальним правопорушенням, був підвищений. Таким чином, припинення випадків безпідставного відкриття кримінальних проваджень за статтею 212 КК України має суттєво зменшити тиск на бізнес.

- Обов'язкова сплата 4% внеску на розвиток інфраструктури місцевої громади від вартості будівництва житла та 10% від вартості нежитлового будівництва була скасована.
- Верховна Рада прийняла закон, який передбачає запровадження нового принципу митного контролю – пост-митного аудиту. Це означає, що митні процедури будуть застосовуватися не на контрольно-пропускному пункті, а після завершення митного оформлення та випуску товарів у вільний обіг.
- Кабінет Міністрів прийняв комплексний регламент, який визначає необхідний порядок присвоєння поштових адрес новим об'єктам нерухомості. Ми сподіваємося, що це допоможе усунути зловживання та в цілому прискорити процедуру реєстрації новобудов.
- Верховна Рада внесла зміни до Митного кодексу України, які мають забезпечити захист прав інтелектуальної власності при переміщенні товарів через український кордон.
- Верховна Рада прийняла закон, відомий як «Антирейдерський закон-2», який фактично відновив територіальність як один з принципів державної реєстрації прав.

У 2019 році співробітники РБО взяли участь у близько 200 зустрічах з українською бізнес-спільнотою та поділилися нашим досвідом у захисті законних інтересів бізнесу.

Я хотів би, зокрема, зазначити 6 регіональних семінарів, організованих разом з USAID, на яких бізнес міг навчитися захищатися від порушень під час перевірок держорганами. З іншого боку, ми дізналися про основні перешкоди у веденні бізнесу в Україні з точки зору малого бізнесу.

У 2019 році РБО підготувала два нових системні звіти:

- Звіт про «Адміністративне оскарження: сучасний стан та рекомендації», спрямований на покращення існуючого стану адміністративних процедур. Для бізнесу та держави важливо впорядкувати процедури, що дозволяють оперативно та без зайвих витрат, усунути дефекти, створені державним апаратом.
- Звіт на тему «Великі проблеми малого бізнесу» оцінює реалізацію урядової Стратегії розвитку малого та середнього бізнесу до 2020 року та надає декілька оновлених стратегічних рекомендацій.

Для підвищення ефективності нашої роботи у 2019 році я підписав Меморандуми про співпрацю ще з трьома державними органами: Генеральною прокуратурою України, Державною податковою службою та Державною митною службою. Таким чином, наразі з державними органами ми маємо 12 подібних угод, які передбачають регулярні комунікації та двосторонній обмін даними, а головне – зустрічі експертних груп з представниками РБО та відповідного держоргану для розгляду окремих особливо складних справ.

Після 5 років відданої роботи перший бізнес-омбудсмен України Альгирдас Шемета склав повноваження 11 жовтня 2019 року. Перед від'їздом він безперешкодно передав мені обов'язки завдяки моїй чотирьохтижневій присутності у офісі у якості його «радника».

У 2020 році, коли увесь світ бореться з коронавірусом та його наслідками, Рада бізнес-омбудсмена продовжує віддано захищати законні права підприємців та сприяє врешті-решт покращенню ділового клімату в Україні у такий складний та непередбачуваний час.

Марцін
Свенціцький
бізнес-омбудсмен України

Marcin Swencicki

ПРО РАДУ

ХТО МИ

Рада бізнес-омбудсмена – це незалежний консультативно-дорадчий орган Кабінету Міністрів України, започаткований для створення прозорих умов роботи бізнесу та запобігання корупції у державних та місцевих органах влади, а також державних компаніях. Рада створена як перша інстанція для підприємців, які прагнуть захисту від незаконних дій державних органів та їхніх представників. Рада бізнес-омбудсмена офіційно розпочала свою діяльність 20 травня 2015 року.

НАГЛЯДОВА РАДА

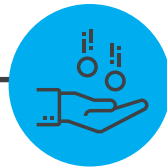
є керівним органом Ради бізнес-омбудсмена. До її складу увійшли уповноважені представники з трьох блоків:

БЛОК 1

Державні установи:
Кабінет Міністрів
України

1 ГОЛОС

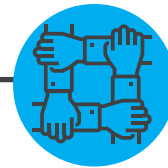
БЛОК 2

**Міжнародні фінансові
інституції:**

Європейський банк
реконструкції та
розвитку (ЄБРР)

Організація
економічного
співробітництва та
розвитку (ОЕСР)

1 ГОЛОС

БЛОК 3

Бізнес асоціації:

Американська торговельна
палата в Україні

Європейська бізнес-
асоціація

Федерація роботодавців
України

Торгово-промислова
палата України

Український союз
промисловців
і підприємців

1 ГОЛОС

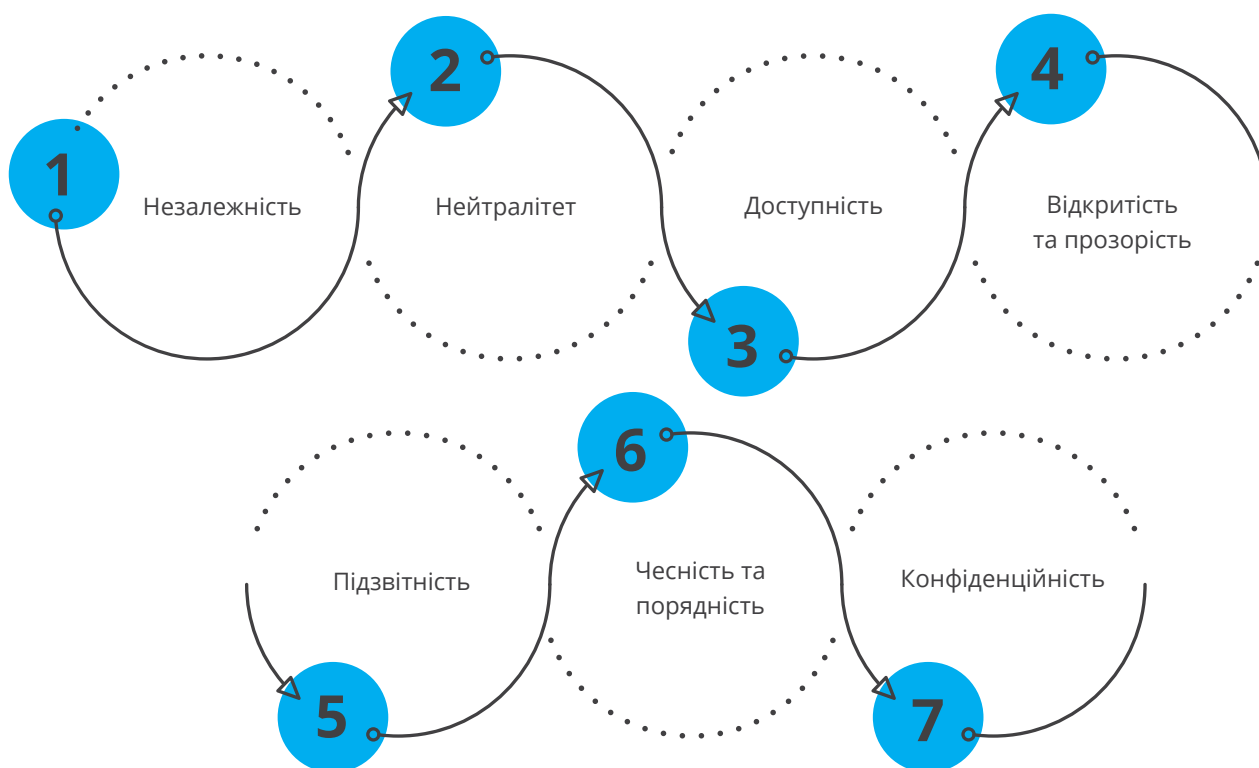
Кожен блок має один голос в Наглядній раді, яку очолює Маттео Патроне, Директор ЄБРР у Східній Європі та на Кавказі.

ЗАВДАННЯ ТА ПРИНЦИПИ

НАШІ ЗАВДАННЯ

НАШІ ПРИНЦИПИ

ЩО МИ РОБИМО

Ми приймаємо скарги від підприємців на недобросовісні дії органів державної влади та держслужбовців, а також державних компаній. Якщо підприємці ще не намагалися вирішити проблему самостійно, ми можемо адресувати їх до відповідних органів. Проте, якщо цей шлях вже пройдено, але безрезультатно, ми допоможемо їм вирішити проблему. Ми не ставимося до розгляду скарг формально, а допомагаємо бізнесу знайти вихід якнайшвидше та найефективніше. Проте інколи питання, порушені в скаргах, знаходяться поза межами компетенції бізнес-омбудсмена.

ЩО МИ МОЖЕМО ЗРОБИТИ:

Обійти бюрократію та знайти рішення, якщо бізнесу це не вдалося зробити самостійно

Допомогти вирішити проблему шляхом взаємодії з відповідними державними органами

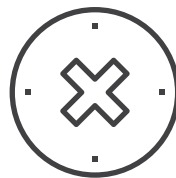
Визначити, чи були дії скажника та держоргану справедливими

Звернутися до інших, хто може допомогти, якщо питання поза нашим мандатом

Звітувати про тенденції скарг державним службовцям та депутатам Верховної Ради та рекомендувати системні зміни до законодавства, що стосується бізнесу в цілому

ЩО МИ НЕ МОЖЕМО ЗРОБИТИ:

Втручатися в роботу судів

Змінювати державну політику

Приймати скарги проти приватного бізнесу

Розслідувати справу, якщо заявник не пройшов принаймні один етап адміністративного оскарження

Брати в роботу скаргу, якщо з моменту останнього порушення пройшло більше року

ЯК МИ ПРАЦЮЄМО

1 Оцінюємо скаргу

Протягом 10 робочих днів Скаржник отримує відповідь про те, чи беремо ми скаргу в роботу.

2 Розслідуємо справу

Ми розглядаємо скаргу більш детально і надаємо рекомендації відповідному державному органу протягом 3 місяців з початку розслідування.

4 Відслідковуємо системні проблеми

Ми постійно відслідковуємо системні проблеми у скаргах і пропонуємо зміни до законодавства, що впливають на бізнес-середовище в цілому.

3 Видаємо рекомендації та моніторимо їх виконання

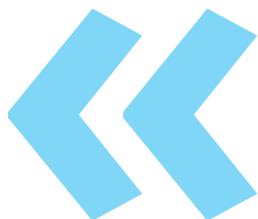
Ми моніторимо виконання всіх наших рекомендацій, доки вони не будуть імплементовані належним чином, а також контролюємо, щоб проблеми не повторювалися.

5 Спілкуємося

Ми повідомляємо про результати розслідування скаржникам, відповідним урядовим установам і засобам масової інформації, дотримуючись правил конфіденційності.

6 Звітуємо

Ми розповідаємо про результати роботи у кварталних та річних звітах, які поширюємо на нашому сайті, у соціальних мережах та засобах масової інформації. Друковані копії звітів також доступні в нашому офісі.

Компанія «МЕТРО Кеш енд Кері Україна» висловлює вам величезну подяку за професійність при розгляді скарги. Вважаємо, що активна підтримка компанії Радою бізнес-омбудсмена дозволила нам отримати позитивне рішення ДФС під час процедури адміністративного оскарження. Дякуємо за допомогу та сподіваємося на подальшу співпрацю!»

Олеся Оленицька

Директор з питань співробітництва з органами державної влади та зв'язків з громадкістю

КОМАНДА

Бізнес-омбудсмен

Марчін Свенціцький

**Заступники
бізнес-
омбудсмена**

**Тетяна
Коротка**

**Ярослав
Грегірчак**

**Альгірдас
Шемета**

до 11 жовтня
2019 року

Секретаріат:

На кінець звітного періоду,
у команді Ради бізнес-
омбудсмена працює

30 фахівців

з західною
освітою

професійним
досвідом у
юриспруденції,
стратегічному
управлінні,
економіці, аудиті та
управлінні
ризиками

Андрій Боднарчук
інспектор

Олег Дикий
молодший інспектор

Юрій Гайдай
інспектор

Ірина Галаніна
асистент
бізнес-омбудсмена

Андрій Градов
молодший інспектор

Іванна Гуменна
молодший інспектор

Владислав Жабський
інспектор

Володимир Забудський
інспектор

Віталій Кірмач
водій

Олена Куцай
інспектор

Володимир Куценко
інспектор

Юлія Лебедєва
референт

Юлія Михайлюк
інспектор

Олег Михайлюк
інспектор

Кирило Номінас
інспектор

Ольга Никончук
ресепшійніст

Марина Павленчик
інспектор

Юліанна Рев'юк
інспектор

Кирил Сластунів
інспектор

Олексій Співак
інспектор

Ірина Станіславська
координатор
з комунікацій

Василь Суховий
молодший інспектор

Тетяна Херувімова
інспектор

Олександр Хоменко
інспектор

Алла Черняк
адміністративний
менеджер

Олена Чорна
інспектор

Огляд

2019

року

56% в електронному вигляді через сайт

17% електронною поштою

27% у паперовому вигляді

ТОП-5 предметів скарг

Податкові питання **60%**

Дії правоохоронних органів **12%**

Дії державних регуляторів **8%**

Митні питання **5%**

Дії Міністерства юстиції **4%**

Опубліковано

2 СИСТЕМНІ ЗВІТИ

«Адміністративне оскарження: поточний стан та рекомендації»

«Великі проблеми малого бізнесу»

91%

індивідуальних рекомендацій, наданих державним органам виконано (2015-2019)

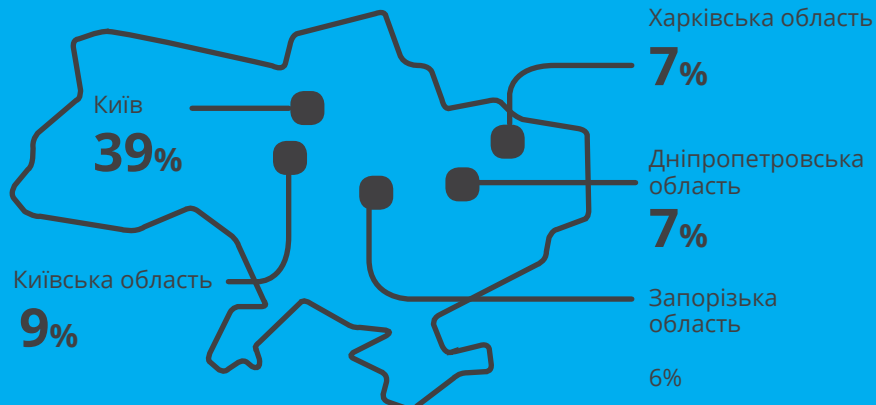
1646

скарг отримано

1139

справ закрито

ТОП-5 найактивніших регіонів

ПОРТРЕТ СКАРЖНИКА

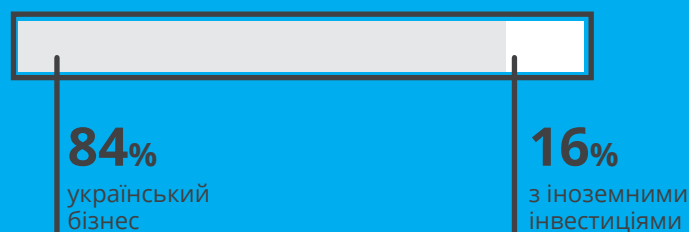
ТОП-5 індустрій

Розмір бізнесу:

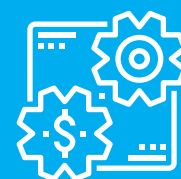
Походження капіталу:

ДОТРИМАННЯ КЛЮЧОВИХ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ

Станом на 31 грудня 2019 року

	Цільовий показник	Результат 2019 р.
Відсоток розслідувань, закритих протягом 90 днів	80%	84%
Частка задоволених скаржників	75%	97%
Відсоток рекомендацій, виконаних державними органами протягом 6 місяців з моменту отримання	50%	82%

Фінансовий ефект у 2019 році

4,6
млрд. грн.

Загальний фінансовий ефект 2015-2019 рр. перевищує

17,9
млрд. грн.

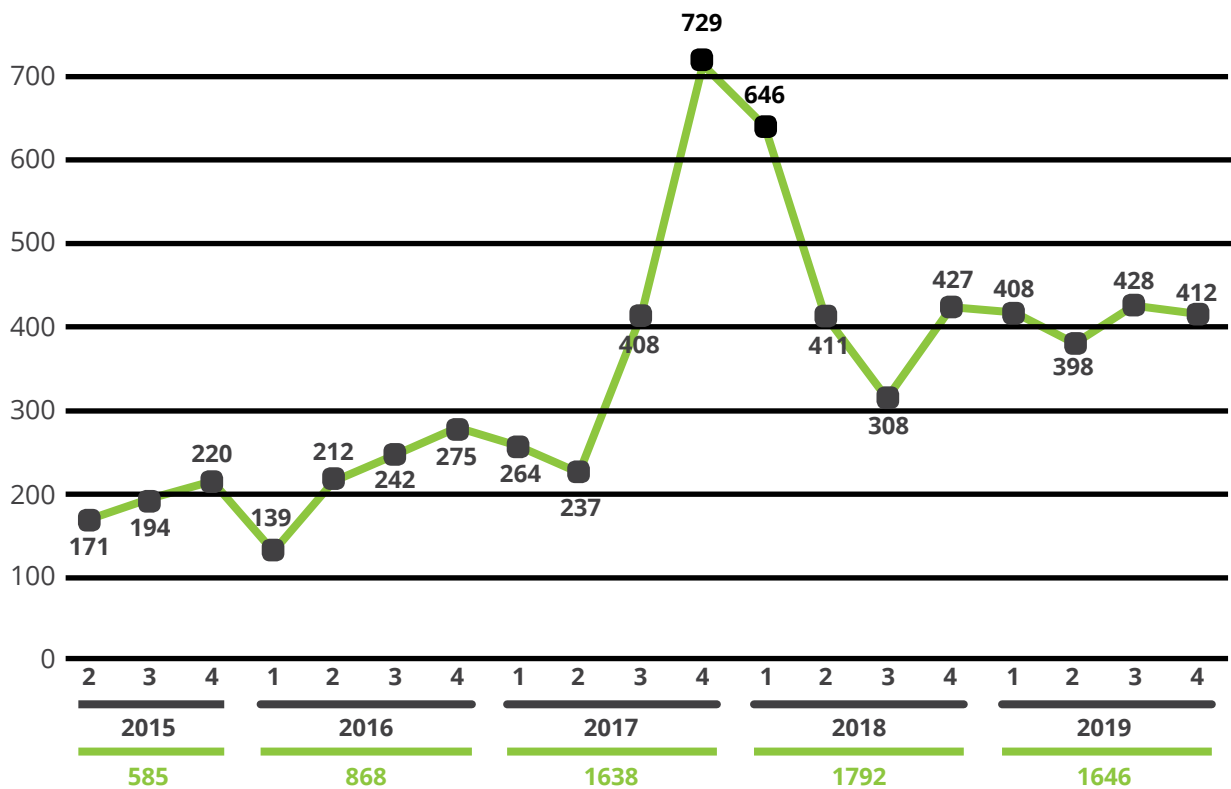
1. ОГЛЯД 2019 РОКУ

1.1. Кількість отриманих скарг

(пункт Регламенту. 5.3.1 (а))

Кількість отриманих скарг поквартально, 2015-2019 рр.

Загальна кількість отриманих скарг: **6528**

Аналізуючи статистику 2015-2019 років, ми спостерігаємо різке зростання звернень у 2017 році, коли кількість скарг від підприємств виросла майже вдвічі порівняно з попереднім роком.

Таке зростання, головним чином, було зумовлене новим предметом звернень – блокуванням реєстрації податкових накладних, які ми почали отримувати у 3 кв. 2017 р. одразу після запуску автоматичної системи їх реєстрації. Найбільшу кількість звернень ми зафіксували у 2018 році, враховуючи, що кількість таких скарг залишалася незвично високою протягом кількох кварталів поспіль. Після вдосконалення роботи системи у другому кварталі 2018 року, кількість звернень щодо призупинення податкових накладних зменшилась.

1.2. Державні органи, на які скаржилися найчастіше

ТОП-10

державних органів,
на які скаржилися найчастіше

	2019	2018	2017	2016
Державна фіскальна служба*	1073	1153	1059	481
Національна поліція України	107	116	75	35
Органи Прокуратури	80	107	70	33
Місцеві органи влади	63	61	85	83
Міністерство юстиції України	63	56	45	25
Міністерство праці та соціальної політики України	25	31	33	20
Міністерство екології та природних ресурсів України	23	38	28	12
Міністерство розвитку громад та територій України	23	20	10	6
Служба безпеки України	17	19	36	17
Верховна Рада, Кабінет Міністрів України, Президент України	17	19	30	18
Інші	155	172	167	138
Всього	1646	1792	1638	868

* Наприкінці 2019 року завершився процес трансформації Державної фіскальної служби у Державну податкову службу та Державну митну службу

Як порівняти з 2018 роком,
у 2019 році кількість
звернень підприємств
щодо неправомірних
дій державних органів
зменшилась на 8%.

Компанії подали на 7% менше скарг на колишню Державну фіскальну службу, функції якої зараз виконують Державна податкова служба, Державна митна служба та Податкова міліція. Кількість звернень щодо дій правоохоронних органів також зменшилась стосовно всіх державних органів в цьому блоці: Національної поліції (-8%), органів Прокуратури (-25%) та Служби безпеки України (-45%).

Навпаки, підприємства більше скаржилися на місцеві органи влади (+ 3%), Міністерство юстиції (+ 13%), Міністерство праці та соціальної політики України (+ 25%), Міністерство екології та природних ресурсів України (5%), Міністерство регіонального розвитку (+ 21%).

Висловлюємо подяку команді Ради бізнес-омбудсмена за допомогу в вирішенні питань».

Олена Сторчак
Директор ТОВ СП «УКРАФЛОРА»

ІНШІ ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ, НА ЯКІ СКАРЖИЛИСЯ

Державні підприємства	14
Міністерство фінансів України	14
Міністерство інфраструктури України	14
Антимонопольний комітет України	11
Державне бюро розслідувань	9
НАБУ	8
Комерційні та інші суди	8
Міністерство охорони здоров'я України	4
Комунальні господарства	4
Державна служба України з надзвичайних ситуацій	4

Міністерство внутрішніх справ	3
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	3
Державні фонди	2
Національний банк України	1
Міністерство оборони України	1
Державна прикордонна служба України	1
Державна регуляторна служба України	1
Інші	19

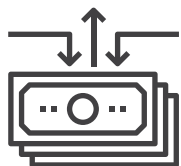
1.3. Характер отриманих скарг

(пункт Регламенту. 5.3.1 (а))

Аналіз скарг, отриманих у 2019 році, свідчить про те, що українські підприємства найчастіше стикаються з такими ключовими проблемами:

Кількість отриманих скарг	2019	2018	2017	2016
Податкові питання	981	1098	1001	423
Податкові перевірки	371	243	153	84
Блокування податкових накладних	314	575	536	0
Кримінальні провадження (податкова міліція)	56	63	41	60
Електронне адміністрування ПДВ	51	55	72	37
Затримка із поверненням ПДВ	15	26	55	74
Розірвання договору про визнання податкової звітності	12	17	57	62
Анулювання/відновлення/відмова у реєстрації платників ПДВ	4	6	9	7
Інші податкові питання	158	113	78	96
Дії державних регуляторів	132	134	147	78
Інші дії державних регуляторів	92	106	103	57
Дії Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (Держгеокадастр)	13	9	17	6
Дії Державної архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ)	13	8	19	4
Дії Антимонопольного комітету України (АМКУ)	11	4	7	5
Дії Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)	3	7	1	6
Дії Національної поліції	107	116	76	35
Процесуальні зловживання	50	47	33	17
Бездіяльність національної поліції	37	41	21	9
Кримінальні провадження	8	9	14	7
Звинувачення у корупції	1	4	2	1
Національна поліція – інші дії	11	15	6	1
Митні питання	85	42	53	43
Оцінка митної вартості	32	9	11	15
Митне оформлення (затримка/відмова)	30	16	19	11
Повернення митних платежів	6	6	7	2
Митні питання – інші дії	17	11	16	15

Кількість отриманих скарг	2019	2018	2017	2016
Дії Прокуратури України	80	107	70	33
Процесуальні зловживання	47	58	21	11
Кримінальні провадження проти бізнесу	13	24	19	5
Бездіяльність Прокуратури України	10	12	23	9
Звинувачення в корупції	2	1	2	0
Прокуратура України – інші дії	8	12	5	8
Дії Міністерства юстиції	61	49	43	25
Департамент державної реєстрації	36	28	20	12
Виконавча служба	25	21	23	13
Дії органів місцевого самоврядування	60	60	76	62
Виділення земельних ділянок	14	16	15	20
Правила та дозволи	11	12	13	9
Інвестиційні спори	1	1	1	6
Дії органів місцевого самоврядування – інші дії	34	31	47	27
Дії державних компаній	21	18	24	25
Зловживання повноваженнями	9	0	0	5
Державні компанії – інші дії	12	18	24	20
Дії Служби безпеки України	17	31	41	19
Процесуальні зловживання	7	15	17	11
Кримінальні провадження проти бізнесу з боку СБУ	3	7	7	2
Служба безпеки України – інші дії	7	9	17	6
Недоліки нормативно-правової бази	12	45	47	73
Недоліки нормативно-правової бази – інші питання	5	12	12	54
Недоліки нормативно-правової бази – державні регулятори	4	17	21	4
Недоліки нормативно-правової бази – податкові питання	2	15	14	15
Недоліки нормативно-правової бази – митні питання	1	1	0	0
Інше	90	92	60	52
Всього	1646	1792	1638	868

Податкові питання.

Загалом ми спостерігаємо тенденцію зменшення кількості скарг з усіх податкових питань. Водночас значно зросла кількість звернень з найактуальнішої (чверть загальної кількості звернень у 2019 році) проблеми підприємств – податкових перевірок: +53% проти 2018 року та +142% проти 2017 року.

Блокування податкових накладних – другий найрозповсюдженіший предмет скарг у 2019 році. Хоча здається, що кількість звернень з цього питання поступово зменшується,

вона залишається досить великою і становить 19% від загальної кількості звернень, отриманих Радою. Крім того, ми помітили деякі цікаві трансформації цього предмету:

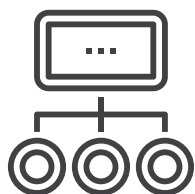
- 1) невиконання чинних судових рішень щодо реєстрації податкових накладних;
- 2) внесення компаній до списків ризикових платників податків і, як наслідок, блокування їх податкових накладних. Ми докладно висвітлимо ці питання далі на сторінках звіту.

Дії правоохоронних органів.

У 2019 році компанії подали менше звернень щодо дій та бездіяльності всіх без винятку правоохоронців. Бізнес менше скаржився на бездіяльність Національної поліції, звинувачення у корупції та безпідставно відкриті кримінальні

справи. Кількість звернень щодо Служби безпеки України зменшилась найбільше (-45% проти 2018 року та -59% проти 2017 року) – у 2019 році ми отримали лише 17 скарг на цей держорган.

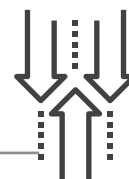

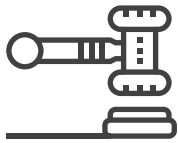
Дії державних регуляторів.

Загальна кількість звернень стосовно державних регуляторів майже не змінилася порівняно з 2018 роком. Однак компанії більше скаржилися на дії АМКУ (+175%), ДАБІ (+63%) та Держгеокадастру (+44%). Кількість звернень стосовно НКРЕКП знизилася на 57% – лише 3 скарги у 2019 році.

Митні питання.

Як порівняти з 2018 роком, у звітному році ми отримали вдвічі більше звернень з митних питань. Це зумовлено збільшенням кількості всіх предметів скарг: оцінка митної вартості (+256%), затримка митного оформлення (+88%), а також інших митних питань (+55%).

Дії Міністерства юстиції.

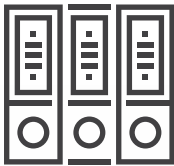
У 2019 році компанії більше скаржилися на дії Міністерства юстиції як порівняти з 2018 (+24%), 2017 (+42%) та 2016 роками (+144). Тенденція зростання кількості звернень стосується як відділу реєстрації (+29%), так і виконавчої служби (+19%) порівняно з попереднім роком.

Дії місцевих органів влади.

Компанії подали 60 скарг на неправомірні дії місцевих органів влади – їх кількість майже не змінилася з 2018 року. Хоча кількість скарг щодо виділення земельних ділянок, видачі правил та дозволів зменшилась, проте частка скарг на органи місцевого самоврядування зросла.

Інші питання.

У звітному році ми отримали на 17% більше звернень від підприємств стосовно дій державних компаній. Навпаки, компанії пропонували значно менше змін до законодавства вже четвертий рік поспіль – ми отримали лише 12 звернень з цього питання у 2019 році. Це, очевидно, доводить, що основна проблема бізнесу полягає не в недоліках законодавства, а в його належному дотриманні.

1.4. Часові межі попереднього вивчення скарг

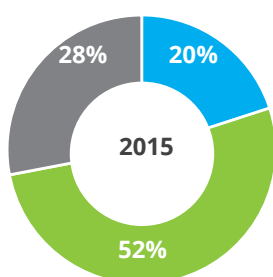
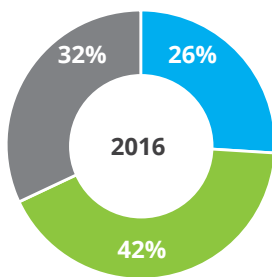
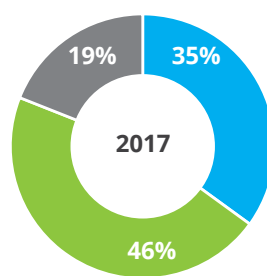
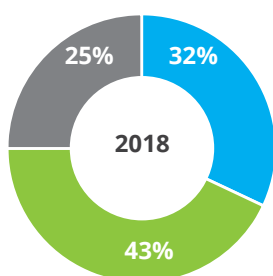
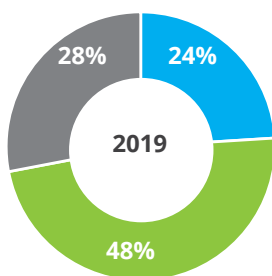
(пункт Регламенту 5.3.1 (b))

Середній час
попереднього розгляду
скарги у 2019 році

9,4 робочих
днів

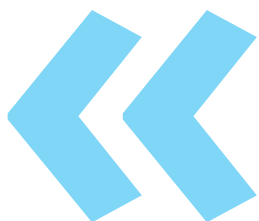

Відповідно до нашого
Регламенту, середній час
попереднього вивчення скарги
не повинен перевищувати
10 робочих днів.

- Частка скарг, розглянутих менш ніж за 5 днів
- Частка скарг, розглянутих за 5-10 днів
- Частка скарг, розглянутих більше ніж за 10 днів

Три чверті звернень підприємств були попередньо розглянуті протягом 10 днів, як і передбачає Регламент Ради.

Висловлюємо свою повагу та виражаємо подяку за ту неоціненну допомогу, яку здійснили працівники Вашої установи в боротьбі за справедливість».

Степан Грод
Генеральний директор ТОВ «Матімакс-Україна»

1.5. Кількість проведених розглядів та причини залишення скарг без руху

(пункт Регламенту 5.3.1 (с))

Проведені розслідування*

* Кількість проведених розслідувань включає закриті справи та розслідування, що тривають

567

Справи, закриті з результатом

1139

закритих справ

69

Справи закриті з рекомендаціями

503

Справи, розгляд яких припинено

У 2019 році РБО провела 1368 розслідувань.

З них

229

було в процесі розслідувань станом на кінець року

1139

справ було закрито

Половина всіх закритих справ була з успішним результатом для скаржника.

Відхилені скарги

2019	530
2018	502
2017	373
2016	246
2015	240

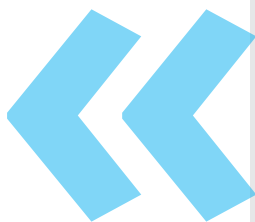
Нам довелося відхилити 530 скарг, оскільки вони не відповідали нашим критеріям, передбаченим Регламентом.

Найбільш поширена (43%) та зростаюча (+42% проти 2018 р.) причина відхилення скарг – вони були поза компетенцією РБО. Активні судові провадження (20%) та відсутність співпраці з боку скаржника (11 %) також були характерними для 2019 року.

ТОП-10

причин відхилення скарг

	2019	2018	2017	2016	2016
Скарги, розгляд яких знаходиться поза межами компетенції бізнес-омбудсмена	230	162	105	73	44
Скарги, що є предметом будь-якого судового провадження або арбітражного розгляду, або щодо яких було винесене судове, арбітражне або інше подібне рішення	107	81	70	43	48
Скарга безпідставна, або інші установи або організації вже були задіяні в розслідуванні цієї справи	56	76	63	11	20
На думку бізнес-омбудсмена, скаржник не виявив достатній рівень співпраці	38	55	36	29	36
Скарги у зв'язку із законністю та/або дійсністю будь-яких рішень, постанов та ухвал судів	22	19	15	16	8
Скарги в межах господарських відносин між суб'єктами господарювання приватної форми власності	12	16	17	17	18
Сторона, яка зазнала впливу недобросовісної поведінки, не вичерпала принаймні однієї інстанції адміністративного оскарження	10	20	13	10	30
Повторювані скарги	10	11	7	1	3
Скарги вирішені до втручання РБО	8	10	15	6	3
Розгляд бізнес-омбудсменом схожої справи триває або іншим чином провадиться	7	5	2	2	1

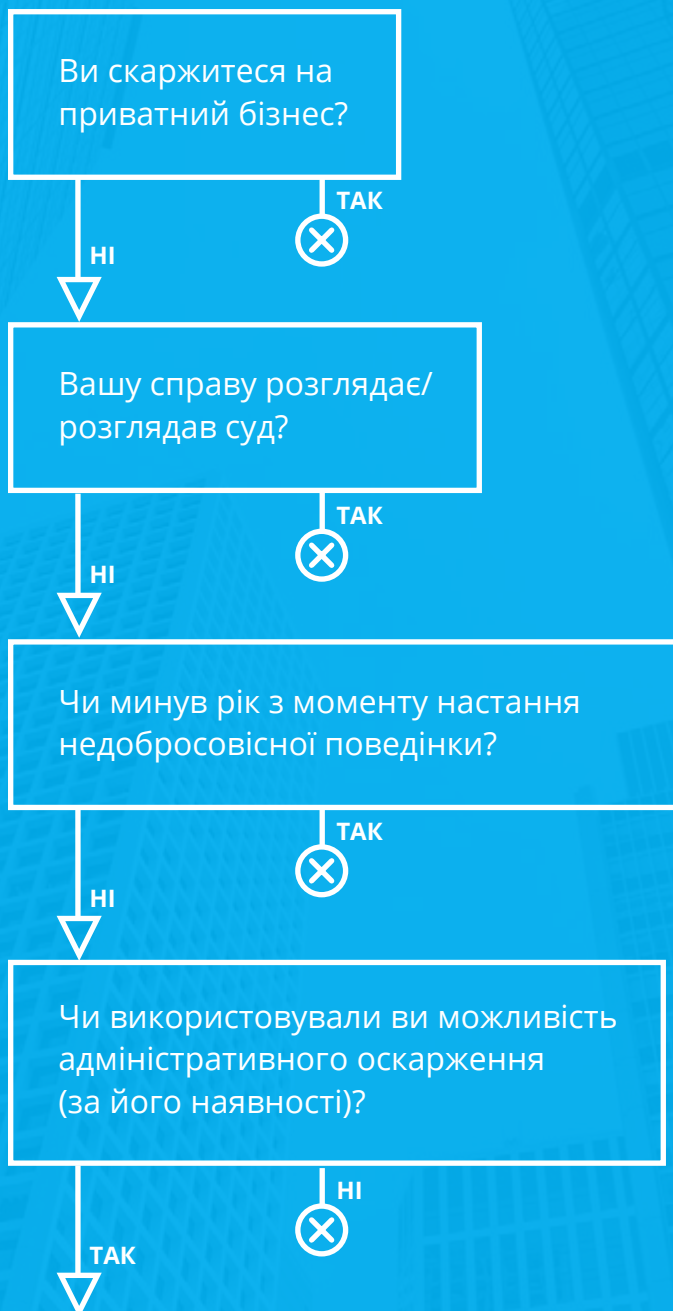
Саме звернення до Ради бізнес-омбудсмена є тим самим дієвим інструментом для побудови конструктивного діалогу із владою, захисту законних прав та інтересів представників законного сектору економіки країни».

Артем Філіп'єв

Головний юрисконсульт ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг»

Вимоги до скарг докладно описані в [Регламенті](#), доступному на нашому веб-сайті.
Схематично ці 4 критерії можна зобразити так:

ПЕРЕВІРТЕ, ЧИ ВІДПОВІДАЄ ВАША СКАРГА ВИМОГАМ РАДИ:

СКАРГА ВІДПОВІДАЄ ВИМОГАМ РАДИ

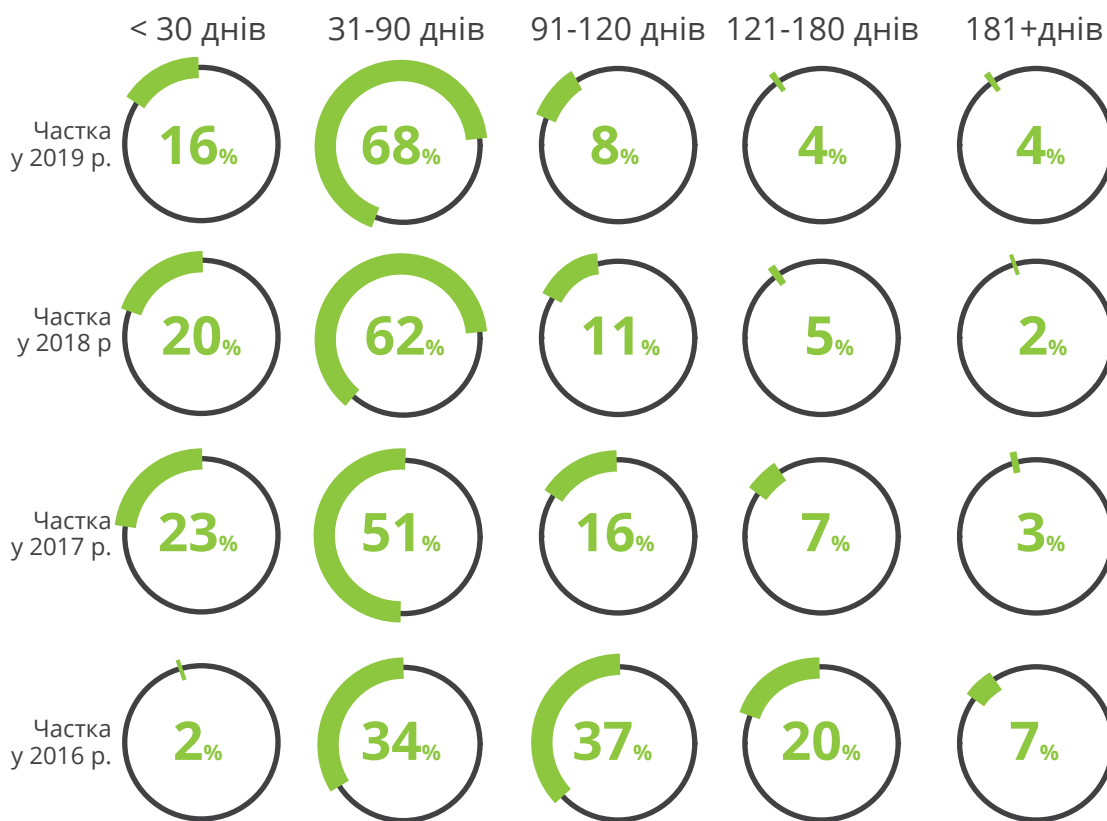
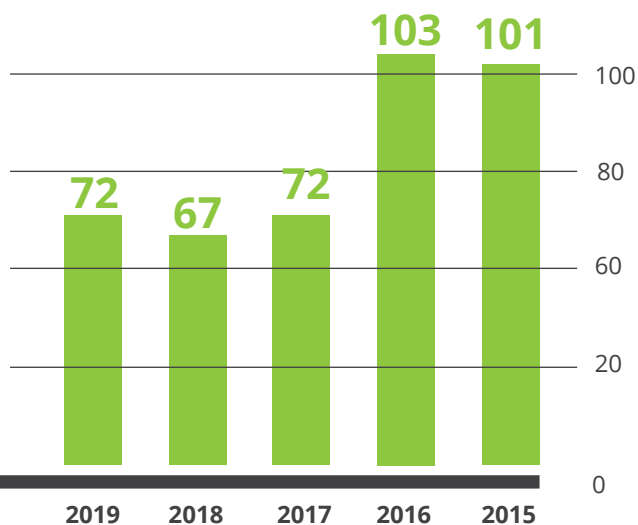
1.6. Часові межі проведення розглядів

(пункт Регламенту. 5.3.1 (d))

Середній час розслідування скарги, дні

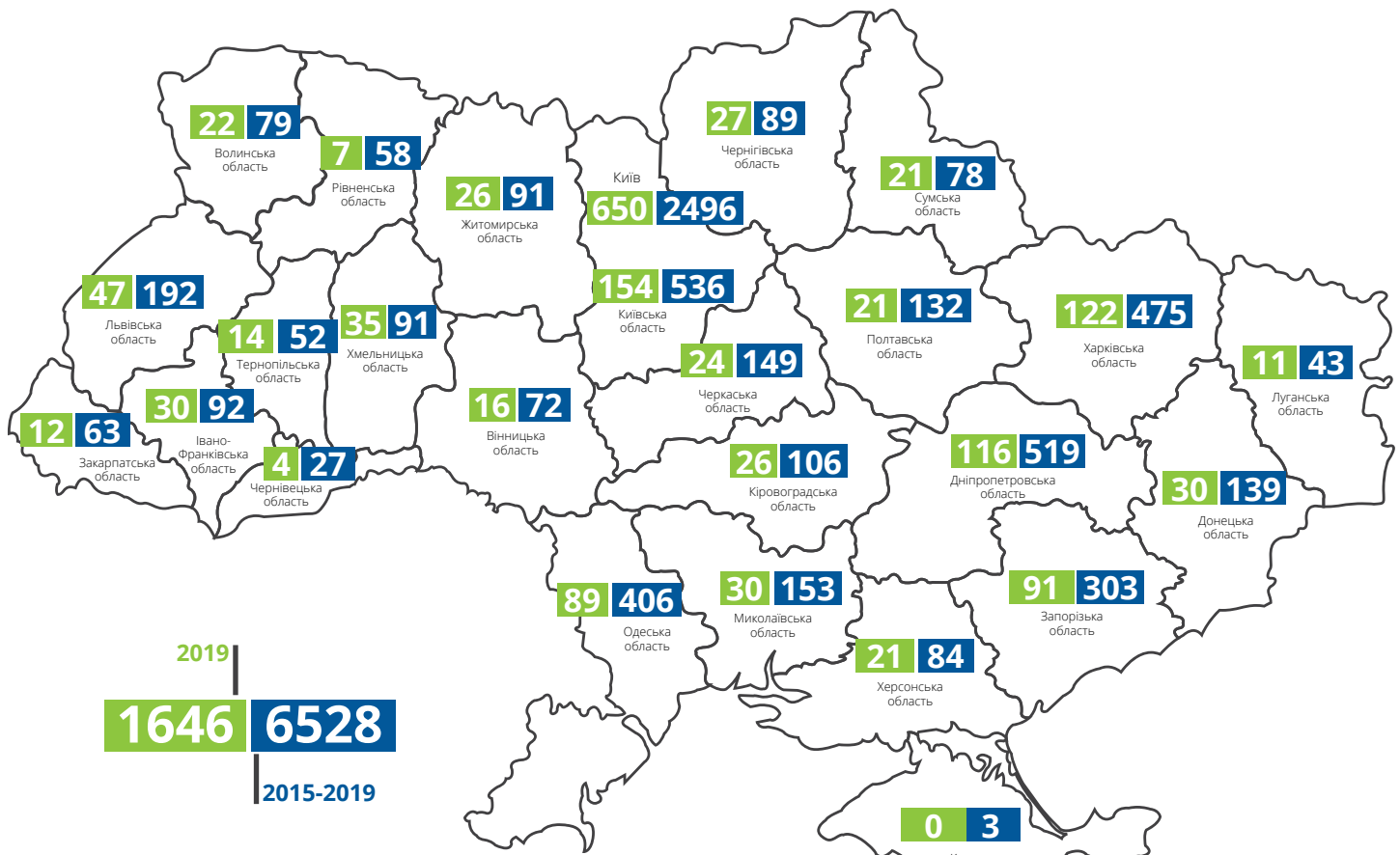
У звітному році РБО
закрила 1139 справ.
Середній час
розслідування скарги:

72 дні

Середня тривалість розслідування у 2019 році склала 72 дні, що на 18 днів швидше, ніж вимагає наш Регламент. Більшість справ (84%) було закрито протягом 90 днів.

1.7. Географія отриманих скарг

2019 | 1646 | 6528
2015-2019

Ми спостерігаємо кореляцію між кількістю підприємств, зареєстрованих у регіоні, з кількістю звернень, що з нього надходять.

Більшість скарг надійшли з

Київ	650
Податкові питання	394
Дії правоохоронних органів	86
Дії державних регуляторів	52
Митні питання	31
Дії Міністерства юстиції	29

Київська область	154
Податкові питання	97
Дії правоохоронних органів	20
Дії державних регуляторів	20
Дії місцевих органів влади	6
Дії Міністерства юстиції	4

Харківська область	122
Податкові питання	81
Дії правоохоронних органів	14
Дії державних регуляторів	12
Дії Міністерства юстиції	4
Дії державних компаній	3

Дніпропетровська область	116
Податкові питання	74
Дії правоохоронних органів	17
Митні питання	6
Дії місцевих органів влади	5
Дії Міністерства юстиції	4

Запорізька область	91
Податкові питання	64
Дії державних регуляторів	8
Дії правоохоронних органів	7
Дії місцевих органів влади	4
Митні питання	3

Одеська область	89
Податкові питання	56
Дії державних регуляторів	9
Дії правоохоронних органів	7
Митні питання	6
Дії Міністерства юстиції	4

Львівська область	47
Податкові питання	25
Дії правоохоронних органів	5
Дії державних регуляторів	4
Дії державних компаній	3
Законопроекти та зміни до них	2

Хмельницька область	35
Податкові питання	28
Дії місцевих органів влади	3
Дії Міністерства юстиції	2

Донецька область	30
Податкові питання	17
Дії правоохоронних органів	4
Дії державних компаній	2
Дії державних регуляторів	2
Законопроекти та зміни до них	1

Миколаївська область	30
Податкові питання	16
Митні питання	6
Дії місцевих органів влади	2
Дії правоохоронних органів	1
Дії державних регуляторів	1

Житомирська область	26
Дії правоохоронних органів	6
Податкові питання	5
Митні питання	3
Дії Міністерства юстиції	3
Дії державних регуляторів	2

Черкаська область	24
Податкові питання	13
Дії правоохоронних органів	4
Дії державних регуляторів	2
Законопроекти та зміни до них	1
Митні питання	1

Івано-Франківська область	30
Податкові питання	18
Дії правоохоронних органів	5
Дії державних регуляторів	2
Дії місцевих органів влади	2
Митні питання	1

Чернігівська область	27
Податкові питання	12
Дії місцевих органів влади	10
Дії державних регуляторів	2
Дії правоохоронних органів	3

Кіровоградська область	26
Податкові питання	13
Дії державних регуляторів	3
Дії Міністерства юстиції	3
Законопроекти та зміни до них	1
Митні питання	1

Волинська область	22
Податкові питання	11
Митні питання	6
Дії державних регуляторів	3
Дії правоохоронних органів	1
Дії місцевих органів влади	1

Сумська область 21

Податкові питання	13
Дії правоохоронних органів	3
Дії місцевих органів влади	2
Дії державних регуляторів	1
Митні питання	1

Полтавська область 21

Податкові питання	10
Дії правоохоронних органів	6
Дії місцевих органів влади	2
Дії державних регуляторів	1
Дії Міністерства юстиції	1

Херсонська область 21

Податкові питання	11
Дії правоохоронних органів	5
Митні питання	4
Дії місцевих органів влади	1

Вінницька область 16

Податкові питання	4
Дозволи та ліцензії	3
Дії правоохоронних органів	2
Дії державних регуляторів	1
Митні питання	1

Тернопільська область 14

Податкові питання	9
Дії державних регуляторів	1
Митні питання	1
Дії правоохоронних органів	1
Дії Міністерства юстиції	1

Закарпатська область 12

Податкові питання	3
Митні питання	5
Дії правоохоронних органів	2
Дії державних регуляторів	1
Дії місцевих органів влади	1

Луганська область 11

Дії правоохоронних органів	4
Дії місцевих органів влади	3
Податкові питання	1
Дії державних компаній	1
Дії державних регуляторів	1

Рівненська область 7

Податкові питання	4
Дії правоохоронних органів	1
Митні питання	1
Дії Міністерства юстиції	1

Чернівецька область 4

Податкові питання	2
Митні питання	1
Інше	1

1.8. Огляд найважливіших розслідувань та результатів

(пункт Регламенту. 5.3.1 (f, g))

ТОП-10

предметів розслідувань РБО*
в 2016-2019 роках:

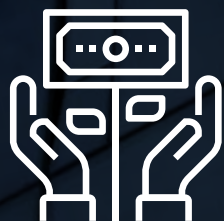
	2019	2018	2017	2016
Податкові перевірки	312	68	35	38
Блокування податкових накладних	250	493	225	
Інші податкові питання	102	43	52	39
Державні регулятори – інші дії	51	45	41	27
Електронне адміністрування ПДВ	41	45	30	24
Кримінальні провадження (податкова міліція)	27	24	36	25
Митне оформлення (затримка/ відмова)	25	7	10	10
Бездіяльність Національної поліції	24	17	13	5
Процесуальні зловживання Національної поліції	22	11	15	7
Оцінка митної вартості	21	5	12	11

У 2019 році ми провели майже в п'ять разів більше розслідувань з податкових перевірок, ніж в 2018 р. Водночас, як порівняти з попереднім роком, кількість справ щодо блокування податкових накладних зменшилася майже вдвічі. Ми також провели більше розслідувань стосовно дій державних регуляторів (+13%) та безпідставно відкритих кримінальних справ (+13%). Найбільше зростання кількості розслідувань спостерігається щодо затримки митного оформлення (+257%) та оцінки митної вартості (+320%). Щодо дій правоохоронців, то до ТОП-10 предметів розслідувань потрапили одразу два предмети, що стосуються Національної поліції: бездіяльність (+41%) та процесуальні зловживання (+100%).

* Розподіл на основі усіх розслідувань РБО. Відхилені скарги та ті, які станом на 31 грудня 2019 року знаходилися на стадії попереднього розгляду, не бралися до уваги.

ФІНАНСОВИЙ ВПЛИВ

Кумулятивний фінансовий
ефект для скаржників, грн

ЗАГАЛЬНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЕФЕКТ

В 2015-2019 РОКАХ:

17.9

МЛРД.
ГРН.

Податкові перевірки

Повернення ПДВ

Впровадження системних рекомендацій

Природні монополії: інші дії

Інші податкові питання

Блокування податкових накладних

НКРЕКП – інші дії

Електронне адміністрування ПДВ

Інші дії державних регуляторів

Інше – Фонд гарантування вкладів фізичних осіб –
врегулювання заборгованості

Штрафні санкції відмінені судом

Виконавча служба Мін'юсту

Податкові кримінальні справи

Інші митні питання

Природні монополії
(бездіяльність/затримки)

Повернення митних переплат

Інвестиційні та комерційні
питання – державні компанії

Оцінка митної вартості

Державні компанії – інші дії

Прокуратура – відшкодування коштів

Державна казначейська служба – бюджетні компенсації

Митне оформлення (затримка/відмова)

Процедурні зловживання Національної поліції –
відшкодування коштів

Інші дії СБУ

Компенсація підприємствам
зарплат працівників, призваних в АТО

Дії органів місцевого
самоврядування – виплата компенсацій

Бездіяльність Національної поліції –
врегулювання заборгованості

ВСЬОГО

2019	2018	2017	2016	2015	Всего
3,641,247,973	1,587,528,030	909,009,155	885,256,737	114,444,653	7,137,486,547
84,337,402	51,511,424	1,456,822,589	4,188,649,975	396,401,395	6,177,722,785
0	0	0	0	2,094,325,977	2,094,325,977
68,000	0	0	643,560,043	0	643,628,043
709,931,462	109,697,738	117,458,691	16,814,050	7,769,322	961,671,264
66,567,059	189,767,982	44,458,762	0	0	300,793,803
0	0	0	114,699,575	77,082,709	191,782,284
40,863,317	32,202,104	73,028,446	38,946,909	13,502,600	198,543,376
2,856,877	25,804,552	0	56,088,069	12,302	84,761,800
27,415,229	0	0	0	0	27,415,229
0	0	16,771,374	0	0	16,771,374
16,109	497,195	12,949,800	2,235,173	0	15,698,277
15,020,963		0	3,666,304	10,705,458	29,392,725
227,898	7,307,785	675,375	791,344	0	9,002,402
0	0	0	7,093,563	0	7,093,563
1,952,450	5,650,304	1,251,158	80,135	0	8,934,047
0	0	0	0	2,128,801	2,128,801
2,629,932	672,000	440,123	813,141	0	4,555,196
6,553,488	1,710,000	0	0	0	8,263,488
626,795	1,408,420	0	0	0	2,035,215
772,049	0	0	0	0	772,049
0	46,553	571,000	0	0	617,553
500,000	0	0	0	0	500,000
0	0	321,500	0	0	321,500
0	0	275,135	0	0	275,135
5,919,511	0	101,639	0	0	6,021,150
	0	39,171	0	0	39,171
4,607,506,514	2,013,804,090	2,634,173,919	5,958,695,018	2,716,373,217	17,930,552,756

Запорукою ефективної діяльності Ради бізнес-омбудсмена є професіоналізм її команди, об'єктивність, неупередженість, глибока експертиза та високі стандарти роботи. Також висловлюємо великі сподівання щодо подальшого продовження роботи РБО в Україні.

Ольга Гончар

Представник компанії
«Венечі Холдінг Лімітед»

Олександр Косяк

Генеральний директор
ПАТ «Інститут транспорту
нафти»

Окрім справ, закритих з фінансовим результатом, РБО допомагає скаржникам досягнути бажаного нефінансового ефекту.

Нефінансовий ефект

	2019	2018	2017	2016	2015
Припинення зловживань службовим становищем державним органом, на який скаржаться	195	152	147	36	7
Кримінальна справа проти скаржника закрита; майно/рахунки, звільнені з-під арешту	23	36	39	21	4
Узгодження/прийняття податкової звітності	20	54	65	28	3
Зміна/прийняття законодавства; поліпшення процедури	14	17	19	14	3
Дозволи/ліцензії/висновки/отримання реєстрації	14	27	41	3	10
Скасування позовів та штрафів проти Скаржника	6	2	12	2	2
Порушення кримінальної справи щодо державного службовця/третьої сторони	5	4	8	1	2
Звільнення/накладення штрафу на державного службовця	5	6	13	8	1
Контракт, підписаний/укладений з державним органом	4	2	29	13	2

Припинення зловживань службовим становищем посадовою особою залишається ключовим нефінансовим ефектом для наших скарг. Крім того, у 2019 році у десятках випадків ми допомогли закрити безпідставно відкриті кримінальні справи, подати податкову звітність та вдосконалити процедури.

1.9. Портрет скаржника

ТОП-5

індустрій, що скаржилися до РБО

«Наявність в Україні Ради бізнес-омбудсмена значною мірою сприяє поліпшенню умов провадження підприємницької діяльності, запобіганню корупційним діям та порушенням інших законних інтересів суб'єктів підприємництва».

Наталія Флоринська

в.о. Генерального директора ПрАТ «Куп'янський МКК»

Скарги на неправомірні дії державних органів надходили переважно від оптовиків (26%), промисловців (14%), нерухомості та будівництва (10%), приватних підприємців (9%), а також агробізнесу та гірничодобувної промисловості (8%).

Вже четвертий рік поспіль ми спостерігаємо постійно зростаючу кількість звернень приватних підприємців. Це, очевидно, вказує на зростаючий рівень обізнаності серед представників малого бізнесу про роботу РБО.

Інші індустрії включають:

Роздрібна торгівля	103
Фізичні особи	41
Автотранспорт	39
Ремонт і технічне обслуговування	23
Фінансові послуги	22
Здоров'я, фармацевтика та біотехнології	19
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	19
Послуги з консультування	14
Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії	14
Оренда, прокат, лізинг	14
Тваринництво (розведення худоби та/або птиці)	13
Електромонтажні роботи	13
Комп'ютери та електроніка	11
Збирання та видалення відходів	10
Транспортування і зберігання	9
Складське господарство	9
Енергетика та комунальні послуги	9
Освіта	9
Переробна промисловість	9
Реклама	8

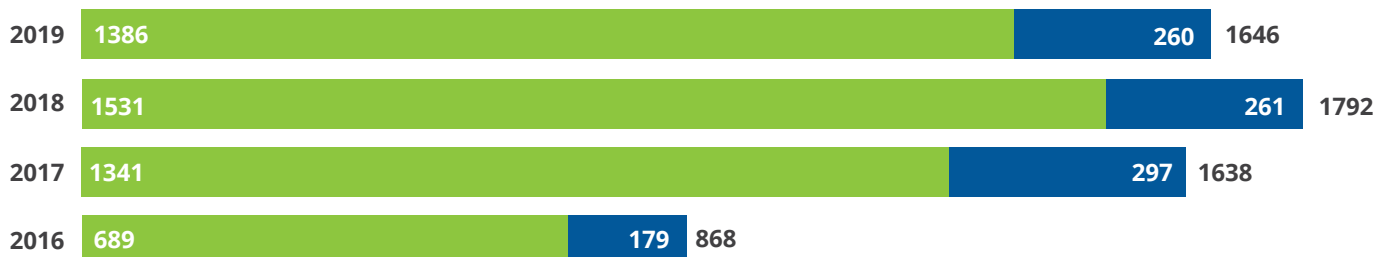
Громадські організації	7
Добування нафти та природного газу	7
Наземний і трубо-провідний транспорт	7
Інформація та телекомунікації	7
Лісове господарство та лісозаготівля	6
Технічні випробування та дослідження	6
Обслуговування будинків і територій	6
Наукові дослідження та розробки	5
Ресторанний бізнес	5
Служби доставки	5
Поліграфічна діяльність та тиражування	5
Діяльність у сфері культури та спорту, відпочинку та розваг	4
Вантажний морський транспорт	4
Діяльність приватних охоронних служб	4
Туризм та туристичні послуги	3
Програмне забезпечення та Інтернет	3
Діяльність у сфері архітектури	3
Бізнес-послуги	3

Виробництво та дистрибуція	3
Видавнича діяльність та поліграфічні послуги	3
Діяльність у сфері права	3
ІТ-компанії	3
Повітряний транспорт	2
Управління фондами	2
Послуги з тимчасового розміщування	2
Банківська діяльність	2
Інвестиційні компанії	2
Очищення стічних вод, каналізація	1
Неприбуткові організації	1
Будівництво кораблів і плавучих конструкцій	1
Діяльність у сфері зайнятості	1
Автодилери	1
Послуги прибирання	1
Послуги зі страхування	1
Інше	6

Всього
533

УКРАЇНСЬКІ ТА ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ-СКАРЖНИКИ

Кількість скарг

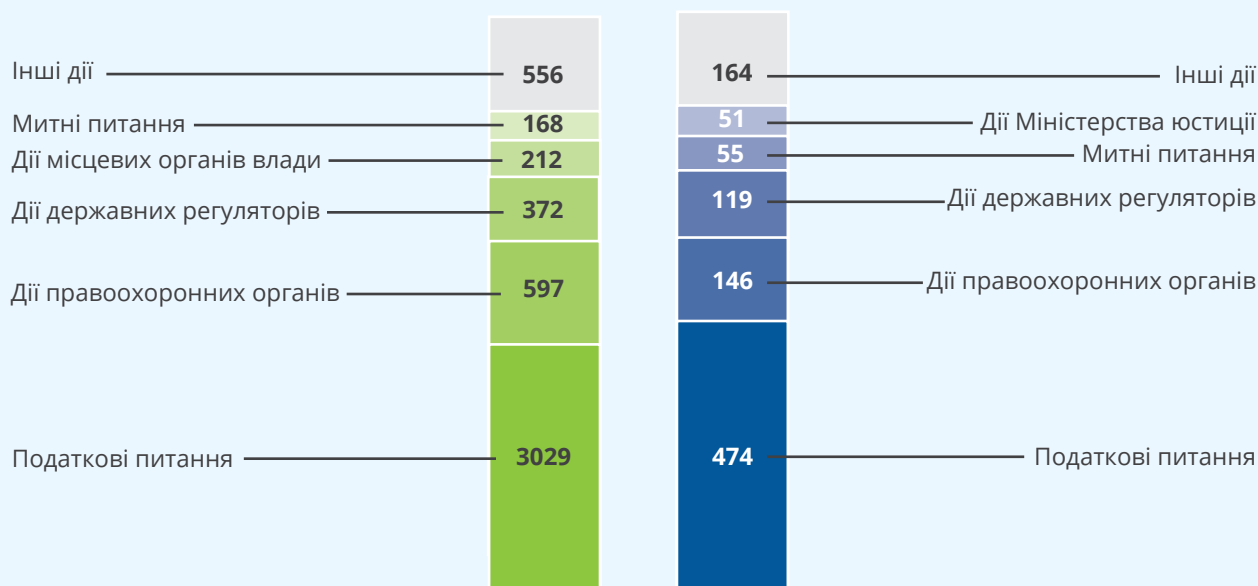

Структура

Більшість скарг (84%) традиційно надходить від українських компаній. У 2019 році ми отримали таку ж кількість скарг від іноземних компаній, що і у 2018 році (260 проти 261), тоді як кількість звернень від українських підприємств зменшилась. На фоні зменшення загальної кількості скарг частка звернень іноземних підприємств зросла на 1 п.п. і на кінець 2019 року становила 16%.

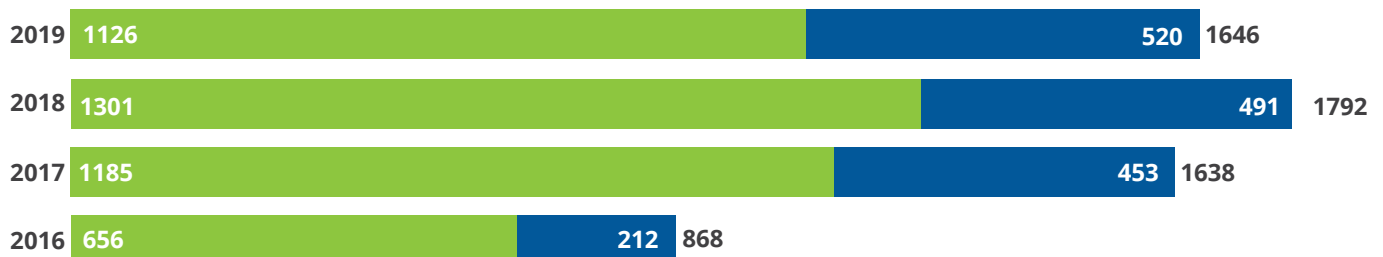
ТОП-5 предметів скарг: розподіл за походженням капіталу підприємств

Найпоширенішими предметами скарг як українських, так і іноземних компаній були: податкові питання, дії правоохоронних органів і державних регуляторів. Предмети, які були різними у ТОП-5 – це дії місцевих органів влади щодо українських та дії Міністерства юстиції щодо іноземних підприємств.

РОЗМІР БІЗНЕСУ **МАЛИЙ/СЕРЕДНІЙ** **ВЕЛИКИЙ**

Кількість скарг

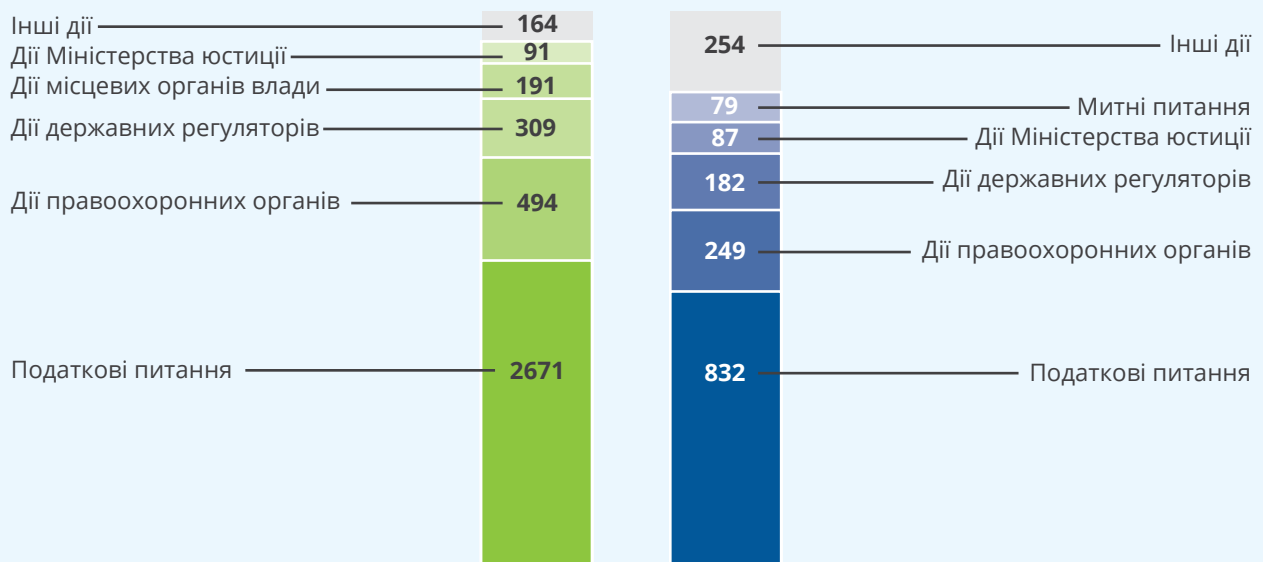
Структура

Порівнюючи 2019 рік з 2018, ми фіксуємо зменшення кількості звернень МСП на 13%. Оскільки ключовим предметом звернень МСП до Ради у 2017-2018 роках було блокування податкових накладних, це, в першу чергу, свідчить про нормалізацію роботи автоматизованої системи.

Навпаки, у 2019 році ми отримали на 6% більше звернень від великих компаній як порівняти з 2018 роком. Тому частка звернень великих компаній зросла на 5 п.п. і з моменту початку нашої діяльності досягла свого максимуму – 32%.

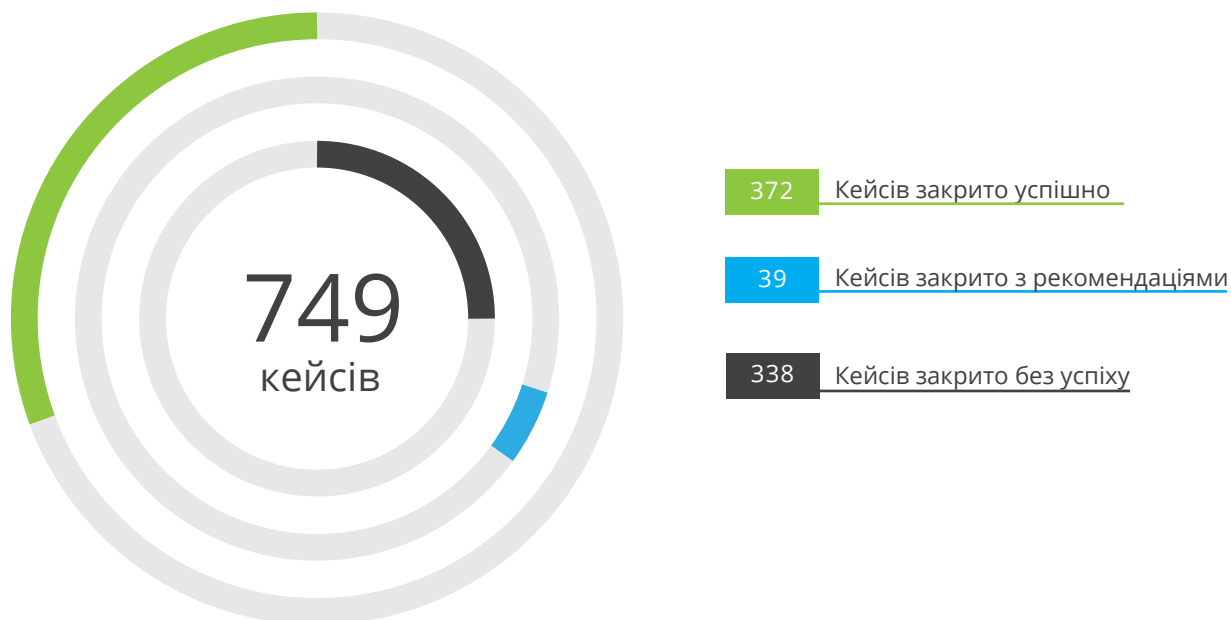
ТОП-5 предметів скарг: розподіл за розміром бізнесу

Податкові питання склали 63% звернень у портфелі МСП та 49% – у великих компаній. Водночас частка скарг на дії правоохоронців та державних регуляторів більша для великих підприємств: 14% проти 11% та 11% проти 8% відповідно. Митні питання потрапили лише до ТОП-5 великих підприємств з часткою у 4%.

2. ОГЛЯД НАЙВАЖЛИВІШИХ РОЗСЛІДУВАНЬ

ПОДАТКОВІ ПИТАННЯ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Податкові перевірки	141	13	78	232
Блокування податкових накладних	109	3	189	301
Електронне адміністрування ПДВ	26	8	11	45
Кримінальні провадження проти бізнесу	24	4	9	37
Затримка з поверненням ПДВ	10	2	4	16
Розірвання договору про визнання електронної звітності	9	0	2	11
Анулювання/відновлення/відмова у реєстрації платників ПДВ	2	0	1	3
Інше	51	9	44	104

Предмет: Блокування податкових накладних

Реальне підприємство потрапило до списку ризикових? Що робити

Об'єкт скарги:

Головне управління
Державної фіскальної
служби у місті Києві (ДФС)

Суть скарги:

Підприємство, що займається монтажем промислового обладнання, поскаржилось Раді, що ДФС безпідставно занесла його до списку ризикових платників податків.

Законодавство дозволяє фіскальним органам вносити підприємства, по яких є негативна податкова інформація, до переліку ризикових платників податків. Набуття такого статусу має для платника податків вкрай обтяжливі наслідки. Насамперед, накладні такого підприємства, вірогідно, будуть «блокуватися». А контрагенти зазвичай відмовляються співпрацювати з компаніями, які мають складнощі з реєстрацією податкових накладних.

Рада інколи отримує скарги, в яких ознаки «ризиковості» можна розглядіти неозброєним оком. Наприклад, компанію реєструють на номінального керівника або використовується «адреса масової реєстрації».

Але ця скарга надійшла від реального бізнесу. Керівник підприємства був стурбований ситуацією та не знав, як діяти. При цьому, ДФС не квапилася детально пояснювати підприємству причини такого рішення та аргументувати необхідність обраних заходів.

Вжиті заходи:

Рада попросила ДФС детально пояснити, чому підприємство внесли до переліку ризикових платників податків. Отримавши відповідь не по суті, інспектор повторно звернувся до податкової з проханням проаналізувати, чи достатніми були підстави класифікувати реальне підприємство як ризикове.

Крім цього, інспектор Ради організував та взяв участь у робочій зустрічі з представниками ДФС, щоб обговорити проблему підприємства. Як з'ясувалося, податкова сумнівалася, що підприємство перебуває за адресою реєстрації та отримує поштову кореспонденцію. Під час зустрічі Скаржник довів, що компанія дійсно перебуває за вказаною адресою та запропонував представникам ДФС відвідати офіс та виробниче приміщення підприємства. Також він підтвердив готовність отримати від податкового органу запит про надання інформації та відповісти на нього.

Результат:

ДФС визнала, що зроблені нею висновки були передчасними та виключила підприємство з переліку ризикових платників податків. Скаржник знову може здійснювати свою діяльність у звичному режимі.

Предмет: Податкові перевірки

Безпрецедентно: ДФС скасувала штраф METRO на суму 2,3 млрд. грн.

Об'єкт скарги:
Головне управління
Державної фіскальної
служби у Миколаївській
області (ДФС)

Суть скарги:

До Ради звернувся найбільший німецький інвестор в Україні – компанія «METRO Кеш енд Кері Україна» (METRO). Скаржник не погоджувався з висновками податкової перевірки, відповідно до яких він мав сплатити штраф у розмірі 2,3 млрд. грн за порушення касової дисципліни.

ДФС зробила висновок, що Миколаївський гіпермаркет мережі порушив правила оприбуткування готівки в сумі 485 млн. грн. Що ж не так зробив Скаржник? Протягом 2016-2018 років він проводив виручку через реєстратори розрахункових операцій (РРО або касовий апарат). При цьому готівку відображав у книгах обліку розрахункових операцій (КОРО) на підставі фіскальних чеків. Оскільки гіпермаркет не проводив готівкові розрахунки з оформленням їх касовими ордерами, компанія METRO не оприбутковувала вже згадану суму готівки додатково ще й через касову книгу.

Відповідно до позиції ДФС, Скаржник мав робити і те і інше: проводити виручку через касові апарати, відображати готівку у КОРО, а крім цього – оприбутковувати готівку у касовій книзі. Тому податковий орган розцінив це як порушення і застосував до Скаржника штраф у п'ять разів більше за обсяг праведних операцій – 2,3 млрд. грн.

Цікаво, що Миколаївський гіпермаркет оприбутковував готівку так само, як і всі інші магазини мережі. Використовував такий спосіб оприбуткування вже тривалий час і правильність такого способу оприбуткування була підтверджена декількома податковими перевітками. Чому питання виникли саме зараз і саме до Миколаївського підрозділу – невідомо.

Скаржник наполягав: ситуація, що склалася, є не зовсім чесною та навіть абсурдною. Важливим було те, що самі податкові інспектори, які проводили перевірку розуміли те, що порушення, що було інкриміноване компанії METRO, жодним чином не могло призвести до ухилення від сплати податків та завданню збитків бюджету відповідно. Водночас, за формальне неоприбуткування готівки до платника податків було застосовано п'ятикратний штраф від обороту. Тому 9 квітня 2019 року компанія звернулася за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспектор вивчив обставини справи та переконався, що законодавство передбачає декілька альтернативних способів оприбуткування готівки. Перший спосіб – проведення готівкових операцій з оформленням прибуткового касового ордера з

фіксацією суми готівки надходжень у касовій книзі. Другий – проведення готівкових розрахунків із застосуванням РРО із здійсненням обліку готівкових надходжень у КОРО. Саме так проводив операції Скаржник.

Тому Рада письмом попросила ДФС всебічно та неупереджено розглянути скаргу підприємства та навела наступні аргументи:

1. На переконання Ради, Скаржник не порушував правила оприбуткування готівки. Законодавство чітко розмежує, в яких ситуаціях платник податків зобов'язаний оприбутковувати готівку через касову книгу, а в яких через КОРО. Зокрема обов'язок ведення касової книги законодавець пов'язує із проведенням розрахунків з оформленням їх касовими ордерами. А застосування РРО вимагає здійснювати облік готівкових коштів у КОРО. Рада зауважила, що Скаржник не проводить готівкові розрахунки з оформленням їх касовими ордерами. Тому, на думку Ради, необґрунтованим є висновок ДФС про те, що Скаржник зобов'язаний був оприбутковувати готівку одночасно із внесенням записів у касову книгу та КОРО.
2. Озвучений штраф ДФС є непропорційно великим. Податкова погоджувалася, що Скаржник не ухилявся від сплати податків, оскільки касові апарати мережі напряму під'єднані до систем ДФС, що виключає можливість будь-яких махінацій. Тому штрафувати його на мільярдні суми за це не можна.
3. Практика Верховного Суду за низкою справ, які навіть інспектор, також свідчить на користь Скаржника.

Протягом квітня-червня інспектор Ради, а також бізнес-омбудсмен і його заступник, декілька разів зустрічалися з керівництвом ДФС, щоб особисто донести їм аргументи щодо безпідставності штрафу.

Наприкінці травня відбувся розгляд справи підприємства в ДФС, де Рада ще раз підтримала позицію підприємства.

Результат:

18 червня ДФС задовольнила скаргу підприємства та повністю скасувала штраф.

Рада вважає, що двохмільярдний штраф за ситуацію, яка жодним чином не свідчила про ухилення від сплати податків або інше серйозне порушення – це «темна пляма» на інвестиційному кліматі країни. Проте той факт, що штраф вдалося відмінити на етапі адміністративного оскарження, без тривалих судових розглядів, говорить про можливість бізнесу законно та ефективно захистити свої інтереси. Сподіваємося, що після нещодавніх змін в сфері касової дисципліни багатомільярдні штрафи за аналогічні порушення назавжди залишаться в історії.

Предмет: Податкові кримінальні справи

Повторні обшуки на підставі однієї ухвали суду недопустимі!

Об'єкт скарги:

Слідче управління
фінансових розслідувань
ГУ ДФС у місті Києві
(Податкова міліція)

Суть скарги:

До Ради звернулася компанія, що надає візові послуги. Підприємство скаржилось на неправомірні дії Податкової міліції – правоохоронці двічі провели обшук Скаржника, тоді як мали дозвіл суду лише на один обшук.

На підставі ухали суду слідчий та інші службовці Податкової міліції в перший раз правомірно проникли до офісу Скаржника та почали обшук. Провівши там деякий час, всі правоохоронці залишили приміщення. Наступного дня вони повернулися задля поновлення обшуку. При цьому пред'явили ту саму ухвалу суду, що і в перший раз.

Проте Скаржник заперечував – на його думку, ухвала суду дозволяла лише одне проникнення до офісу, яке вже завершилося, оскільки правоохоронці провели обшук та залишили приміщення.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради проаналізував документи справи та відповідне законодавство, і прийшов до висновку, що Скаржник правий. Друге проникнення до приміщення, що відбулося в інший день, не може вважатись санкціонованим судом і тому є незаконним. Рада написала про це в Податкову поліцію та винесла питання Скаржника на зустріч експертної групи, створеної на підставі Меморандуму про партнерство та співробітництво між Радою та ДФС України.

Під час зустрічі державний орган висловив альтернативний підхід до трактування законодавства. Податкова міліція відповіла, що ситуація Скаржника – це неоднозначне питання, з якого є різна практика. Тому порушень у діях слідчого вони не бачили.

Проте переконана в правильності правової позиції, Рада не відступила. Інспектор провів додатковий аналіз судових рішень суду з цього питання, включаючи як ухвали слідчих суддів, так і рішення судів апеляційної інстанції. Все вказувало на правомірність позиції Скаржника.

Тому питання повторно винесли на зустріч експертної групи. Представник Ради представив висновки поглибленого дослідження та аргументи на користь підприємства. Рада попросила офіційно повідомити всі органи Податкової міліції, що повторні обшуки на підставі однієї ухвали суду проводити не можна.

Результат:

Під час другої зустрічі експертної групи Раді вдалося переконати державний орган. Податкова міліція надіслала інструкцію начальникам всіх відділень Податкової міліції в областях, місті Києві та Офісу ВПП ДФС для використання в роботі. В документі, зважаючи на наявну судову практику, було визначено недопустимим повторне проникнення до житла чи іншого володіння особи, за ухвалою слідчого судді про дозвіл на обшук, за якою проникнення до приміщення вже здійснювалось. Справу успішно закрито.

Предмет: Електронне адміністрування ПДВ

Нововведення ДФС:
арешт ліміту ПДВ за співпрацю з сумнівним контрагентом

Об'єкт скарги:
Державна фіскальна служба України (ДФС)

Суть скарги:

До Ради зі скаргою на невиконання судового рішення податковою службою звернулося підприємство з Харківщини. Через бездіяльність ДФС Скаржник не міг виконати свої зобов'язання перед контрагентами та зареєструвати податкові накладні.

Після того, як один з контрагентів Скаржника став фігурантом кримінального провадження, ДФС ініціювала арешт 1,6 млн. грн. з його ліміту СЕА (система електронного адміністрування) ПДВ.

Підприємство оскаржило це рішення в апеляції. Апеляційний суд скасував рішення про накладання арешту, оскільки сума ліміту СЕА ПДВ не може вважатися речовим доказом.

Проте навіть після того, як рішення набрало законної сили, ДФС не поспішала розблокувати ліміт. Податкова наполягала, що спочатку ухвала суду має з'явитися в Єдиному державному реєстрі судових рішень (ЄДРСР), оскільки такі рішення часто підроблюються. Те, що рішення вже набрало законної сили, і законодавство не передбачає появу ухвали в реєстрі як передумову її виконання, податковий орган ігнорував.

За збігом обставин чи ні, рішення суду довго не з'являлося в реєстрі. Підприємство намагалося прискорити публікацію ухвали, проте, стикнулось із нетиповою ситуацією, коли слідчий у кримінальному провадженні (яке, до слова, стосувалося не самого підприємства, а його контрагента) виніс постанову про заборону на публікацію судового рішення онлайн, аби «не розголошувати таємницю досудового слідства». Опинившись у замкнутому колі, Скаржник звернувся до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспектор вивчив обставини справи та письмово попросив ДФС виконати апеляційну ухвалу. Він підкреслив, що законодавство не передбачає публікацію судового рішення у єдиному державному реєстрі судових рішень як умову для його виконання. Рада допомогла організувати конференц-дзвінок, під час якого Скаржник та ДФС обговорили нетипову ситуацію з ДФС України.

Результат:

Сторони домовилися, що Скаржник надішле ДФС відповідь від ЄДРСР про заборону публікації ухвали суду. Через два дні після конференц-колу, ДФС розблокувала ліміт СЕА ПДВ Скаржника. Справу успішно закрито.

Предмет: Інші податкові питання

**ДФС скасувала
донарахування «Філіп
Морріс Україна» на суму
635 млн. грн.**

Об'єкт скарги:
Державна фіскальна служба
України (ДФС)

Суть скарги:

Рада бізнес-омбудсмена протягом трьох років працювала над кейсом міжнародної тютюнової компанії «Філіп Морріс Україна». Підприємство спочатку оскаржувало результати податкової перевірки ДФС, а потім невиконання Державною Україною мирової угоди з американським, швейцарськими та українськими офісами «Філіп Морріс» щодо скасування донарахування на суму 635 млн грн.

У 2015 році «Філіп Морріс» почала застосовувати спеціальний митний режим переробки на території України для подальшого експорту продукції. При цьому компанія отримала дозвіл від Харківської митниці на умовне звільнення від українського ввізного мита та інших податків.

Загальна вартість продукції, виробленої і експортованої в межах цього режиму протягом 2015-2016 року, склала 87 млн євро. Однак, в березні 2016 року, коли термін дії цього режиму майже закінчився, ДФС провела податкову перевірку та поставила під сумнів правомірність застосування спецрежиму компаніями «Філіп Морріс». За результатами перевірки ДФС видала компанії податкові повідомлення-рішення на загальну суму 635 млн грн.

На цьому етапі підприємство звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

РБО підтримала позицію підприємства, проте, податковий орган переконати не вдалося. Після безуспішного завершення процедури адмініскаргиження в органах ДФС, чотири компанії «Філіп Морріс» порушили питання про порушення Україною взятих в межах міжнародних домовленостей і зобов'язань з захисту міжнародних інвестицій та подали Уряду України повідомлення про інвестиційний спір.

Для врегулювання питання уряд створив міжвідомчу робочу групу, до складу якої увійшли експерти РБО, ДФС, Мін'юсту, Міністерства економічного розвитку та торгівлі та Міністерства закордонних справ.

Робоча група проаналізувала ситуацію та зважила всі ризики: якщо б Скаржник заявив про порушення прав іноземних інвесторів на міжнародному рівні, існувала висока імовірність, що Держава Україна програє інвестиційний спір. Тому Рада рекомендувала сторонам укласти мирову угоду.

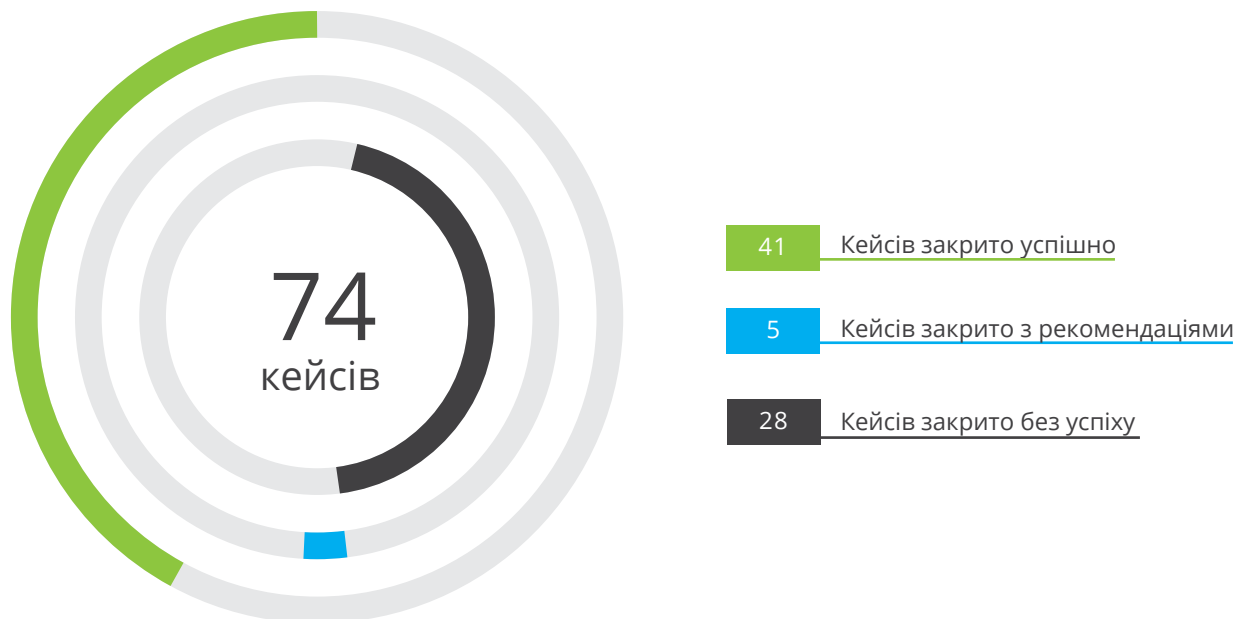
Затвердження тексту, підписання та виконання умов угоди експерти Ради постійно тримали на контролі. Керівництво ДФС підписало документ 31 січня 2019 року, проте, не скасувало донарахувань протягом 30 днів, як це було передбачено угодою.

Щоб привернути увагу спільноти до питання, компанія ініціювала прес-конференцію, на якій розповіла про статус виконання мирової угоди. Заступниця бізнес-омбудсмена публічно підкреслила, що невиконання умов мирової угоди порушувало зобов'язання Держави Україна за договорами про взаємний захист інвестицій із Сполученими Штатами та Швейцарською Конфедерацією.

Результат:

Наприкінці березня ДФС, нарешті, виконала умови мирової угоди та скасувала донарахування Скаржнику на суму 635 млн. грн. Компанія подякувала Раді за підтримку. Справу успішно закрито.

ДІЇ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Дії Держгеокадастру	8	1	3	12
Дії Державної Архітектурно-будівельної інспекції (ДАБІ)	5	0	5	10
Дії Антимонопольного комітету України (АМКУ)	1	0	2	3
Дії НКРЕКП	2	0	0	2
Інше	25	4	18	47

Предмет: Держгеокадастр - інші дії

За сприяння Ради погоджено межі населеного пункту

Об'єкт скарги:
Головне управління Держгеокадастру у Запорізькій області (Держгеокадастр)

Суть скарги:

До Ради звернувся «Інститут Ефективних Технологій-Гео» – підприємство із Запоріжжя, яке надає послуги в сфері геодезії та землепорядкування. Скаржник не погоджувався із зауваженнями Держгеокадастру до землепорядної документації.

Скаржник розробив проект землеустрою щодо зміни меж села Григорівка Пологівського району Запорізької області. Відповідно до законодавства, зазначена документація підлягає державній експертизі. Однак Держгеокадастр декілька разів поспіль відмовляв Скаржнику у позитивному висновку за наслідками державної експертизи.

Слід зазначити, що скарги з землевпорядкування є особливо складною категорією звернень, оскільки законодавство в цій сфері постійно змінюється. Через це рішення уповноважених органів не завжди можуть бути передбачуваними для бізнесу. Більше того, землекористувачі досить часто стикаються з некоректною інформацією, яка міститься у відповідних державних реєстрах. Схожа ситуація мала місце і в цій скарзі.

Вжиті заходи:

В межах розгляду скарги відповідальний інспектор Ради допоміг організувати та провести зустріч за участю Скаржника та Держгеокадастру. Сторони прозоро та об'єктивно обговорили зауваження до документації та узгодили порядок дій задля їх усунення. Під час зустрічі інспектор наголосив на необхідності практичного втілення у роботу державних органів принципів належного адміністрування (анг. good administration) та побудови партнерських відносин між бізнесом та державою.

Результат:

За результатами проведеного обговорення Скаржнику вдалося отримати позитивний висновок державної експертизи та перейти до наступного етапу – встановлення меж населеного пункту. Саме у цій скарзі керівництво Держгеокадастру проявило справді конструктивний підхід та активно сприяло у врегулюванні ситуації.

Предмет: Інші державні регулятори – АМКУ

Сприяємо захисту економічної конкуренції

Об'єкт скарги:
Київське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (АМКУ)

Суть скарги:

До Ради зі скаргою на дії АМКУ звернувся постачальник обладнання. Антимонопольний комітет затягував розгляд скарги підприємства щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Скаржник брав участь у тендері «Prozorro» на постачання обладнання для «Укрзалізниці». Крім нього заявки на торги подали ще декілька компаній, в документах яких Скаржник помітив деякі невинуваті однаковості. Наприклад, ідентичний опис продукції, однакові тексти гарантійних листів, банківські гарантії, видані в однакові дати. Знайшовся навіть документ, поданий різними учасниками, автором якого була та сама людина. З огляду на такі факти, що свідчили про актиконкурентні узгоджені дії, Скаржник звернувся з заявою до АМКУ. Проте державний орган не поспішав її розглядати та відкривати справу про порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради вивчив документи скарги та підтримав позицію підприємства. Він письмово звернувся до АМКУ та попросив прийняти рішення стосовно звернення компанії – розпочати розгляд справи або відмовити в цьому відповідно до правил розгляду заяв про порушення економічної конкуренції.

Результат:

АМКУ дослухався до Ради та розпочав розгляд справи щодо вчинення антиконкурентних узгоджених дій, які стосуються спотворення результатів торгів. Так, АМКУ провів розслідування та виявив ознаки порушення законодавства, та відповідно розпочав розгляд справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Скаржник подякував Раді за допомогу. Справу закрито.

Предмет: Державні регулятори – ДАБІ

За сприяння Ради ДАБІ погодила введення в експлуатацію супермаркету

Об'єкт скарги:
Департамент Державної архітектурно-будівельної інспекції у Київській області (ДАБІ)

Суть скарги:

Рада бізнес-омбудсмена отримала скаргу від забудовника, підрядника та замовника будівництва супермаркету у Київській області. ДАБІ не дозволяла забудовникам вводити в експлуатацію вже готовий об'єкт, а всі вже погоджені документи визнала недійсними.

Архітектурна служба зацікавилась об'єктом після того, як на забудовників поскаржилася громадська організація. На думку активістів, забудовник порушив містобудівне законодавство під час будівництва, зокрема, можливо, не мав належних дозвільних документів (як згодом виявилось – це не відповідало дійсності).

Протягом року ДАБІ декілька разів намагалась позапланово перевірити об'єкт, винесла підприємствам низку приписів, оштрафувало їх та врешті скасувало реєстрацію повідомлення про початок будівництва. Скаржник наполягав, що приписи та рішення ДАБІ були незаконними, а дії держслужбовців – протиправними.

Над таким спірним кейсом почали роботу інспектори Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи та позиції сторін, Рада підтримала підприємство. Зокрема, інспектори з'ясували, що звернення активістів не містить жодної конкретики, за винятком

припущення про те, що забудовник, можливо, не має дозвільних документів (яке могло бути легко спростоване без будь-яких перевірок за допомогою онлайн-реєстру). Закон передбачає такі ситуації та забороняє ініціювати позапланові перевірки на підставі анонімних або інших явно безпідставних звернень. Однак контролюючі органи зазвичай побоюються звинувачень у недостатній увазі до скарг активістів та виходять з логіки: «краще зайвий раз перевірити», не беручи до уваги, скільки незручностей перевірка завдає бізнесу.

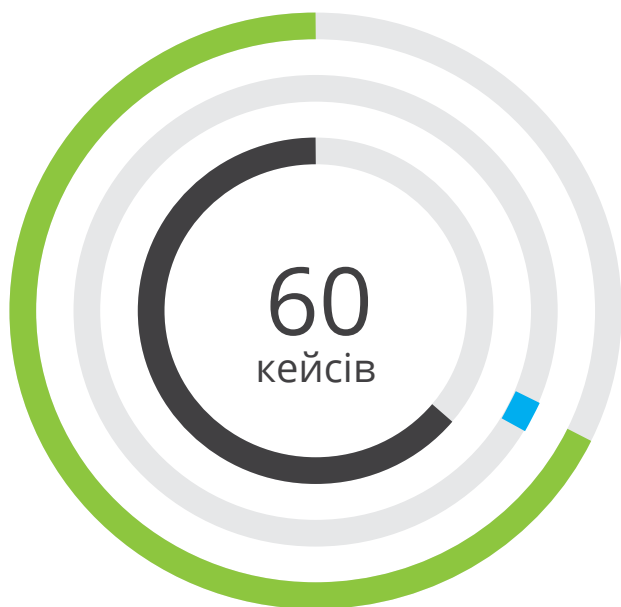
Також інспектори Ради виявили, що співробітники ДАБІ допустили низку процедурних порушень, намагаючись провести позапланову перевірку. Наприклад, предметом перевірки мало стати дотримання будівельного законодавства загалом, а не лише питання наявності дозвільних документів, на яке звернули увагу активісти. У підприємства, таким чином, були обґрунтовані підстави реально побоюватись, що звернення активістів може стати формальним приводом, щоб застосувати санкції та заблокувати будівництво.

Заступник бізнес-омбудсмена та інспектор Ради зустрілися з керівництвом ДАБІ та комплексно обговорили скарги від забудовника, підрядника та замовника будівництва.

Результат:

ДАБІ пішла назустріч підприємству та, попри наявність окремих спірних питань по об'єкту, які вирішуватимуться у судовому порядку, пообіцяла не перешкоджати його введенню в експлуатацію. Забудовники повторно подали повідомлення про початок будівельних робіт, а згодом – декларацію про введення закінченого об'єкта в експлуатацію. Документи успішно погодили і супермаркет ввели в експлуатацію. Скаржники подякували Раді за допомогу у вирішенні справи.

МИТНІ ПИТАННЯ

31 Кейсів закрито успішно

1 Кейсів закрито з рекомендаціями

28 Кейсів закрито без успіху

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Митне оформлення (затримка/відмова)	16	0	11	27
Оцінка митної вартості	5	0	14	19
Кримінальні провадження	3		0	3
Інше	7	1	3	11

Предмет: Оцінка митної вартості

Київська митниця скасувала коригування митної вартості меблевій компанії

Об'єкт скарги:

Київська міська митниця Державної фіскальної служби (Київська митниця)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від Української Асоціації Меблевиків в інтересах меблевої компанії. Київська митниця, не погоджуючись з митною вартістю товару, визначеною Скаржником за ціною договору, прийняла рішення про її коригування.

Щоб підтвердити заявлену митну вартість товару, Скаржник надав митниці вичерпний перелік документів, встановлений Митним кодексом України, а також додаткові документи. Втім, у митного органу були сумніви, зокрема, щодо форми та змісту прайс-листа. На переконання Київської митниці, прайс-лист, виставлений безпосередньо на Скаржника, має адресний характер, що суперечить суті вказаного документа як комерційної пропозиції необмеженій кількості покупців.

В свою чергу Скаржник зазначав, що комерційна пропозиція та індивідуальні умови розміщення замовлень – результат

багаторічної співпраці між компаніями. Не погоджуючись з рішенням Київської митниці, Скаржник звернувся за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Інспектори Ради ретельно вивчили матеріали скарги та положення відповідного законодавства. Рада підготувала детальний аналіз обставин справи та надала власні аргументи необхідності скасування рішення Київської митниці про коригування митної вартості. Рада окремо підкріпила свою позицію відповідною судовою практикою на користь Скаржника. Рада звернулася до контролюючого органу з проханням забезпечити повний та неупереджений розгляд скарги Скаржника, врахувавши аргументацію Ради.

Результат:

Київська митниця дослухалася до аргументів Ради та скасувала рішення про коригування митної вартості. Справу успішно закрито.

Предмет: Митне оформлення: затримка/відмова

**Рада допомогла
пришвидчити
митне оформлення
імпортованих квітів**

Об'єкт скарги:
Волинська митниця
Державної фіскальної
служби (Волинська
митниця)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від великого українського імпортера квітів. Компанія скаржилася на затримку митного оформлення товару Волинською митницею.

За словами Скаржника, останнім часом оформлення товару стало тривалішим – митники особливо ретельно, по декілька разів перевіряли коробки та піддони, на яких перевозили квіти.

Враховуючи, що квіти – дуже швидкопсувний товар, довгі простой для підприємства створювали неабиякі проблеми. Серед прикладів, наведених Скаржником, була затримка на добу партії тюльпанів з Нідерландів на вимогу Волинської митниці. Аналогічні ситуації, за словами підприємства, траплялися по декілька разів на тиждень. Причому після тривалих оглядів митники, не знайшовши порушень, відпускали машини.

Щоб уникнути подальших втрат від простою товару, компанія звернулася за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради вивчила обставини справи. Вона оперативного звернулася до начальника Волинської митниці ДФС та письмово

попросила попередити можливі порушення законних інтересів Скаржника внаслідок довготривалих оглядів. Інспекторка підкреслила, що тривалість митного оформлення товарів не повинна перевищувати 4 години. Крім того, вона наголосила, що втрати Скаржника, викликані затримкою оформлення, були непропорційними потенційній небезпеці імпортованих товарів.

Результат:

Волинська митниця дослухалася до прохання Ради – численні довготривалі огляди припинилися. За повідомленням компанії, всі подальші поставки товарів успішно пройшли розмитнення. Скаржник подякував Раді за допомогу. Справу успішно закрито.

Предмет: Повернення надміру сплачених митних платежів

Одеська митниця повернула 1,3 млн. грн. переplat імпортеру шин

Об'єкт скарги:
Одеська митниця ДФС
(Одеська митниця)

Суть скарги:

До Ради звернувся імпортер шин з Одещини. Компанія не могла повернути надміру сплачені митні платежі.

У 2017-2018 рр. Одеська митниця скоригувала митну вартість імпортованих товарів Скаржника на загальну суму понад 2 млн. грн. Підприємство не погоджувалося з ціною на продукцію визначеною митницею, але сплатило мито, як того вимагав держорган, щоб завезти продукцію на територію України.

Пізніше підприємство оскаржило рішення Одеської митниці в суді. Одеський окружний адмінсуд визнав коригування вартості митницею протиправним та зобов'язав митників повернути переplати у повному обсязі.

Майже два роки минуло відтоді, як рішення набрало законної сили, а держорган повернув лише третину вартості. З цією проблемою компанія звернулася до Ради бізнес-омбудсмена.

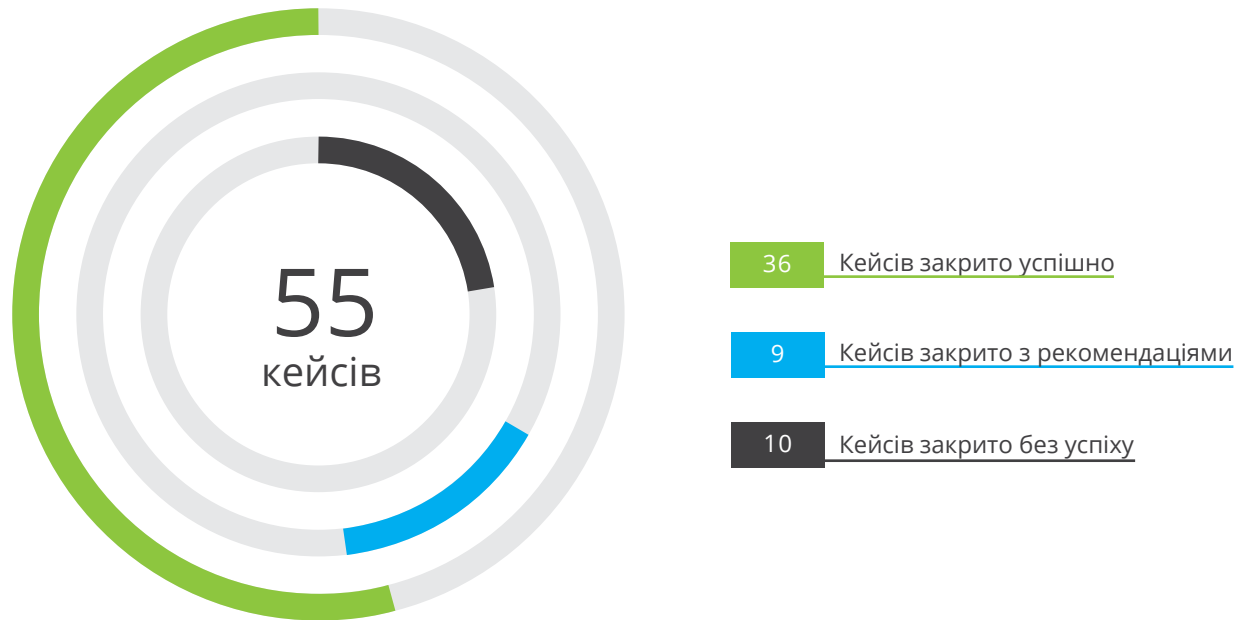
Вжиті заходи:

Інспектор Ради двічі письмово звертався до Одеської митниці з проханням виконати ухвалу суду та повернути підприємству решту суми. Вперше держоргану нібито не вистачало письмової заяви від підприємства про повернення переplати.

Результат:

Одеська митниця, нарешті, дослухалася до аргументів Ради та погодилася на повернення 1,3 млн. грн. імпортеру шин. Справу успішно закрито.

ДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Процесуальні зловживання	17	1	8	26
Бездіяльність Національної поліції	15	5	1	21
Кримінальні провадження	1	1	1	3
Інше	3	2	0	5

Предмет: Процесуальні зловживання Національної поліції

Китайському інвестору повернули деревообробне обладнання

Об'єкт скарги:
Національна поліція (Нацполіція) та Прокуратура України (Прокуратура)

Суть скарги:

До Ради зі скаргою на бездіяльність Національної поліції та Прокуратури звернулося підприємство із китайськими інвестиціями.

Скаржник ввіз до України деревообробне обладнання та комплектуючі до нього, які планував використовувати у виробництві. З митницею виник спір стосовно можливого заниження його вартості при розмитненні. На жаль, вирішити цей спір несилевим шляхом не вдалося. Поліція відкрила кримінальне провадження, та в межах нього вилучила майно. Адвокат Скаржника невідкладно звернувся до слідчого судді, і той, оцінивши аргументи адвоката, зобов'язав поліцію повернути вилучене майно.

І тут імпортера чекала несподіванка. Поліція, яку підтримала Прокуратура, відмовилась повертати майно. У відмові державні органи послалися на те, що суддя виніс «неправильне» рішення, і

вони мають намір оскаржити його до вищих за рівнем судів. Вони також мотивували свою відмову тим, що вилучене майно має статус речового доказу, тому нібито не може бути повернуто власникові. Нарешті, останнім аргументом правоохоронців стало те, що стосовно майна проводиться експертиза. Отримавши кілька таких відмов, підприємство звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Незважаючи на ґрунтовну, на перший погляд, позицію правоохоронців, інспектор Ради, розібрався у ситуації та встановив, що жоден з їх аргументів не є доречним. Адже ухвала слідчого судді про повернення майна підлягає виконанню незалежно від того, чи згодні із нею сторони кримінального провадження, а її апеляційного оскарження закон не передбачає. Про це було чудово відомо прокуророві, який звертався до апеляційного суду, але суд відмовив у відкритті апеляційного провадження. Товарознавча експертиза, на факт проведення якої посилалися правоохоронці, на момент звернення скаржника до Ради вже насправді була завершена, (про що інспектор Ради дізнався, вивчаючи документи у судовому реєстрі). Економічна ж експертиза, яка продовжувала проводитись, не потребувала фізичної наявності майна. Нарешті, факт визнання майна речовим доказом сам по собі не є підставою його утримання правоохоронцями, що чітко впливає з норм закону та відповідних роз'яснень.

Переконавшись у тому, що вимоги Скаржника обґрунтовані, представники Ради направили звернення до поліції та прокуратури, де спростували кожен пункт їх аргументації та закликали повернути майно. На своє перше звернення, адресоване безпосередньо органам-порушникам, Рада отримала формальні відписки такого ж змісту, як і раніше отримував Скаржник.

Результат:

Після того, як Рада обговорила питання Скаржника на зустрічах експертних груп із Національною Поліцією України та ГПУ і направила повторне звернення безпосередньо до ГПУ, майно повернули власникові на відповідальне зберігання. Справу успішно закрито.

Предмет: Бездіяльність Національної поліції

За неефективне розслідування справи правоохоронця позбавили премії

Об'єкт скарги: Головне управління Національної поліції у Запорізькій області (Запорізька Нацполіція)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу на неефективне досудове розслідування кримінальної справи від власника гаражного кооперативу у Запоріжжі.

За словами Скаржника, гаражний кооператив, ринкова вартість якого сягає 8 млн. грн, ще з початку дев'яностих був ласим шматочком для багатьох зацікавлених осіб. Загалом власник зо три десятки разів звертався до правоохоронців – кооператив намагалися захопити.

І от на початку 2018 року стався епізод, про який йшла мова в зазначеній кримінальній справі. Холодним недільним ранком власнику кооперативу зателефонували і повідомили, що комплекс захопили рейдери. Прибувши на місце, він побачив, що центральний в'їзд на територію заварили, бокові ворота зламали, а поруч поставили будку-касу для бажаючих проїхати в кооператив. За словами Скаржника, біля заблокованого адмінкорпусу чергували декілька озброєних людей в чорній уніформі. Коли власник до них наблизився, почув на свою адресу нецензурну лайку та погрози вбивства. Почалася бійка. Один з нападників дістав пістолет.

У цей момент прибув патруль Поліції. Зброю сховали, але лайка і погрози не припинилися. Коли почали шукати сторожа, виявилось, що рейдери ще напередодні ввечері, погрожуючи зброєю, замкнули його у коморі. Тримали його там до ранку, поки велися всі монтажні і демонтажні роботи на території кооперативу.

Скаржник наполягав, що документи, пред'явлені новими власниками поліцейським, були підробними. За заявою скаржника Нацполіція розпочала слідство щодо самовільного захоплення майна. Тим часом гаражний кооператив функціонував на користь нових господарів.

Проте слідство було неефективним. Підприємство скаржилося, що справа зовсім не рухається. На численні запити відповідали відписками. Коли сплинув майже рік, підприємство звернулося за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

З перших днів отримання скарги, інспектор встановив регулярну комунікацію зі слідчим управлінням Запорізької обласної поліції.

Для забезпечення результату, Рада письмово звернулася до Запорізької Нацполіції і Прокуратури Запорізької області із приводу недобросовісної поведінки правоохоронців.

Результат:

Обласна прокуратура безпрецедентно швидко зреагувала на звернення Ради, і уже за кілька днів повідомила, що керівника місцевої прокуратури вирішили покарати та позбавити премії.

Майже чотири місяці тривав розгляд скарги Радою. За цей час скарга стала предметом розгляду Головного слідчого управління Національної поліції України. Керівництво Нацполіції одного із районів міста Запоріжжя отримало офіційне попередження з приводу неефективного досудового розслідування кримінального провадження, а слідчий отримав відповідні вказівки. Хоча остаточного процесуального рішення ще не прийнято, Рада перебуває на зв'язку зі Скаржником і сподівається, що після докладених спільних зусиль, ця історія матиме логічне завершення на користь добросовісних власників майна.

Предмет: Національна поліція — інші дії

Штрафувати не можна пропустити

Об'єкт скарги:
Національна поліція,
Департамент патрульної
поліції Одеської області
(Патрульна поліція)

Суть скарги:

До Ради звернувся виробник сталених канатів з Одещини. Підприємство скаржилось на Патрульну поліцію, яка систематично та безпідставно притягала до адміністративної відповідальності його співробітників.

Відповідно до законодавства, технічний огляд автомобілів усіх типів та моделей не є обов'язковим. Виняток – транспортні засоби, які перевозять пасажирів та вантажі з метою отримання прибутку. Наприклад, таксі.

У підприємства є великий парк власних автомобілів. Вантажівки, що перевозять продукцію, регулярно проходять техогляд, як того вимагає закон. А обов'язковий огляд легкових автомобілів для адміністративного персоналу скаржник не проводив. Такі авто не підпадають під вимогу законодавства, оскільки підприємство не отримує дохід безпосередньо від перевезень.

Проте мета перевезень особливо не цікавила Одеську Патрульну поліцію. Коли вони зустрічали службовий автомобіль Скаржника (з директором, якого везли на зустріч, або бухгалтером – до податкової), авто зупиняли, а на водія виписували адміністративний штраф – за кермування авто, що не пройшло техогляд.

З такою проблемою трактування закону правоохоронцями підприємство звернулося до Ради.

Вжиті заходи:

Інспектор вивчив предмет скарги та законодавство, що його регулює. Зокрема, він визначив, що ключовим критерієм у схожих ситуаціях є саме мета використання авто. Якщо прибуток отримується безпосередньо від перевезення пасажирів або вантажів, техогляд треба проводити обов'язково. Проте у випадку Скаржника ситуація була зовсім іншою. Його використовували для перевезення адміністративного персоналу. Тому, відповідно до Закону України «Про дорожній рух» та п.1, 2 Порядку Кабміну № 137, такий легковий автомобіль не підлягає обов'язковому технічному контролю.

Інспектор також навів у зверненні до Національної поліції декілька прикладів із практики адміністративних судів, рішення яких свідчили на користь Скаржника.

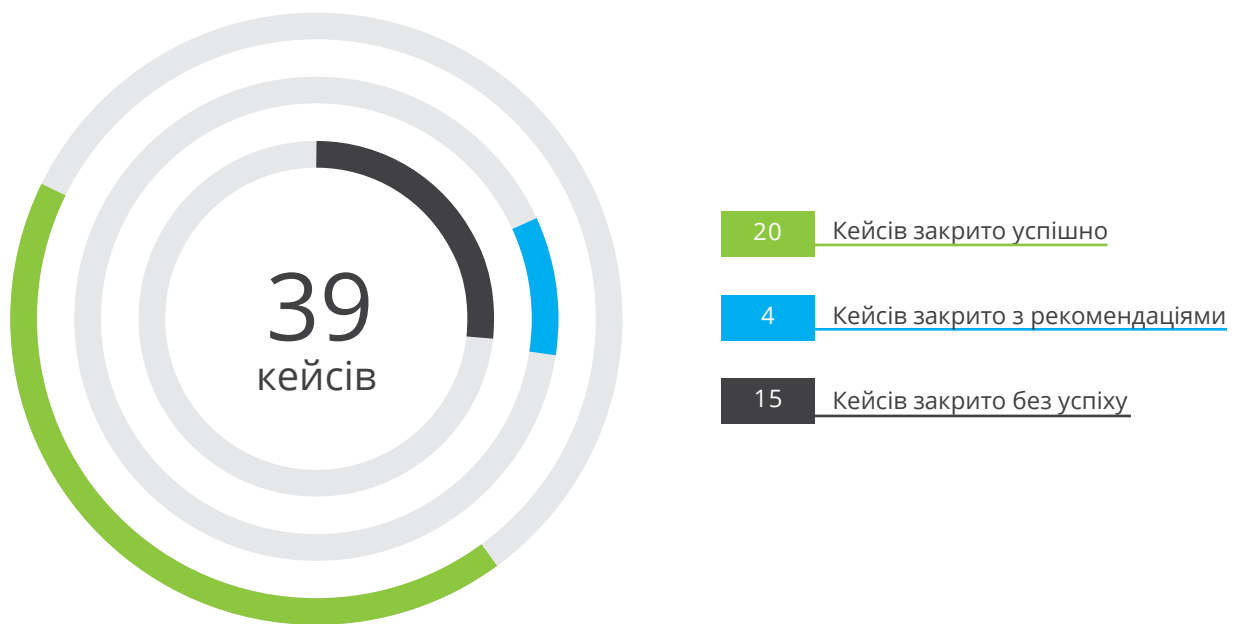
Розуміючи, що проблема може повторюватися і в інших регіонах

України, Рада рекомендувала Голові Національної поліції України провести методологічні роз'яснення з цього приводу серед своїх співробітників.

Результат:

Відповідно до рекомендацій Ради, Нацполіція надала письмову відповідь і поінформувала всі регіональні підрозділи про неприпустимість практики складання адміністративних протоколів на водіїв авто, що зареєстровані на юридичних осіб, та не перевозять пасажирів з метою отримання прибутку від перевезень. Справу успішно закрито.

ДІЇ ПРОКУРАТУРИ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Процесуальні зловживання	14	1	13	28
Кримінальні провадження проти бізнесу	4	1	0	5
Бездіяльність органів Прокуратури	0	2	1	3
Інші дії	2	0	1	3

Предмет: Процесуальні зловживання

Тиск правоохоронців на аутсорсингову компанію припинено

Об'єкт скарги:
Прокуратура міста Києва
(Прокуратура)

Суть скарги:

24 липня 2018 року до Ради зі скаргою на дії Прокуратури звернулося ТОВ «Промоушн Аутсорсинг» – компанія, що надає послуги з аутстафінгу, аутсорсингу персоналу та рекрутингу. За словами Скаржника, правоохоронці чинили на неї невиправданий тиск.

Компанія працює на українському ринку вже більше 19 років. За цей час вона створила клієнтське портфоліо з провідних міжнародних та українських підприємств, обслуговує понад 2500 аутсорсингових спеціалістів в Україні. Також компанія є великим платником податків України з 2016 року та вийшла на показник виручки понад 700 мільйонів гривень на рік. Проте влітку 2018 року діяльністю підприємства зацікавилася Прокуратура.

Правоохоронці назвали діяльність компанії незаконною. Вони інкримінували Скаржнику порушення, через які державний бюджет недоотримав майже мільярд гривень. Свої аргументи, поміж іншого, вони будували навколо того, що у компанії не було дозволу на наймання працівників для подальшого виконання ними роботи в Україні в інших роботодавців відповідно до статті 39 Закону України «Про зайнятість населення».

Після отримання ухвали суду про тимчасовий доступ до документів з можливістю вилучення їх оригіналів Прокуратурою, компанія одразу звернулася до Ради бізнес-омбудсмена, щоб упередити непропорційне втручання та тиск правоохоронців.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради ретельно вивчила матеріали справи та законодавство, що її регулює. Вона встановила, що відсутність спеціального дозволу у підприємства – це прогалина в нормативному регулюванні, отримати його фактично неможливо. Це також підтвердили інші компетентні органи.

Питання Скаржника Рада винесла на засідання експертної групи з Генеральною прокуратурою України (ГПУ). Інспекторка Ради письмово попросила ГПУ перевірити обставини справи задля усунення порушень, якщо такі були встановлені в ході перевірки за зверненням. У свою чергу, компанія налагодила належну співпрацю з Прокуратурою відповідно до законодавства України. Підприємство надало документи на спростування доводів слідства та всебічного аналізу діяльності Компанії щодо надання послуг клієнтам відповідно до чинного законодавства України.

Результат:

Варто відзначити, що це розслідування Рада розпочала превентивно, щоб попередити непропорційне втручання правоохоронців в господарську діяльність компанії та уберегти її від неправомірного тиску. В результаті слідчі не стали вилучати оригінали документів, а лише зробили копії, не порушуючи

нормальну господарську діяльність Скаржника або його клієнтів. Компанія повідомила Раді, що правоохоронці більше не тиснуть на її бізнес. Скаржник також зазначив, що була налагоджена професійна співпраця відповідно до законодавства України, у встановленому порядку були надані та проаналізовані запитувані матеріали та проведені необхідні слідчі дії щодо спростування причетності підприємства до визначених в межах провадження обставин. Справу за зверненням Скаржника успішно закрито.

Предмет: Бездіяльність органів Прокуратури

Кримінальну справу проти забудовника з Київщини, нарешті, закрито

Об'єкт скарги:
Прокуратура Київської області (Прокуратура)

Суть скарги:

До Ради звернувся забудовник, який будує житловий комплекс (ЖК) на Київщині. Компанія скаржилася на втручання органів прокуратури в діяльність підприємства та тиск правоохоронців, який ставив під загрозу подальше будівництво ЖК.

За словами Скаржника, органи прокуратури сумнівалися, що він правомірно користується земельною ділянкою ЖК. Так, у Прокуратури виникли питання щодо відповідності договорів оренди та суборенди земельної ділянки чинному законодавству. Але всі суди – першої інстанції, апеляційний та касаційний – підтвердили, що у забудовника з документами все як слід. Окрім цього, ще у 2017 році суд зобов'язав правоохоронців повернути Скаржнику тимчасово вилучене в межах слідства майно.

Проте правоохоронці не поспішали виконувати ухвалу суду. З цією проблемою компанія звернулася до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Майже два роки Рада працювала над скаргою. Пройшовши всі інстанції, інспектор звернувся до Генерального прокурора України. Проте протягом тривалого часу правоохоронці лише відповідали, що оціночно-земельна експертиза триває. Зі свого боку Рада посилалася на чинне законодавство, яке не передбачає обов'язкової передачі всіх матеріалів справи під час експертизи, та наполягала на виконанні ухвали суду.

Результат:

Після довгих місяців зволікань кримінальне провадження проти Скаржника закрили за відсутністю складу злочину. Компанія попросила Раду завершити розслідування скарги та подякувала за допомогу: «Впевнені, що робота команди бізнес-омбудсмена суттєво вплинула на успішне завершення нашої справи».

Предмет: Кримінальні провадження проти бізнесу

Кримінальне провадження проти «Інституту транспорту нафти», нарешті, припинено

Об'єкт скарги:
Прокуратура міста Києва
(Прокуратура)

Суть скарги:

До Ради звернулися акціонери «Інституту транспорту нафти» (ІТН) – провідної компанії з проектування та супроводження об'єктів транспорту, зберігання та розподілу нафти. Підприємство скаржилося на Прокуратуру, яка порушувала розумні строки досудового розслідування. На думку Скаржника, кримінальну справу затягували навмисно, щоб продовжувати арешт цінних паперів компанії.

Кримінальне провадження проти Скаржника порушили ще 2016 року – за заявою колишнього керівника підприємства. Згідно з заявою, за 6 років до того група осіб шахрайським шляхом заволоділа акціями підприємства. Водночас Скаржник стверджував, що экс-керівник продав цінні папери добровільно, що підтверджується підписаною ним договірною документацією. Цікаво, що экс-директор вирішив звернутися до правоохоронців лише після того, як його вирішили усунути з посади. Тоді, за інформацією Скаржника, экс-керівник почав блокувати проведення зборів та прийняття рішень про зміну керівництва підприємства.

Протягом понад трьох років в межах ініційованого кримінального провадження жодних слідчих дій, крім подання клопотань про арешт акцій мажоритаріїв, Прокуратура не проводила. Тим часом, з огляду на систематичні арешти, Скаржник не міг розпоряджатися своєю власністю. Саме тому він звернувся за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Рада направила письмові звернення до Прокуратури Києва та Генеральної прокуратури України (ГПУ) з проханням взяти під контроль досудове розслідування. Інспекторка підкреслила, що розумні строки досудового розслідування давно порушені, і важливо якнайшвидше прийняти процесуальне рішення по справі.

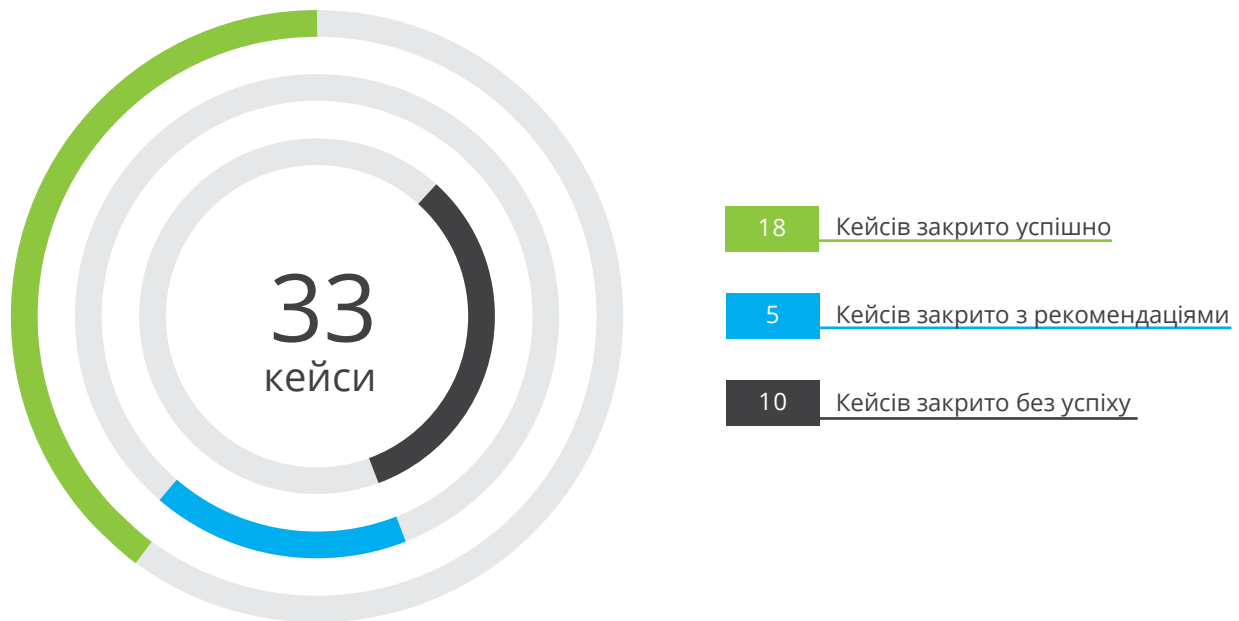
На це Прокуратура відповіла, що жодних затягувань і порушень розумних строків процесуальні керівники не вбачають. Протягом понад півтора року тривала робота Ради над скаргою. Питання Скаржника декілька разів виносили на розгляд робочої групи з ГПУ.

Результат:

У листопаді 2019 року Рада підписала Меморандум про співпрацю з ГПУ. Кейс Скаржника передали новому керівництву ГПУ.

Менш ніж за два тижні справу проти підприємства, досудовий розгляд якої тривав понад три роки, нарешті, закрили. Скаржник подякував Раді за допомогу: «Протягом півтора року інспектори Ради та бізнес-омбудсмен перебували у тісному контакті з нами, інформували про спільні засідання на рівні ГПУ та Прокуратури Києва. Робота була послідовною та безперервною. Ця справа – не перший наш досвід успішної співпраці з РБО. Для нас концепція роботи Ради – це додатковий механізм прозорого, прогнозованого та об'єктивного захисту наших інтересів та боротьби з проявами корупції».

ДІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Виділення земельних ділянок	9	0	1	10
Видача дозволів	1	2	0	3
Інші дії	8	3	9	20

Предмет: Виділення земельних ділянок

РБО добилося справедливої плати за оренду землі

Об'єкт скарги:
Запорізька обласна державна адміністрація,
ГУ Держгеокадастру в Запорізькій області

Суть скарги:

До Ради звернулася іноземна компанія, яка планувала побудувати парк сонячної енергії в Запорізькій області. Підприємство скаржилося на місцеві органи влади, які порушили умови попередніх домовленостей, досягнутих у межах програми міжнародної співпраці, і передали ділянку іншому орендареві.

Існування робочих домовленостей підтверджувало листування інвестора із Запорізькою облдержадміністрацією. Крім того, на виконання цих домовленостей Голова селищної ради подав клопотання до Держгеокадастру Запорізької області (Держгеокадастр), де просив розширити межі селища та включити до його кордонів прилеглі сільськогосподарські угіддя. Об'єднання поточної (63 га) та нової (72 га) ділянок дозволило б утворити площу в 135 га, необхідну для будівництва сонячної електростанції іноземним інвестором.

Через три дні після цього приватне українське підприємство також звернулося до Держгеокадастру Запорізької області. Заявник, який до цього не виявляв зацікавленості землями у селищі, несподівано захотів орендувати ту саму ділянку (72 га) також нібито для будівництва об'єкту енергетики. Держгеокадастр дуже оперативно дозволив українському підприємству розробляти документи землекористування для зазначеної земельної ділянки. Звичайно, іноземного інвестора про це ніхто не повідомив.

Водночас Голова облдержадміністрації письмово запевнив директора іноземної компанії, що держоргани підтримують проект та долучив карту розміщення земельної ділянки під будівництво сонячної електростанції. Інвестор продовжував готуватися до запуску будівництва.

Тим часом, обласний Держгеокадастр затвердив всі необхідні документи та передав в оренду ділянку українському підприємству. Договір оренди уклали, незважаючи на відсутність нормативної грошової оцінки («НГО»). Оренду погодили у розмірі 56 тис. грн. на рік, що становить 3% НГО ріллі по області. Ця сума була в десятки разів меншою, ніж ринкова вартість, розрахована раніше для іноземного інвестора. Лише через місяці після цього іноземна компанія дізналася, що земельну ділянку передали в оренду третій особі. Шокований та розчарований діями державних органів, інвестор звернувся до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

В ході розслідування Рада виявила низку свідчень того, що українське підприємство-орендар, може контролюватися або бути пов'язаним з колишнім керівником ГУ Держземагентства у Запорізькій області – органу, правонаступником якого є ГУ Держгеокадастру у Запорізькій області.

Протягом п'яти місяців Рада направила 5 звернень до різних органів державної влади та місцевого самоврядування, та здійснила комплекс інших дій, спрямованих на розслідування та вирішення даної справи. Зокрема, інспектор встановив юридичний дефект, допущений при розпорядженні земельною ділянкою – відсутність нормативної грошової оцінки та, відповідно, справедливо розрахованої вартості оренди, та звернув на цей дефект увагу Держгеокадастру України.

На жаль, складність та неоднозначність юридичної складової ситуації унеможливила досягнення швидкого позитивного результату. Розслідування можливих зв'язків між орендарем та колишніми або діючими посадовцями державних органів України не могло бути проведеним без залучення правоохоронних органів шляхом звернення до них зацікавленою стороною (наприклад, Скаржника), а звільнення земельної ділянки було неможливим без судових позовів, ініціювання яких також потребувало участі Скаржника. Зрозумівши, що іноземний інвестор, який ще навіть не увійшов до України, не зацікавлений в ініціюванні тривалих судових спорів та кримінальних справ, Рада почала працювати над тим, щоб, принаймні, усунути дискримінацію інвестора – встановити справедливую плату за користування земельною ділянкою під електростанцію для поточного орендаря.

Результат:

З урахуванням фактичних обставин, іноземний інвестор вирішив зменшити масштаби будівництва та відмовився від другої частини ділянки. Він взяв в оренду доступну ділянку площею 63 га в Запорізькій області. Таким чином, подана скарга втратила актуальність. Зважаючи на позитивний досвід співпраці з селищною радою та завдяки зусиллям РБО та Офісу з залучення інвестицій UkraineInvest, вдалося переконати іноземну компанію не відмовлятися від планів інвестувати в Україну.

Крім того, Рада домоглася визначення справедливої оцінки вартості земельної ділянки, усунувши таким чином наявний юридичний недолік та дискримінацію іноземного інвестора. Це означає, що український орендар, ймовірно, пов'язаний із колишнім чиновником, має відтепер платити за користування угіддям близько 2 млн. грн. на рік – у 40 разів більше за попередню вартість, і близько до ринкової вартості, яка раніше була розрахована для іноземного інвестора. Справу закрито.

Предмет: Виділення земельних ділянок

За сприяння Ради підприємство з Миколаївщини продовжило оренду земельної ділянки

Об'єкт скарги:
Миколаївська обласна державна адміністрація (Миколаївська ОДА)

Суть скарги:

До Ради зі скаргою на бездіяльність Миколаївської ОДА звернулася компанія з французькими інвестиціями. Забігаючи наперед, зазначимо, що земельні питання залишаються чи не найбільш гострою проблемою у відносинах бізнесу з місцевими органами державної влади. Як виявилось, ця скарга не стала винятком.

З 2017 року підприємство орендує земельну ділянку поблизу кар'єру, де видобуває мінеральну сировину – каолін. Після збагачення каолін-сирець використовується для виробництва кераміки. Продукція компанії експортується до багатьох країн світу.

За деякий час до завершення дії договору оренди, підприємство звернулося до Миколаївської ОДА для його пролонгації. Натомість, Миколаївська ОДА майже рік ігнорувала звернення Скаржника. Так, компанія протягом 2018-2019 років 5 разів зверталася до Миколаївської ОДА з приводу продовження оренди, однак всі звернення були марними. Попри фактичну відмову у продовженні строку дії оренди, Скаржник продовжував платити оренду плату.

Розуміючи, що подальші звернення не матимуть практичного сенсу, Скаржник звернувся за допомогою до Ради бізнес-омбудсмена. Більше того, порушена проблема вже була предметом уваги посольства Франції в Україні.

Вжиті заходи:

Під час розслідування скарги відповідальний інспектор Ради дослідив «історію» проблеми. Зокрема, нас цікавило, чи існують конкретні юридичні перепони для продовження строку дії договору оренди (як-то порушення умов договору в частині сплати оренди, нецільового використання земельної ділянки, прийняття органами державної влади чи місцевого самоврядування тих чи інших рішень про недоцільність продовження строку дії оренди). Не знайшовши бодай будь-яких видимих причин для відмови у продовженні строку дії договору оренди, відповідальний інспектор Ради неодноразово письмово звертався до Миколаївської ОДА та наголошував на необхідності дотримання принципу належного адміністрування. Цей принцип вимагає від органів державної влади діяти у максимально послідовний та передбачуваний спосіб, а будь-яке негативне рішення для приватної особи повинно бути мотивованим. Додатково інспектор Ради навів релевантну практику Європейського суду з прав людини, яка ілюструє схожі випадки та містить критику суду на адресу держав, які не забезпечують дотримання належного адміністрування у такій важливій сфері, як користування земельною ділянкою. Додатково, відповідальний інспектор Ради відвідав Миколаївську ОДА із робочим візитом, під час якого наголосив на необхідності практичного втілення принципу належного адміністрування у щоденну роботу Миколаївської ОДА.

Предмет: Інші дії

Результати держзакупівлі Рубіжанської міськради визнано незаконними

Об'єкт скарги:
Управління освіти,
управління охорони
здоров'я Рубіжанської
міської ради

Результат:

За сприяння Ради, Миколаївська ОДА, нарешті, продовжила договір оренди кар'єру. Скаржник подякував команді Ради за допомогу у вирішенні справи.

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від приватного постачальника тепла з Луганщини. Підприємство скаржилось на порушення здійснені Рубіжанською міськрадою під час закупівлі теплоенергії.

Наприкінці 2018 року Управління освіти Рубіжного розпочало тендер на закупівлю тепла. Скаржник подав свою пропозицію. Проте тендер не відбувся, оскільки заявка надійшла лише від одного підприємства – нашого Скаржника. Невдовзі держзамовник оголосив нову закупівлю – у форматі переговорної процедури. Така процедура не передбачає відкритий прийом заявок та призначається у випадках, коли замовник, зокрема, аргументує відсутність конкуренції на ринку. У даному випадку замовник вказав на відсутність технічної конкуренції – його тепломережі були підключені до мереж Постачальника 2.

Через тиждень історія повторилася з іншим державним об'єктом. Замовник знову оголосив тендер, отримав одну заявку від нашого Скаржника, тендер не відбувся. Знову провів переговорну процедуру – Постачальник 2 отримав замовлення.

Паралельно з цим Управління охорони здоров'я Рубіжного також визначалося з підрядником для постачання теплоенергії. Скаржник також брав участь у тендері, проте його заявку відхилили і провели переговорну процедуру. На цей раз переговорну процедуру застосували через надзвичайні обставини – зимові морози. Переможцем процедури став Постачальник 2.

Тендерні пропозиції Скаржника були за нижчою ціною, аніж ціна Постачальника 2 за результатами проведених тендерів. Розуміючи, що структурні підрозділи міської ради провели державні закупівлі з багатьма порушеннями, Скаржник звернувся до Ради. Він просив ініціювати перевірку дій міської ради Держаудитслужбою (ДАС).

Вжиті заходи:

Інспектор Ради проаналізував обставини справи. Він звернув увагу на те, що застосування переговорної процедури закупівель в даному випадку є передчасним, оскільки на ринку теплопостачання у Рубіжному є конкуренція між постачальниками

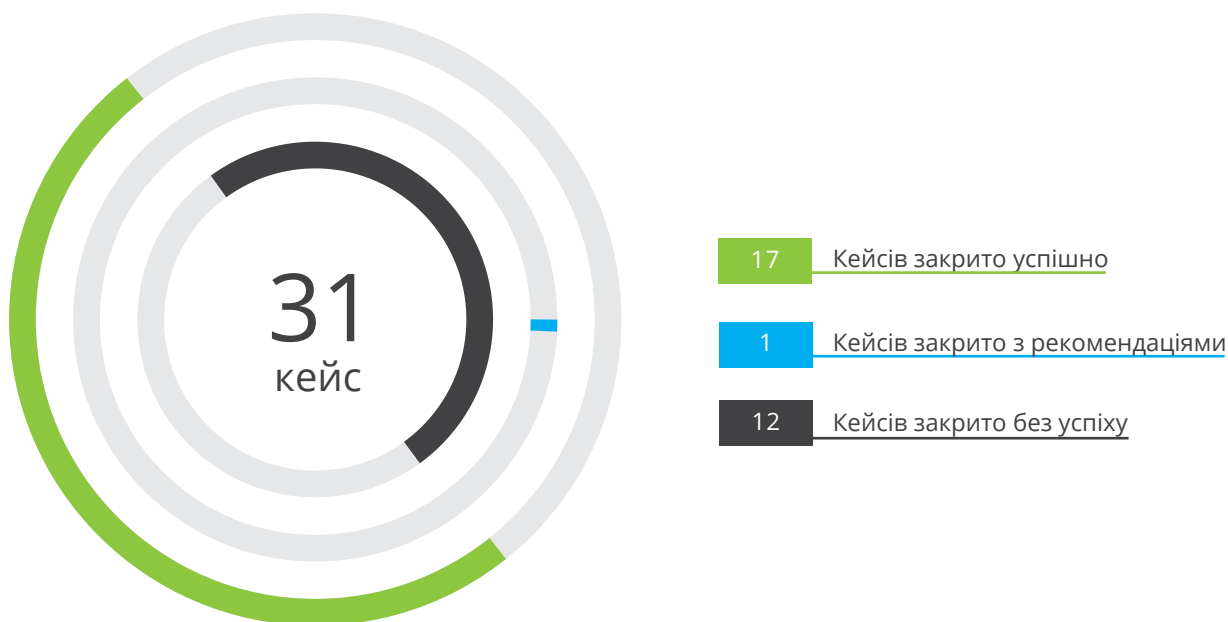
тепла. Також Постачальник 2 порушив закон вже після того, як його оголосили переможцем. Він не став самостійно виробляти тепло, як це передбачено законодавством, а лише виступив посередником. Закупив тепло у іншої компанії та перепродав його державному замовнику. Крім того, зимові холоди, які нібито змусили замовника застосувати переговорну процедуру, не є достатньою для цього підставою, відповідно до законодавства.

З цими та іншим аргументами Рада письмово попросила ДАС належно та неупереджено розглянути скаргу підприємства.

Результат:

ДАС вивчила звернення Скаржника та перевірила обставини держзакупівлі. В результаті аудиторська служба виявила порушення законодавства в процесі закупівлі та опублікувала ґрунтовні висновки з цього приводу у системі «Prozorro». Це означає, що замовник має або самостійно відмінити результати торгів, або на це його може зобов'язати Суд. Скаржник подякував Раді за допомогу. Справу закрито.

ДІЇ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Департамент державної реєстрації	9	0	9	18
Виконавча служба	8	1	4	13

Предмет: Департамент державної реєстрації Мін'юсту

РБО допомогла відбити рейдерську атаку щодо литовського інвестора

Об'єкт скарги: Комісія з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації (Комісія Мін'юсту)

Суть скарги:

19 листопада 2018 року до Ради звернувся литовський інвестор. Підприємство скаржилося на рейдерське захоплення його бізнесу.

У 2015 році литовський інвестор заснував в Україні кредитну спілку.

14 листопада 2018 року директор спілки випадково дізнався, що в Єдиному державному реєстрі юридичних та фізичних осіб (Реєстр) змінили інформацію про власника та директора кредитної групи. Як встановили правоохоронці, приватний нотаріус на підставі завідомо підроблених документів вніс неправдиві відомості до Реєстру та переписав бізнес Скаржника на інших осіб. При цьому директор та власник компанії ні з ким не погоджували продаж компанії, і нікого на це не уповноважували.

Про протиправне заволодіння підприємством Скаржник невідкладно повідомив Нацполіцію, Мін'юст, Посольство Литовської Республіки та Раду бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Ретельно дослідивши обставини скарги, інспектор Ради письмово звернувся до заступника Міністра юстиції України з питань державної реєстрації та Комісії Мін'юсту та просив всебічно та неупереджено розглянути справу та надати вмотивоване рішення.

Крім того, питання винесли на розгляд Міжвідомчої комісії з питань захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств. На цій зустрічі заступник бізнес-омбудсмена озвучив кейс Скаржника. Розглянувши скаргу підприємства, Комісія розпорядилася Мін'юсту взяти справу під особистий контроль і оперативно перевірити дії приватного нотаріуса.

Результат:

Відповідно до наказу Мін'юсту, протиправні дії приватного нотаріуса скасували. Засновник та директор Скаржника відновили свої законні права. Нотаріусу заблокували доступ до Реєстру та ініціювали анулювання його свідоцтва на зайняття нотаріальною діяльністю. Справу успішно закрито.

Предмет: Департамент державної реєстрації Мін'юсту

Рейдерську атаку проти підприємства з Тернопільщини успішно відбито

Об'єкт скарги:
Міністерство юстиції
України (Мін'юст)

Суть скарги:

До Ради звернулося підприємство з Тернопільщини зі скаргою на рейдерську атаку. Скаржник – невелике підприємство, що обслуговує та ремонтує автомобілі, та володіє, зокрема, двома приміщеннями площею 3000 м² в Тернополі. Наприкінці 2018 року нерухомість Скаржника переписали на іншого власника.

11 грудня приватний нотаріус Дніпропетровської області перереєструвала майно Скаржника на іншого власника. Підставою для цього нібито стало рішення одного з районних судів м. Донецька, датоване 2011 роком. Через чотири години вже київський нотаріус переписала нерухомість на нове товариство.

Наступного дня вона оформила договір купівлі-продажу, відповідно до якого ще один власник придбав дві третини майна. Керівника підприємства на папері також змінили. На цьому зловмисники не зупинилися. На вказані об'єкти нерухомості вони оформили ряд іпотечних зобов'язань.

Скаржник оперативно повідомив про злочин Нацполіцію та надіслав скаргу до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Мін'юсту (Антирейдерська комісія). Щоб захистити свої законні права та повернути майно, він також звернувся до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради вивчила документи справи. Вона зазначила, що рішення Донецького суду, як підставу для першої перереєстрації, було обрано невипадково. Оскільки суд знаходиться на непідконтрольній Україні території, фактично неможливо перевірити реальність його рішень.

Двічі інспекторка Ради брала участь в засіданні Антирейдерської комісії та підтримувала позицію підприємства. Певні зусилля були витрачені на те, щоб отримати підтвердження відповідного суду м. Донецька (діючого на підконтрольній території України) щодо факту відсутності рішення, на підставі якого відбулися зміни власників майна.

Результат:

За сприяння Ради Антирейдерська комісія скасувала незаконні реєстраційні дії проти підприємства та повністю поновила його права. Скаржник подякував Раді за допомогу у вирішенні ситуації. Справу успішно закрито.

Предмет: Виконавча служба Мін'юсту

Робочі зустрічі з держорганами – дієвий інструмент вирішення справ

Об'єкт скарги:
Департамент державної виконавчої служби
Міністерства юстиції
України (Виконавча служба Мін'юсту)

Суть скарги:

До Ради звернулася будівельна компанія з Запоріжжя. Підприємство скаржилося на Виконавчу службу Мін'юсту, яка відмовлялася відкривати провадження з формальних причин.

Наприкінці 2018 року Запорізький адмінсуд зобов'язав Державну фіскальну службу зареєструвати податкові накладні Скаржника на суму 4,5 млн. грн. Відповідний виконавчий лист суду Скаржник направив Мін'юсту, проте через місяць після отримання документа Виконавча служба відмовила підприємству через ненадання документів, що підтверджують повноваження підписанта. Тому Скаржник підготував додатковий пакет документів і направив їх до Мін'юсту. Після повторного звернення минув ще місяць, але жодної відповіді підприємство так і не отримало.

Відчуваючи, що Мін'юст навмисно затягує виконання судового рішення та відповідає лише відписками, підприємство звернулося за підтримкою до Ради бізнес-омбудсмена.

Вжиті заходи:

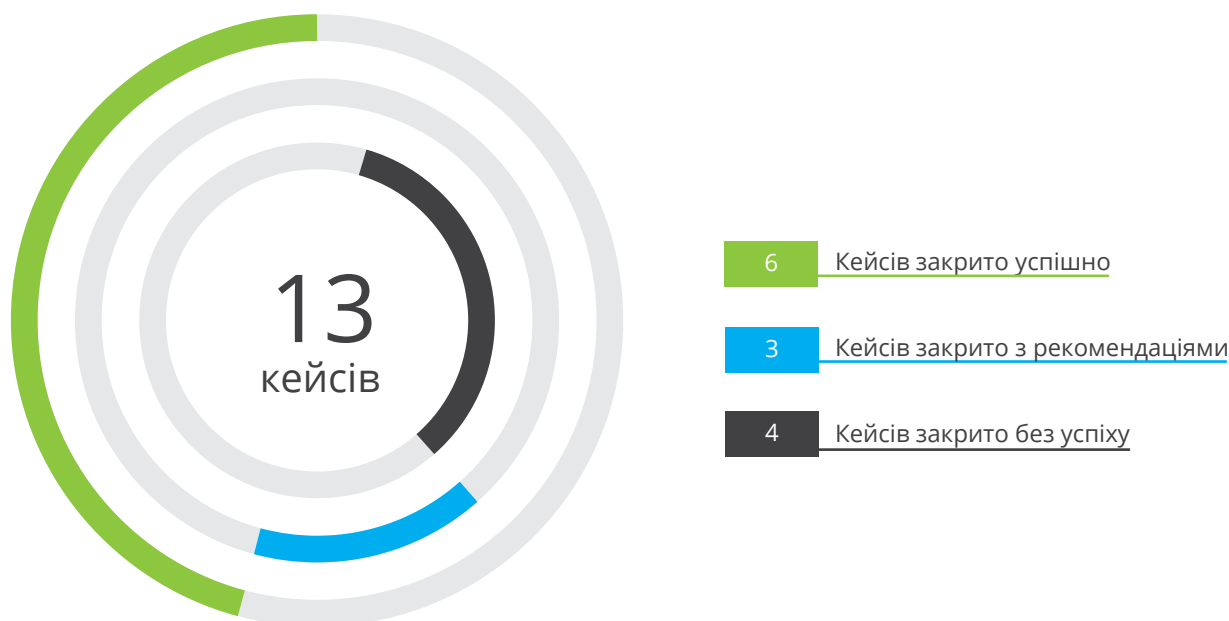
Вбачаючи можливе порушення прав та законних інтересів Скаржника, інспекторка Ради письмово попросила Мін'юст перевірити обставини справи та усунути недобросовісну поведінку Виконавчої служби. Натомість підприємство отримало нову відмову Мін'юсту – у виконавчому документі не було вказано повне ім'я та по батькові посадової особи, яка його видала. Рада була змушена повторно звернутися до Мін'юсту. Інспекторка наголосила, що відмовляти у відкритті провадження про примусове виконання рішення суду з таким аргументуванням протиправно.

Прагнучи налагодити конструктивний діалог з держорганом, Рада використала ще один інструмент, передбачений Меморандумом про співпрацю з Мін'юстом. Так відбулася зустріч експертної групи за участю заступника бізнес-омбудсмена, інспекторів Ради та спеціалістів Мін'юсту, зокрема, директора Департаменту Виконавчої служби.

Результат:

Під час зустрічі державний орган дослухався до аргументів Ради. У той же день Виконавча служба скасувала відмову та відкрила виконавче провадження за зверненням підприємства. Це дасть змогу Скаржнику відшкодувати 4,5 млн. грн. ПДВ. Справу успішно закрито.

ДІЇ ДЕРЖАВНИХ КОМПАНІЙ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Зловживання повноваженнями	2	0	2	4
Інші дії	4	3	2	9

Предмет: Інші дії

АМКУ скасував результати публічної закупівлі теплоенергії

Об'єкт скарги:
Державне підприємство «Аварійно-рятувальний загін спеціального призначення Управління державної служби України з надзвичайних ситуацій в Івано-Франківській області» (ДП)

Суть скарги:

До Ради зі скаргою на дії підприємства, підпорядкованого Державній службі з надзвичайних ситуацій, звернувся постачальник теплової енергії. Компанія повідомила про можливі незаконні дії ДП в процесі проведення державних закупівель.

За словами Скаржника, з 2015 року він постачає на конкурсних засадах держпідприємству теплову енергію, безперебійно та повністю виконує зобов'язання за контрактом, навіть незважаючи на тривалі затримки з оплатою. У січні 2019 року ДП вирішило провести тендер в системі Prozorro та змінити постачальника енергії, що, в принципі, не заборонено.

Проте в описі умов ДП вказало, що на даному ринку відсутня конкуренція, і тому закупівлю можна провести лише в форматі переговорної процедури з одним постачальником. Покупець самостійно визначив потенційного партнера – і це був не наш Скаржник.

На переконання Скаржника, застосовувати переговорну процедуру незаконно, оскільки його існування та досвід роботи з покупцем доводить, що конкуренція на вказаному ринку є. Підприємство оскаржило проведення процедури в Антимонопольному комітеті України (АМКУ). Але наступного ж дня на сайті Prozorro опублікували договір про закупівлю теплової енергії на суму майже мільйон гривень з вищезазначеним потенційним партнером.

З проханням втрутитись у ситуацію та припинити неправомірні дії ДП, Скаржник звернувся до Ради.

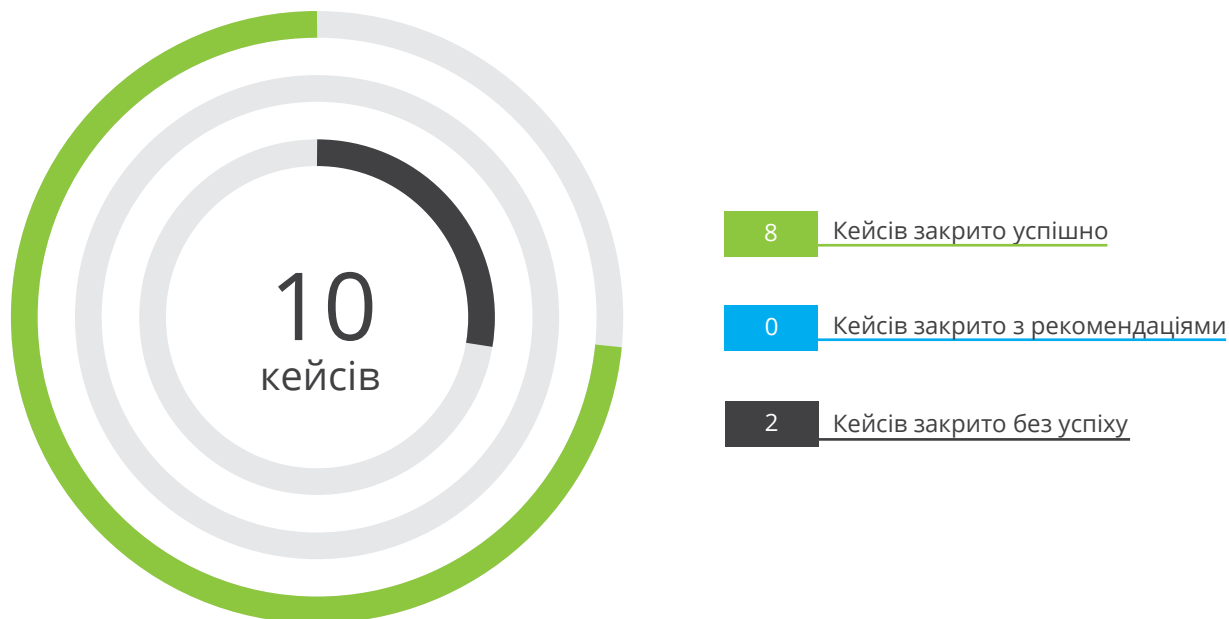
Вжиті заходи:

Інспектор Ради ретельно вивчив обставини справи та правозастосовчу практику щодо предмету скарги, і в результаті підтримав позицію Скаржника. Рада письмово рекомендувала Антимонопольному комітету належно і неупереджено розглянути скаргу підприємства. Крім того, інспектор Ради взяв участь у розгляді скарги компанії на засіданні Постійно діючої адміністративної колегії АМКУ з розгляду скарг про порушення законодавства в сфері публічних закупівель.

Результат:

Колегія Антимонопольного комітету дослухалася до аргументів Ради та задовільнила скаргу компанії. Результати тендера скасували. Справу успішно закрито.

ДІЇ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Процесуальні зловживання	7	0	2	9
Кримінальні провадження проти бізнесу з боку СБУ	1	0	0	1

Предмет: Процесуальні зловживання

Провадження проти YouControl, нарешті, закрито

Об'єкт скарги:
Головне слідче управління Служби безпеки України (СБУ)

Суть скарги:

До Ради звернулася ІТ-компанія, що надає інформаційні послуги. Підприємство скаржилось на процесуальні зловживання СБУ.

У 2016 році правоохоронці розпочали досудове розслідування проти підприємства. Йому інкримінували незаконне отримання інформації та втручання в роботу автоматизованих систем. Відповідно, обшукали офіс компанії, квартири співробітників та їх родичів. Вилучили комп'ютерну техніку, документи та грошові кошти. Діяльність підприємства була серйозно обмежена.

Влітку 2018 року суд встановив строк для завершення досудового розслідування у справі – 2 місяці. Проте на момент звернення Скаржника до Ради, досудове розслідування тривало.

Вжиті заходи:

Рада письмово рекомендувала СБУ та Генеральній прокуратурі (ГПУ) дотримуватися розумних строків досудового розслідування, зокрема, виконати зазначену ухвалу суду. Але СБУ відповіла, що ГПУ планує оскаржувати відповідне рішення суду.

Тому Рада винесла питання Скаржника на розгляд експертної групи з СБУ та ГПУ, де надала свою позицію. Інспектор підкреслив, що ухвала суду про завершення досудового розслідування є чинною та повинна виконуватися.

Результат:

ГПУ змінила підслідність справи підприємства та передала її до Національної поліції, яка невдовзі закрила кримінальну справу проти компанії. Підприємство, що намагалося завершити досудове розслідування протягом двох років, подякувало Раді за допомогу та підтримку у вирішенні справи.

Предмет: Процесуальні зловживання

Тиск правоохоронців на підприємство з Дніпропетровщини припинено

Об'єкт скарги:
Нікопольський відділ
Управління Служби
безпеки України в
Дніпропетровській області
(СБУ)

Суть скарги:

До Ради звернувся дистриб'ютор електронного обладнання. Підприємство скаржилося на тиск правоохоронців на його господарську діяльність.

За словами Скаржника, співробітники СБУ, подолавши 236 км шляху, приїхали до будинку директора фірми у вихідний день нібито для того, щоб перевірити місцезнаходження підприємства. Більше того, правоохоронці наполегливо пропонували директору письмово засвідчити, що один з його контрагентів – фіктивна компанія. Після того як директор відмовився, тиск, за словами Скаржника, став посилюватися. Керівника підприємства викликали на бесіду. При цьому жодних офіційних підозр правоохоронці йому не висунули.

Не розуміючи, що коїться, та що насправді викликало такий інтерес правоохоронців, Скаржник звернувся до Ради, Генеральної прокуратури України та Державного бюро розслідувань.

Вжиті заходи:

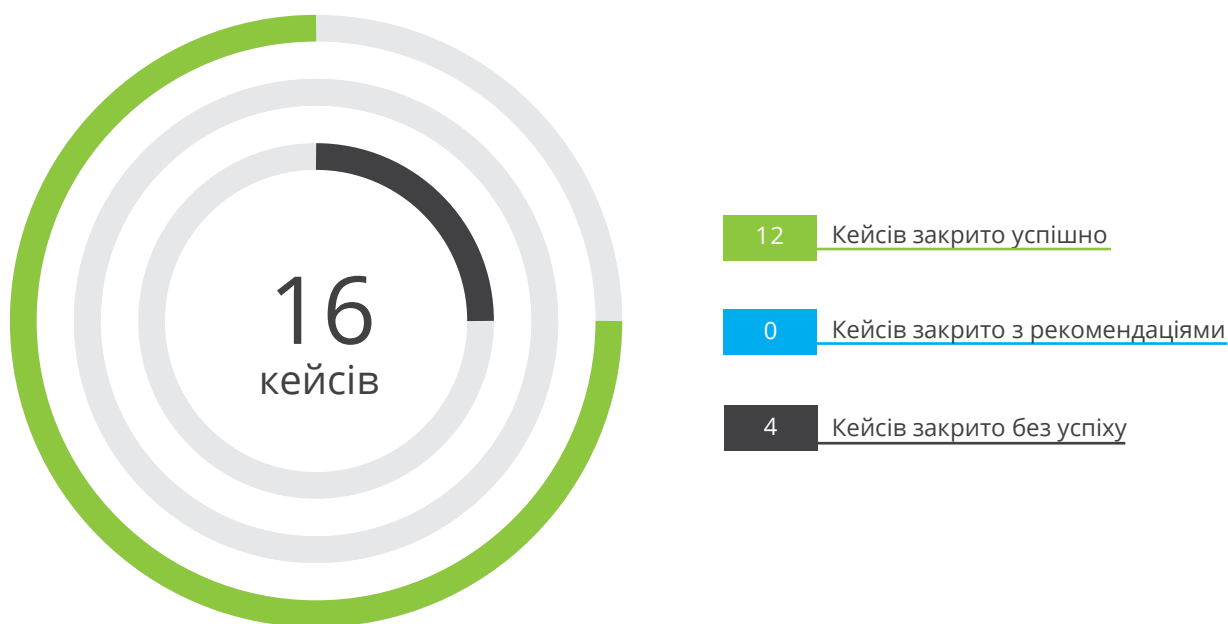
Рада розглянула скаргу підприємства та рекомендувала ГПУ та ДБР перевірити дії співробітників СБУ. Проте ДБР не побачило

у діях правоохоронців достатніх підстав для порушення кримінального провадження. А ГПУ переадресувала звернення Ради до Військової прокуратури Південного регіону України, а та – до свого Дніпропетровського гарнізону. Врешті-решт звернення Скаржника потрапило до СБУ.

Результат:

СБУ дослухалась до аргументів Ради і врахувала інформацію від Скаржника в своїй оперативно-службовій діяльності. Тиск правоохоронців на бізнес компанії припинився. Підприємство подякувало Раді за допомогу у вирішенні справи.

НЕДОЛІКИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ

Предмет скарги	Кейсів закрито успішно	Кейсів закрито з рекомендаціями	Кейсів закрито без успіху	2019 Всього
Законопроекти та зміни до них	6		2	8
Недоліки нормативно-правової бази – державні регулятори	3		1	4
Недоліки нормативно-правової бази – інше	3		1	4

Предмет: Міністерство охорони здоров'я України (МОЗ)

**За сприяння Ради
МОЗ зареєстрував
дезінфікуючі засоби**

Об'єкт скарги:
Міністерство охорони
здоров'я України (МОЗ)

Суть скарги:

В 2018 році до Ради звернулися два підприємства, що виробляють та реалізують дезінфікуючі засоби, з однаковою проблемою – вони не могли зареєструвати дезінфекційні засоби.

Зазначимо, що раніше у 2018 році задля вирішення питання реєстрації дезінфікуючих засобів Кабмін вніс зміни до Порядку державної реєстрації (перереєстрації) дезінфікуючих засобів (Постанова КМУ №178 від 14.03.2018).

Однак після прийняття відповідних поправок скажники все одно зіткнулися з труднощами в процедурі реєстрації через неповноту правового регулювання.

Вжиті заходи:

Рада організувала декілька телефонних дзвінків з цього питання з представниками Управління громадського здоров'я та Управління правового забезпечення МОЗ.

Інспектор Ради також організував зустріч зі спеціалістами МОЗ. Він з'ясував, що за розгляд заяв на реєстрацію дезінфекційних засобів відповідає Управління громадського здоров'я. Однак багато затримок у процедурах створювала невизначеність статусу безпечності деяких компонентів дезінфікуючих засобів. Співробітники Управління громадського здоров'я повідомили Раду, що вирішувати це питання має виконуюча обов'язки Міністра охорони здоров'я України. Відповідно, інспектор Ради попросив виконуючу обов'язки Міністра допомогти у вирішенні справи.

Результат:

Після цього діалогу виконуюча обов'язки Міністра повідомила інспектора про підписання відповідних документів.

На початку лютого 2019 року обидва Скажники повідомили Раду про успішну державну реєстрацію дезінфікуючих засобів.

3. СИСТЕМНІ ПРОБЛЕМИ БІЗНЕСУ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЕРЖАВНИМ ОРГАНАМ

Рада бізнес-омбудсмена постійно відслідковує тенденції скарг на дії державних органів і представляє уряду рекомендації щодо системних змін законодавства, які впливають на бізнес-середовище в цілому.

3.1. Виявлені системні проблеми

(Розділ 5.3.1 (h) Регламенту)

Податкові питання

Податкові питання залишаються ключовим предметом звернень підприємців до РБО. Основна група (38%) податкових питань – оскарження результатів податкових перевірок – суттєво зросла у кількості порівняно з попередніми роками. Ми вирішили перевірити, чи відповідає кількість загальних звернень, поданих до ДПС, з цією тенденцією і дійшли деяких цікавих висновків:

Загальна кількість скарг, поданих до оскаржених податкових повідомлень-рішень ДПС, скасовано повністю або частково.

	Кількість оскаржуваних податкових повідомлень-рішень (ППР)	ППР скасовано повністю або частково на користь бізнесу	Частка скасованих ППР
2019	32,634	6,403	20%
2018	23,366	3,743	16%
2017	15,152	1,720	11%

Джерело: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/vregulyuvannya-podatkovih/apelyatsiyna-praktika/page1>

Наведені дані показують, що у 2019 році кількість оскаржуваних ППР зросла удвічі порівняно з 2017 роком: з 15 до 30 тис. Водночас кількість ППР, скасованих на користь бізнесу, зросла майже учетверо: з 1720 по 6403. Таким чином, станом на кінець 2019 року частка успішних для платників податків адміністративних оскаржень збільшилась на 9 пп до 20%.

Цікаво, що зростання кількості скарг не було пов'язано зі зростанням обсягу контрольно-перевірочної роботи – навпаки, він скоротився. Не зросли й обсяги донарахувань за наслідками таких перевірок:

	Кількість документальних перевірок юридичних осіб	Загальна сума донарахувань за наслідками таких перевірок
2019	13,877	13,14 млрд.грн.
2018	18,357	13,23 млрд.грн.
2017	19,169	16,3 млрд.грн.

* Джерело: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/pokazniki-roboti/kontrolno-perevirochna-robotat/>

Це, схоже, свідчить про два взаємопов'язані тренди:

- 1) процедура адміністративного оскарження у ДПС України користується дедалі більшою популярністю серед платників податків;
- 2) вона стає більш ефективним засобом захисту.

Дії правоохоронців

Кількість скарг на неправомірні дії правоохоронних органів, другого найпоширенішого блоку звернень після податкових питань, зменшилася у 2019 році. Порівняно з попереднім роком компанії менше скаржилися на дії та бездіяльність всіх без винятку правоохоронців. Однак, є одне системне питання, яке ми спостерігаємо в цьому блоці —

РБО також зробила свій внесок у ці позитивні тренди. У 2019 році ми отримали 371 скаргу з податкових перевірок (при загальній кількості оскаржень у ДПС України — 24769). Отже, частка скарг, до розгляду яких залучались ми, становила приблизно 1,5% — у середньому ми брали участь в 1 з 67 оскаржень).

воно стосується необґрунтованих кримінальних проваджень проти бізнесу за статтею 212 Кримінального кодексу України. Щоб підкреслити гостроту цієї проблеми, наводимо нижче офіційну статистику ГПУ щодо кількості облікованих кримінальних проваджень та результатів їх досудового розслідування:

	Обліковано кримінальних проваджень за ст.212 КК України	Передано до суду з обвинувальним актом	Частка безпідставних кримінальних проваджень
2019	852	22	97%
2018	1099	39	96%
2017	1009	34	97%

Це означає, що переважна більшість відкритих проваджень з обшуками та блокуванням рахунків були невинуватими, а бізнес через це не міг нормально працювати. Після наших рекомендацій, вже в 2019-му, було відкрито майже на чверть менше кримінальних проваджень – лише 852. Але якщо врахувати,

що з них було передано в суд з обвинувальним актом всього 22, стає очевидно що необхідно імплементувати системну рекомендацію Ради – заборонити кримінальне переслідування особи за ухилення від сплати податків до остаточного узгодження податкових зобов'язань.

Невиконання судових рішень

Невиконання судових рішень є ще однією серйозною проблемою, яку ми продовжували відслідковувати у 2019 році. За весь час роботи ми отримали понад 400 скарг з цього приводу, предмети звернень стосувалися переважно

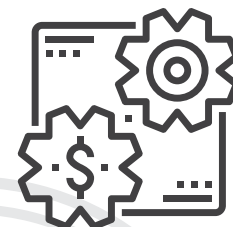
податкових питань та діяльності правоохоронців. Проблема в тому, що державний орган не можна змусити виконати судові рішення, оскільки примусові механізми, які діють для фізичних та юридичних осіб, в даному випадку не працюють.

Рейдерство

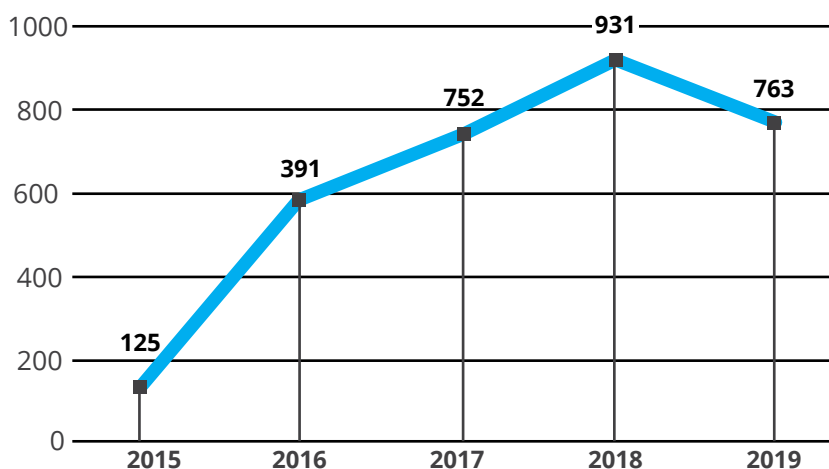
Проблема захисту прав власності залишається актуальною для бізнесу в Україні. Є багато випадків так званого «рейдерства», під яким ми розуміємо арешт активів та/або корпоративних прав юридичної особи з використанням незаконних інструментів. Зазвичай рейдерство прямо чи опосередковано пов'язане з втручанням у державні реєстри.

З травня 2015 року ми отримали 114 скарг щодо недоліків роботи державних реєстраторів. Ми спостерігаємо збільшення кількості звернень з цього приводу вже третій рік поспіль. У 2019 році ми отримали 35 скарг з цього приводу, що на 18% більше, ніж у 2018 році.

3.2. Okremi rekomendacii, nadani derzhavnim organam ta rivень i'x виконання

Кількість рекомендацій, наданих у 2015-2019 роках

Всього надано рекомендацій з початку діяльності:

2948

Виконано рекомендацій:

2675

Рекомендацій, що підлягають моніторингу:

114

Не виконано рекомендацій:

159

Відомства, яким РБО надала окремі рекомендації у 2015-2019 роках та частка виконаних рекомендацій

Відомство	Всього рекомендацій надано	Всього рекомендацій виконано	Співвідношення виконаних/наданих
Державна фіскальна служба	2010	1875	93%
Національна поліція України	151	123	81%
Прокуратура України	131	107	82%
Місцеві органи влади	118	87	74%
Міністерство юстиції	104	96	92%
Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України	65	55	85%
Міністерство розвитку громад та територій України	56	55	98%
Служба безпеки України	54	53	98%

	Всього рекомендацій надано	Всього рекомендацій виконано	Співвідношення виконаних/ наданих
Міністерство енергетики та захисту довкілля України	50	46	92%
Верховна Рада, Кабінет Міністрів, Президент України	30	27	90%
Державні підприємства	29	25	86%
Міністерство праці та соціальної політики України	27	25	93%
Міністерство фінансів України	22	19	86%
Міністерство інфраструктури України	17	13	76%
Міністерство внутрішніх справ України	14	11	79%
Міністерство охорони здоров'я України	13	12	92%
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)	11	10	91%
Антимонопольний комітет України	10	7	70%
Комерційні та інші суди	7	7	100%
Державні фонди	5	2	40%
Національний банк України	5	2	40%
Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	4	4	100%
Державна служба України з надзвичайних ситуацій	1	1	100%
Міністерство освіти і науки України	1	1	100%
Національна рада України з питань телебачення та радіомовлення	1	1	100%
Комунальні служби	1	1	100%
Інші	11	10	91%
Всього	2948	2675	91%

До кінця 2019 року державні органи виконали 91% індивідуальних рекомендацій, наданих Радою у 2015-2019 роках.

З усіх 2948 рекомендацій 68% було адресовано колишній Державній фіскальній службі. Незважаючи на це, цей блок держорганів продемонстрував високий коефіцієнт впровадження – 93%.

Серед державних органів, яким ми надали 30+ рекомендацій, сукупний коефіцієнт виконання яких перевищив 91%: Міністерство юстиції (92%), Міністерство розвитку громад та територій України (98%), Служба безпеки України (98%), Міністерство енергетики та захисту довкілля України (92%), Міністерство праці та соціальної політики України (93%).

Найнижчий коефіцієнт впровадження продемонстрували місцеві органи влади (74%), Національна поліція (82%), Прокуратура (82%), Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (85%), а також Верховна Рада, Кабінет Міністрів та Президент України (90%).

3.3. Виконані рекомендації по кейсах

Державний орган	Проблеми, виявлені під час розслідування	Результат, досягнутий за сприяння РБО
Кабінет Міністрів України	<p>Рада стикнулася з прогалиною в законодавстві щодо імпорту демілітаризованої техніки. На практиці було складно розібратися, який саме державний орган відповідає за видачу дозволів на цивільне використання такої техніки. Міністерство оборони України та Державна служба експортного контролю України лише переадресовували звернення один на одного.</p>	<p>До діалогу залучили Міністерство економічного розвитку та торгівлі, а згодом – і керівництво Кабміну. Коли стало зрозуміло, що компромісу швидко досягнуто не буде, сторони вирішили ініціювати внесення змін до законодавства. Влітку 2018 року Президент ввів у дію рішення РНБО «Про вдосконалення державної політики щодо забезпечення Збройних Сил України та інших військових формувань оборонною продукцією іноземного виробництва, а також сприяння розвитку співробітництва оборонних підприємств України з іноземними партнерами». І лише на початку 2019 року, зважаючи на досвід учасників ринку, ми переконалися, що нова процедура дійсно працює.</p>

3.4. Рекомендації, виконані у 2019 році, з системних звітів

Системний звіт

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІЗНЕСУ
У МИТНІЙ СФЕРІ

Проблема

Затримки з перевіркою та прийняттям митних декларацій для бізнесу означають простой товару на митниці, зриви термінів поставок, додаткові логістичні витрати.

Рекомендація Ради

Перенести контроль з етапу подання митної декларації на етап після випуску товарів у вільний обіг. Це означає, що митні процедури підлягають застосуванню не у пункті пропуску, а після завершення їх митного оформлення та випуску у вільний обіг.

Дії, виконані державними органами

Прийнято в першому читанні проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України», який, зокрема, передбачає запровадження нової форми контролю – пост-митний контроль.

Системний звіт

ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ
РИЗИКІВ ТА СТВОРЕННЯ
УМОВ ЗАЛУЧЕННЯ
ІНВЕСТИЦІЙ В БУДІВНИЦТВІ

Проблема

Відсутність чітко визначеної процедури присвоєння поштових адрес готовим об'єктам будівництва. До цього наданням поштових адрес займались органи місцевої влади на власний розсуд. Це часто призводило до зловживань: штучного затягування процедури та подальшого створення перепон на шляху реєстрації нових об'єктів нерухомості.

Рекомендація Ради

Встановити єдиний, прозорий та дружній для бізнесу порядок присвоєння поштових адрес об'єктам будівництва та об'єктам нерухомого майна.

Дії, виконані державними органами

Кабінет Міністрів України ухвалив ініційовану і розроблену МЕРТОм комплексну постанову, що передбачає необхідний порядок присвоєння поштових адрес.

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
БІЗНЕСУ У МИТНІЙ СФЕРІ

Проблема

Судова практика склалася в Україні таким чином, що адміністративні суди, скасовуючи рішення митниці, – яке призвело до переплати митних платежів (про коригування митної вартості, про визначення коду товару тощо), – одночасно не включають у резолютивну частину своїх рішень пряме посилання на обов'язок стягнути з Державного бюджету на користь позивача (декларанта) надміру сплачені митні платежі. Така вимога, якщо вона заявлена, визнається передчасною.

Відтак, на практиці митні органи іноді відмовляють оформлювати висновки про повернення коштів, тому що суд (скасовуючи рішення митниці про коригування митної вартості або про визначення коду товару) прямо не зобов'язав повернути декларанту надміру сплачені митні платежі.

Як наслідок, декларанти подекуди змушені повторно звертатись до суду з позовними вимогами визнати бездіяльність митниці протиправною та зобов'язати її підготувати й направити до Державного казначейства відповідний висновок.

Рекомендація Ради

Внести зміни до Порядку повернення авансових платежів (передоплати) та помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 18.07.2017 року № 643, які б встановили, що до заяви про повернення помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів декларантом може бути додано також рішення суду про визнання протиправними або скасування рішень або дій органів ДФС, які зумовили помилкову та/або надмірну сплату сум митних платежів (тобто, в якості альтернативи виконавчому листу суду та/або рішенню суду з прямою вказівкою повернення сум переплат по митним платежам).

Дії, виконані державними органами

12 квітня 2019 року набрав чинності Наказ Міністерства фінансів України від 22.02.2019 року № 80 «Про затвердження Змін до Порядку повернення авансових платежів (передоплати) і помилково та/або надміру сплачених сум митних платежів».

Вказаним нормативно-правовим актом нарешті була усунута спірна вимога про надання до заяви про повернення коштів виконавчого листа суду та/або рішення суду, що набрало законної сили (за наявності), щодо повернення сум відповідних митних платежів.

Відтак, наразі абзац 16 пункту 3 розділу III вищевказаного Порядку звучить наступним чином:

«До заяви додаються:

[...]

виконавчий лист суду та/або рішення суду, що набрало законної сили (за наявності), щодо скасування рішення митниці ДФС, яке призвело до виникнення помилково та/або надміру сплачених сум митних, інших платежів та пені;

[...].»

Проблема

Вагома частка отриманих Радою скарг стосується випадків безпідставного відкриття кримінальних проваджень за статтею 212 (ухилення від сплати податків) Кримінального кодексу України (надалі — «КК України»).

Масштаби даної проблематики підтверджуються також і офіційною статистикою Генеральної прокуратури України. Так, у 2018 році органами досудового розслідування було обліковано 1099 кримінальних проваджень за ухилення від сплати податків. В той же час, до суду з обвинувальним актом передано лише 39 із 1099 облікованих кримінальних проваджень за ст. 212 КК України (майже аналогічний показник в 34 обвинувальні акти був і за 2017 рік).

Також причиною розповсюдженої практики відкриття кримінальних проваджень за ухилення від сплати податків було те, що, починаючи з 2011 року (коли набрав чинності Податковий

кодекс України), вартісний поріг для кваліфікації за ст. 212 КК України, на практиці фактично зменшився проти початкового еквівалента в доларах (з еквівалента приблизно 59 000 доларів США в 2011 році до приблизно 39 000 доларів США на початок вересня 2019 року). Отже, майже кожна податкова перевірка із донарахуванням податків на значну суму (в 2018 році це була сума в розмірі 881 000 грн., а в 2019 році вже 960 500 грн.) призводила до відкриття кримінального провадження щодо посадових осіб суб'єкта підприємництва за ухилення від сплати податків.

Таким чином, результати узагальнення отриманих Радою скарг дали підстави стверджувати про важливість внесення змін до законодавства щодо припинення випадків безпідставного відкриття кримінальних проваджень за статтею 212 КК України.

Дії, виконані державними органами

25 вересня 2019 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо зменшення тиску на бізнес» № 101-IX.

Вказаним Законом було підвищено пороги для притягнення осіб до відповідальності за статтею 212 КК України, а саме: підвищено розмір значного, великого та особливо великого розміру

фактичного ненадходження до бюджету коштів на рівні від 3000 (2 881 500 грн.), 5000 (від 4 802 500 грн.) та 7000 (від 6 345 500 грн.) неоподатковуваних мінімумів доходів громадян відповідно. Отже, відтепер для відкриття кримінального провадження за ч. 1 ст. 212 КК України вартісний поріг виріс з 960 500 грн до 2 881 500 грн. податкових донарахувань.

Таким чином, з прийняттям Закону № 101-IX, також

Системний звіт

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ З БОКУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ЇХ СТОСУНКАХ З БІЗНЕСОМ

Рекомендація Ради

Підвищити на законодавчому рівні розмір фактичного ненадходження до бюджету податків, зборів, єдиного соціального внеску, починаючи з якого діяння вважалось би кримінальним правопорушенням.

було виконано системну рекомендацію Ради щодо необхідності підвищити пороговий розмір фактичного ненадходження до бюджету податків та інших обов'язкових платежів, починаючи з якого діяння вважалось би злочином. Такі зміни щодо підвищення вартісного порогу для ініціювання кримінального провадження за ухилення від сплати податків можна вважати однозначно позитивними та такими, що зменшать тиск на бізнес.

¹ https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113897&libid=100820&c=edit&_c=fo#

Системний звіт

ЗМЕНШЕННЯ
КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ
ТА СТВОРЕННЯ УМОВ
ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В
БУДІВНИЦТВІ

Проблема

Пайовий внесок — це квазіподаток на будівництво, який формально сплачується забудовником, але фактично покладено на покупця нерухомості. Такий внесок не тільки збільшує вартість інвестицій в Україну, але й, внаслідок широких повноважень місцевих органів влади, часто є джерелом корупції.

Рекомендація Ради

Скасувати обов'язковий пайовий внесок для забудовників.

Дії, виконані державними органами

Реалізація цієї рекомендації передбачена Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України про стимулювання інвестиційної діяльності в Україні», підписаний Президентом 11 жовтня 2019 року.

Законопроектом пропонується скасувати обов'язкову сплату пайового внеску на розвиток інфраструктури населеного пункту в розмірі 4% від вартості житлового будівництва і 10% від вартості нежитлової забудови.

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
БІЗНЕСУ У МИТНІЙ
СФЕРІ

Проблема

Імплементация заходів, покликаних забезпечити належний захист прав інтелектуальної власності (ПІВ) при переміщенні товарів через митний кордон, є частиною міжнародних зобов'язань України.

На час підготовки Системного звіту вказані заходи були лише частково імплементовані у національне законодавство України.

Водночас суб'єкти підприємництва продовжували скаржитись на недостатню активність митних органів у частині протидії порушенням ПІВ.

Відтак, вбачалась нагальна потреба у подальшій адаптації митного законодавства України до *acquis communautaire* (уніфікованого законодавства Європейського Союзу) у частині захисту ПІВ.

Рекомендація Ради

Доопрацювати існуючий проект Закону України № 4614 від 06.05.2016 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України» або розробити альтернативний законопроект, який би передбачав імплементацию в Україні вимог (i) Регламенту (ЄС) № 608/2013 Європейського Парламенту та Ради про митний контроль за дотриманням прав інтелектуальної власності; та (ii) Імплементацийного Регламенту Комісії (ЄС) № 1352/2013, яким встановлюються форми документів, передбачені Регламентом (ЄС) № 608/2013.

Дії, виконані державними органами

Рекомендація значною мірою виконана шляхом прийняття Закону України № 202-IX від 17.10.2019 року «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України», що набрав чинності 14 листопада 2019 р.

СИСТЕМНИЙ ЗВІТ

БОРЬБА З РЕЙДЕРСТВОМ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА
РЕКОМЕНДАЦІЇ

Проблема

На жаль, однією із законодавчих передумов, що сприяла практиці рейдерських атак на нерухомість та корпоративні права став запроваджений у 2015 році принцип екстериторіальності. Зазначений принцип передбачав можливість здійснення державної реєстрації в межах України незалежно від місцезнаходження об'єкта, щодо якого вчиняється реєстраційна дія.

У 2016 році, з метою мінімізації зловживань, пов'язаних з незаконним заволодінням майном, принцип екстериторіальності було обмежено.

Разом з тим, на практиці продовжують зустрічатися поодинокі випадки здійснення реєстраційних дій поза межами території, на якій законодавством встановлена можливість для їх проведення.

Рекомендація Ради

Запобігти вчиненню реєстраційних дій з порушенням принципу територіальності.

Дії, виконані державними органами

2 листопада 2019 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту права власності» №159-IX від 03.10.2019 року («Антирейдерський Закон 2»).

Антирейдерським законом 2 було фактично відновлено територіальність, як одну із засад здійснення державної реєстрації прав, а саме:

- 1) державна реєстрація права власності та інших речових прав проводиться за місцезнаходженням нерухомого майна (абз.1 ч. 5 ст. 3 Закону № 1952-IV).
- 2) на підставі рішення Мін'юсту державна реєстрація права власності та інших речових прав у визначених випадках може проводитися в межах декількох адміністративно-територіальних одиниць або незалежно від місцезнаходження нерухомого майна (абз.2 ч. 5 ст. 3 Закону № 1952-IV).
- 3) державна реєстрація юридичних осіб на підставі документів, поданих у паперовій формі, проводиться за місцезнаходженням юридичної особи (абз.1 ч. 2 ст. 4 Закону № 755-IV).

Системний звіт

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ
РЕГУЛЮВАННЯ
ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблема

Велика кількість непрозорих процедур, що призводять до корупційних схем в операціях з металобрухтом вимагає внесення змін до законодавства.

Рекомендація Ради

Розробити зміни до Закону України «Про металобрухт» щодо регулювання експорту та імпорту для модернізації законодавства та вдосконалення економічних і правових положень, пов'язаних з операціями з металобрухтом.

Дії, виконані державними органами

В процесі виконання

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо детінізації ринку металургійної сировини та операцій з металобрухтом)» (реєстраційний номер 2426 від 12.11.2019 р.)

Законопроект вдосконалює регулювання діяльності учасників ринку металобрухту шляхом:

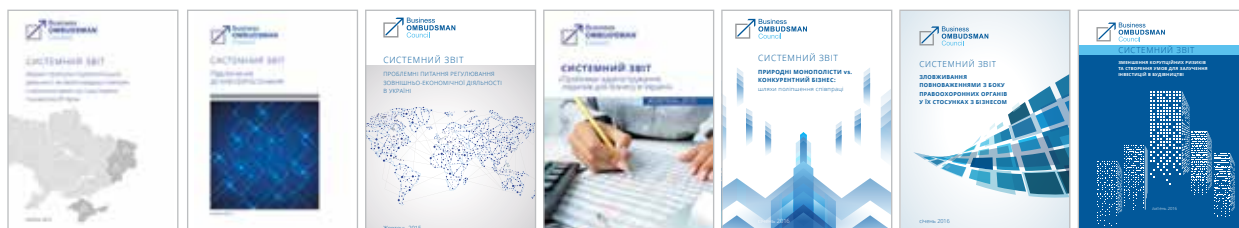
- спрощення порядку здійснення операцій з металобрухтом;
- зменшення необґрунтованих вимог до суб'єктів господарювання, які здійснюють операції з металобрухтом та вимог до оформлення операцій з металобрухтом;
- скасування застарілої системи поділу металобрухту на побутовий і промисловий та пов'язаних з нею обмежень, чим усувається можливість для корупційних зловживань з боку правоохоронних органів через пред'явлення ними необґрунтованих претензій до легальних пунктів приймання металобрухту;
- уточнення компетенції державних органів у сфері здійснення операцій з металобрухтом;
- виведення з-під подвійного державного контролю здійснення операцій з металобрухтом;
- спрощення документального оформлення операцій з металобрухтом за участю фізичних осіб, порядку та оплати закупленого у населення металобрухту шляхом скасування заборони розрахунків готівкою;
- усунення дублювання функцій органів державної влади в сфері здійснення операцій з металобрухтом, скасування права складання місцевими державними адміністраціями акту обстеження спеціалізованих підприємств;
- спрощення технічних та регуляторних вимог до заготівників металобрухту, які здійснюють лише його заготівлю (закупівлю) без фактичної переробки.

3.5. Тема звіту: огляд виконання рекомендацій, які містяться в системних звітах

Повноваження Ради бізнес-омбудсмена передбачають не тільки допомогу бізнесу по індивідуальних зверненнях, а й виявлення та вирішення системних питань, що впливають на якість бізнес-середовища в Україні. РБО має унікальні можливості виявляти системні проблеми та пропонувати можливі рішення на основі понад 6500 скарг, поданих підприємцями з метою оскарження різноманітних порушень з боку державних органів, органів місцевого самоврядування та державних і комунальних підприємств.

З 2015 року ми поступово відбирали сфери, які ретельно проаналізували, застосовуючи як комплексну юридичну оцінку, так і враховуючи – там де це релевантно – практичні кейси наших скаржників. Розглянувши ці проблеми, ми розробили можливі рішення та оформили їх у вигляді конкретних рекомендацій, викладених у відповідних системних звітах, виконання яких є предметом нашого постійного моніторингу.

Загалом Рада видала 321 системну рекомендацію у 14 тематичних звітах. Протягом 2019 року державні органи взяли до уваги 16 рекомендацій, хоча Рада видала 72 нові. Таким чином, загальна частка виконаних рекомендацій становить 37% та ще 54% перебувають в процесі виконання, а 5% з часом втратили свою актуальність. Виконання 4% рекомендацій державні органи ще не розпочали.

321
системна
рекомендація

14
тематичних
звітів

* Ми не брали до уваги нещодавній системний звіт «Великі проблеми малого бізнесу», присвячений МСП, опублікований у лютому 2020 року.

Рекомендації, надані державним органам
та частка їх виконання станом на 31 грудня 2019 року

Рекомендацій виконано:

Рекомендації, які перебувають в процесі виконання:

Рекомендації, які більше не є актуальними:

Рекомендації, виконання яких не було розпочато:

Нижче ми коротко розповімо, які питання ми вирішили, а які продовжуємо моніторити по кожному системному звіту.

Системний звіт

ВИБРАНІ ПРОБЛЕМИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯКІ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ПОВ'ЯЗАНІ ІЗ ВОЄННИМИ ДІЯМИ НА СХОДІ УКРАЇНИ ТА АНЕКСІЄЮ АР КРИМ

ЛИПЕНЬ 2015 р.

8

Стан виконання рекомендацій, наданих державним органам:

виконано	100%	8
в процесі виконання	0%	0
більше не актуальні	0%	0
не розпочато	0%	0

У 2015 році через російську агресію на сході України та анексію Криму, український бізнес зіткнувся з проблемами, які раніше не тільки не були врегульовані законодавством, але навіть не могли бути спрогнозовані. Роботодавці не могли компенсувати понесені витрати для виплати середнього заробітку співробітникам, мобілізованим на «особливий період» в зону проведення антитерористичної операції (АТО). Виходячи з нашої рекомендації, Кабінет Міністрів (КМУ) виконав усі фінансові зобов'язання перед підприємствами, працівників яких було мобілізовано. КМУ також удосконалив систему

спеціальних дозволів для транспортування товарів до та за межі зони АТО зі застосуванням підходу «єдиного вікна». Державне підприємство «Укрзалізниця» забрало вагони, що перебували у власності України, які були заблоковані на анексованій території Криму.

Ми пишаємося тим, що всі рекомендації з нашого першого системного звіту вже виконані. Фінансовий ефект від імплементації рекомендацій з цього звіту становив понад 2 млрд. грн.

Системний звіт

ПІДКЛЮЧЕННЯ ДО ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ

ЛИПЕНЬ 2015 р.

11

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

У 2015 році, коли ми обирали цю тему для звіту, Україна посідала 185 місце у рейтингу Doing Business Світового банку за показником «Підключення до систем електропостачання». Оскільки більшість рекомендацій, наданих в цьому звіті, стосується діяльності Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) – відрядно, що ще станом на 2018 рік всі з них були виконані. Зокрема, регулятор встановив фіксований тариф для приєднання до енергопостачання та зобов'язав ліцензіатів здійснювати підготовку технічної документації. При цьому Комісія також спростила процедуру оформлення технічної документації шляхом встановлення фіксованих строків її

виготовлення. Крім того, ми рекомендували Міністерству енергетики та вугільної промисловості та Мінрегіону вдосконалити порядок виділення земельних ділянок під об'єкти енергетики шляхом розширення використання сервітутів; підготувати нові та упорядкувати наявні плани зонування/забудови територій; та вдосконалити процедури закупівель шляхом більш широкого використання рамкових контрактів енергопостачальними компаніями. Хоча ці рекомендації ще не виконані, Україна все ж помітно поліпшила свої позиції за показником «Підключення до систем електропостачання» – в рейтингу 2020 року піднялася на 57 п.п. – до 128 місця.

Системний звіт

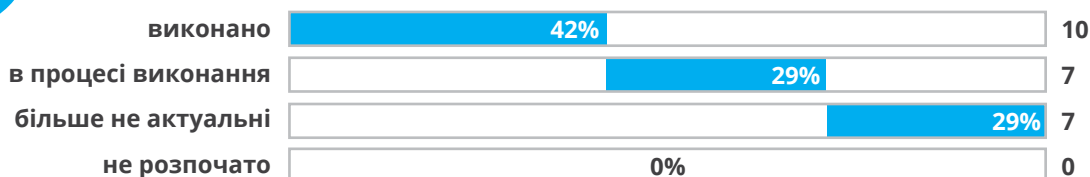
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

ЖОВТЕНЬ 2015 р.

24

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

За допомогою цього системного звіту ми ставили перед собою мету оновити застаріле пострадянське законодавство у сфері міжнародної торгівлі. На підставі наших рекомендацій державні органи здійснили багато значних змін у сфері експорту-імпорту та пов'язаних з цим операцій (процедури ліцензування та квотування, що відповідають сучасним світовим стандартам та законодавству СОТ, валютне регулювання, митні питання тощо). Важливим аспектом зовнішньоекономічної діяльності є регулювання товарів подвійного використання. Це питання є особливо актуальним у світлі ситуації на сході України та у Криму. За минулий період Державна служба експортного контролю України

оптимізувала внутрішні процедури та створила електронну систему контролю експорту та безпеки товарів подвійного використання. Протягом 2016-2019 років РБО не отримувала скарг стосовно відповідних процедур. Таким чином цю рекомендацію можна вважати виконаною.

Також є певні зрушення стосовно експорту металобрухту. Зокрема, 12 листопада 2019 року Верховна Рада розробила та прийняла у першому читанні проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів (щодо детінізації ринку металургійної сировини та операцій з металобрухтом) № 2426.

Системний звіт

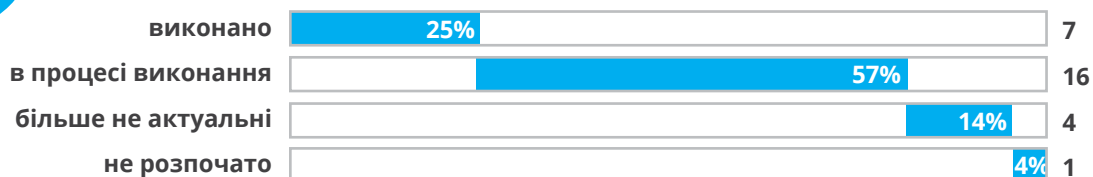
ПРОБЛЕМИ АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ДЛЯ БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

ЖОВТЕНЬ 2015 р.

28

Стан виконання рекомендацій, наданих державним органам:

Згідно з рекомендацією РБО, колишня Державна фіскальна служба України (ДФС) створила єдиний «електронний кабінет» платника податків. Податковий орган також взяв до уваги наші рекомендації та запровадив систему автоматичної реєстрації податкових накладних, яка суттєво вдосконалилася після її перезапуску у другому кварталі 2018 року і з того часу працювала здебільшого належним чином. З огляду на значну кількість скарг щодо неможливості відновлення надлишкового негативного балансу на ПДВ рахунках платника

податків, ми рекомендували ДФС виправити механізм, що з часом було успішно виконано.

Водночас ми продовжуємо співпрацювати з Державною податковою службою України (наступником колишньої ДФС) для (i) забезпечення існування справедливого і своєчасного механізму адміністративного оскарження; (ii) належного виконання судових рішень; та (iii) запровадження ефективної системи притягнення співробітників податкових органів до персональної відповідальності.

Системний звіт

ПРИРОДНІ МОНОПОЛІСТИ VS КОНКУРЕНТНИЙ БІЗНЕС: ШЛЯХИ ПОЛІПШЕННЯ СПІВПРАЦІ

СІЧЕНЬ 2016 р.

32

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

У 2019 році Верховна Рада України зробила великий крок у боротьбі з корупцією в напрямку посилення конкуренції в сфері природних монополістів та прозорості у будівництві, скасувавши обов'язкові пайові внески. Цей обов'язковий пайовий внесок номінально призначався для покращення інфраструктури регіону, де відбувається забудова, але фактично призвів до серйозних перешкод через корупцію та збільшив витрати на будівництво та підключення до комунальних мереж. Так, 29 серпня 2019 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких

законодавчих актів України про стимулювання інвестиційної діяльності в Україні», №1059.

Одна з рекомендацій РБО стосувалася регулярного аналізу НКРЕКП скарг споживачів. 2 червня 2019 року НКРЕКП прийняла постанову № 1333 «Про затвердження Правил розгляду звернень споживачів щодо дій суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг та врегулювання спорів».

Системний звіт

ЗЛОВЖИВАННЯ ПОВНОВАЖЕННЯМИ З БОКУ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ У ЇХ СТОСУНКАХ З БІЗНЕСОМ

СІЧЕНЬ 2016 р.

15

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

виконано	53%	8
в процесі виконання	20%	3
більше не актуальні	0%	0
не розпочато	27%	4

Відомі закони «МаскиШоуСтоп-1» та «МаскиШоуСтоп-2» — що були прийняті ще у 2017-2018 роках — значною мірою були розроблені саме на основі системних рекомендацій, викладених у цьому звіті. Варто зазначити, що ці закони допомогли ліквідувати найбільш кричущі прояви зловживань з боку правоохоронних органів у їх стосунках з бізнесом. Відтак, зараз підприємці практично не зіштовхуються з випадками, коли правоохоронці вдираються до приміщень зі зброєю та у балаклавах. Крім цього, на підставі наших рекомендацій процесуальні дії, яких мають дотримуватися правоохоронці під час проведення обшуку, стали більш впорядкованими – так, візити до слідчого судді з метою отримання ухвали на обшук та самі обшуки підлягають обов'язковій відео- та аудіофіксації, а адвокати мають право бути присутніми на будь-якому етапі даної процесуальної дії. В іншому випадку це вважається порушенням, а зібрані таким чином докази вважаються в суді недопустимими.

Крім того, згідно з рекомендацією РБО, Верховна Рада встановила максимальні

строки проведення досудового розслідування кримінального провадження до вручення повідомлення про підозру. Парламент також певною мірою удосконалив механізм притягнення правоохоронців до особистої відповідальності. І останнє, але не менш важливе — як було рекомендовано РБО — у 2019 році Рада значно збільшила грошовий поріг притягнення до кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків.

Серед рекомендацій, які все ще мають бути виконаними – Верховна Рада має заборонити кримінальне переслідування за ухилення від сплати податків, доки податковий борг не вважатиметься «узгодженими/визнаним». Крім цього, очікується, що Рада встановить максимальний термін для проведення експертиз. Ми також вважаємо, що Офіс Генерального прокурора України повинен розробити методологічні рекомендації щодо написання та подання заяв про скоєне кримінальне правопорушення.

Системний звіт

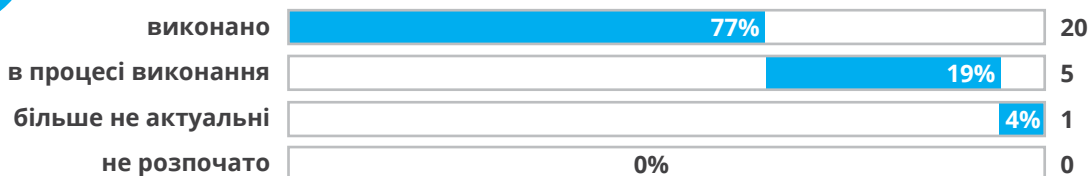
ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В БУДІВНИЦТВІ

ЛИПЕНЬ 2016 р.

26

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

З моменту публікації звіту РБО, ситуація в сфері регулювання будівництва значно поліпшилася. 2019 рік не став винятком:

17 жовтня 2019 року Верховна Рада прийняла Закон № 199-IX «Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку надання адміністративних послуг у сфері будівництва та створення Єдиної державної електронної системи у сфері будівництва».

Цей закон, зокрема, передбачає створення єдиної державної електронної системи у сфері будівництва в межах містобудівного кадастру, який міститиме всі дані про будівельний ринок в єдиному інформаційному ресурсі. Інформація в системній базі даних (окрім персональних даних) стане доступною через портал електронної системи. Для отримання адміністративних та інших видів послуг, передбачених законодавством у галузі будівництва, можна подавати документи онлайн, а також отримувати такі послуги онлайн. Крім того, електронна система дозволить сплачувати за адміністративні послуги у сфері будівництва та штрафи за правопорушення у сфері містобудування.

Крім того, Законом передбачено скорочення переліку документів, що подаються для

отримання адміністративних послуг у сфері будівництва; запроваджується об'єкт будівництва, та ідентифікатор завершеного об'єкта, який залишатиметься незмінним протягом всього часу існування об'єкта, а також єдина процедура присвоєння та зміни адрес об'єктам нерухомості.

29 серпня 2019 року Законом України № 1059 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України про стимулювання інвестиційної діяльності в Україні» скасовано обов'язкові пайові внески.

Цей обов'язковий пайовий внесок номінально призначався для покращення інфраструктури регіону, де відбувається забудова, але фактично призвів до серйозних перешкод через корупцію та збільшив витрати на будівництво та підключення до комунальних мереж.

Передбачається, що втілення норм Закону сприятиме покращенню позиції України в індексі Світового банку «Легкість ведення бізнесу» за показником «Отримання дозволів на будівництво».

З жовтня 2019 року було прийнято Закон України № 157-IX «Про концесію», який містить положення про державні закупівлі, які згадувалися РБО у своєму звіті.

Системний звіт

ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА КОНКУРЕНЦІЄЮ

ЛИСТОПАД 2016 р.

27

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

виконано	33%	9
в процесі виконання	63%	17
більше не актуальні	0%	0
не розпочато	14%	1

Виконуючи нашу рекомендацію, Антимонопольний комітет (АМКУ) підготував проект Концепції державної політики, спрямованої на розвиток та захист економічної конкуренції в Україні. Тому ми сподіваємось, що у 2020 році АМКУ врешті прийме довгоочікувану Загальнодержавну програму розвитку конкуренції. Варто зазначити, що у своїх щорічних планах АМКУ зараз визначає основні пріоритетні напрями на майбутній рік (в тому числі ринки, які будуть досліджуватися) та оприлюднює ключовий зміст наданих індивідуальних рекомендацій в окремих сферах. Крім того, у сфері державної допомоги були

прийняті необхідні підзаконні акти та розвинуто відповідну інституційну спроможність АМКУ.

Основні рекомендації, які поки ще не виконані, передбачають, що Верховна Рада запровадить фіксовані строки для розслідування справ про порушення конкуренції, та запровадить сучасний режим звільнення від відповідальності. Ми також рекомендуємо АМКУ розділити свої повноваження щодо розслідування справ та прийняття рішень, та забезпечити наявність Методики розрахунку розміру штрафів у вигляді повноцінного нормативно-правового акта.

Системний звіт

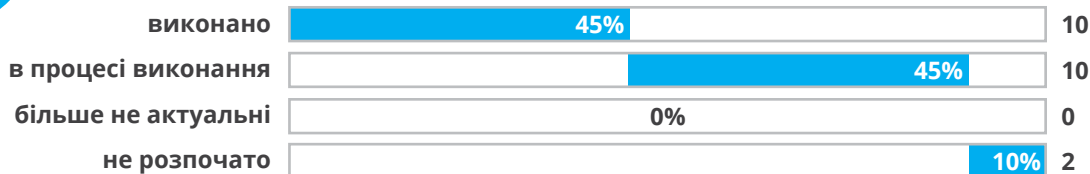
ВИКЛИКИ ДЛЯ УРЯДУ ТА БІЗНЕСУ ПРИ ВЗАЄМОДІЇ З МІСЦЕВИМИ ОРГАНАМИ ВЛАДИ

ЛЮТИЙ 2017 р.

22

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

У цьому звіті ми надали рекомендації широкому колу державних органів, багато з яких було успішно виконано. Дослухавшись до наших порад, державні органи покращили якість та рівень надання адміністративних послуг, було вжито низку заходів для усунення правових

прогалин та сприяння добровільному об'єднанню територіальних громад тощо.

Проте Верховна Рада також має завершити законодавчу рамку для створення конституційних основ запобігання зловживань місцевих органів влади.

Системний звіт

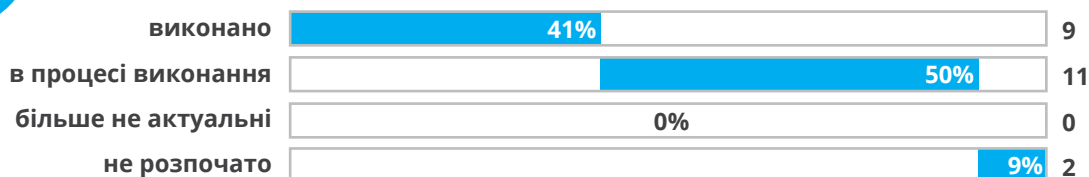
БОРОТЬБА З РЕЙДЕРСТВОМ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЛИПЕНЬ 2017 р.

27

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

Як було запропоновано у звіті, Рада виключила можливість проведення реєстраційних дій щодо нерухомого майна або корпоративних прав з порушенням принципу територіальності. Окрім цього, ще у 2018 році Міністерство юстиції забезпечило повну синхронізацію даних між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно та Державним земельним кадастром. Водночас все ще має бути забезпечена довгоочікувана повна технічна взаємодія між Державним реєстром речових прав на нерухоме майно та Єдиним державним реєстром судових рішень. Згідно з нашою рекомендацією, Міністерство юстиції оприлюднює результати

камеральних документальних перевірок державних реєстраторів. Також були вирішені юрисдикційні конфлікти у судових спорах у сфері державної реєстрації.

Окрім цього, з метою запобігання рейдерських атак, ми просуваємо ідею запровадження системи повідомлення власників корпоративних прав про майбутні реєстраційні дії. Офіс генерального прокурора України та Міністерство внутрішніх справ також повинні розробити методологічні рекомендації для правоохоронців, спрямовані на покращення розслідування саме спеціалізованих рейдерських складів злочину.

Системний звіт

КОНТРОЛЬ ЗА КОНТРОЛЕРАМИ: СТАН ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

СІЧЕНЬ 2018 р.

11

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

виконано	27%	3
в процесі виконання	73%	8
більше не актуальні	0%	0
не розпочато	0%	0

Ми вважаємо реформу контролюючих органів однією з успішних ініціатив українського уряду. Однак до повного завершення цієї реформи ще досить далеко.

Лише 80% нормативно-правових актів контролюючих органів приведено у відповідність до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про основні засади

державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» щодо лібералізації системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Серед невиконаних рекомендацій – розширення повноважень Державної регуляторної служби щодо впливу на ті державні органи, які не виконують її вказівок.

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ БІЗНЕСУ У МИТНІЙ СФЕРІ

ЛИПЕНЬ 2018 р.

23

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

У 2019 році було прийнято закон, який запроваджує систему «авторизованих економічних операторів» (АЕО) відповідно до вимог законодавства ЄС. На виконання вимог, які містяться у Регламенті (ЄС) № 608/2013 Європейського парламенту та Ради Україна так само значно оновила законодавство, що регулює захист прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон. Не менш важливим є те, що Міністерство фінансів виконало наші рекомендації, спрямовані на впорядкування виконання судових рішень, що

зобов'язують повернути надміру сплачені митні збори та платежі. Міністерство фінансів та ДФС також визначили своїм пріоритетом створення державного реєстру рішень щодо класифікації товарів, що має базуватися на кращих практиках ЄС. Ми також вважаємо, що важливо забезпечити поступовий перехід від етапу митного оформлення до пост-аудиту як основної форми митного контролю. Крім того, все ще має бути здійснена комплексна реформа інституту адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

Системний звіт

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДЛЯ БІЗНЕСУ У СФЕРІ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН

СІЧЕНЬ 2019 р.

18

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

Цей системний звіт присвячений аналізу поточних питань трудових відносин та взаємодії бізнесу з відповідними державними органами. У цьому звіті ми надали рекомендації щодо вдосконалення та підвищення підзвітності у роботі Державної служби України з питань праці. Деякі рекомендації РБО були виконані у 2019 році.

Найпомітнішою виконаною рекомендацією була постанова КМУ № 223, якою затверджуються Критерії, за якими оцінюється ступінь ризику

від провадження господарської діяльності та визначається періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства у сферах охорони праці, промислової безпеки, гігієни праці, поведіння з вибуховими матеріалами промислового призначення, зайнятості населення, зайнятості та працевлаштування осіб з інвалідністю Державною службою України з питань праці.

Системний звіт

АДМІНІСТРАТИВНЕ ОСКАРЖЕННЯ: ПОТОЧНИЙ СТАН ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЛИПЕНЬ 2019 р.

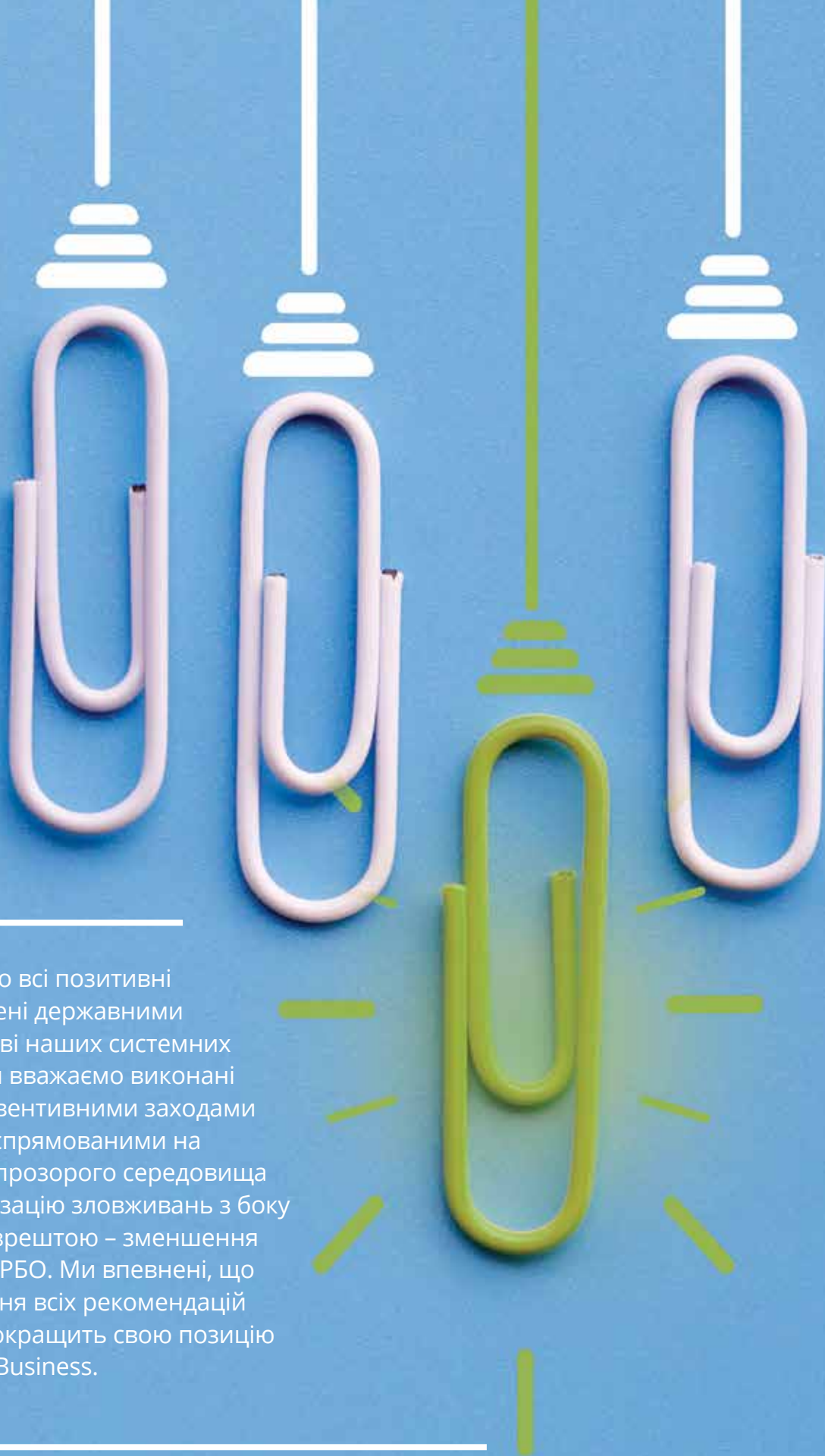
54

Стан виконання рекомендацій,
наданих державним органам:

виконано	0%	0
в процесі виконання	100%	54
більше не актуальні	0%	0
не розпочато	0%	0

Звіт присвячений удосконаленню поточного стану процедури адміністративного (відомчого) оскарження. Формулюючи рекомендації, ми зосередилися на забезпеченні належної імплементації окремих принципів адміністративної процедури, а саме: доступності та зручності; безсторонності (неупередженості); відкритості та прозорості; офіційності; пропорційності; своєчасності; розумних строків та ефективності. Оскільки документ закликає до системного, всебічного

та ефективного підходу до вирішення основних питань у цій галузі, — лівова частка наших рекомендацій передбачає прийняття Закону України «Про адміністративну процедуру». З метою забезпечення належного відображення наших рекомендацій ми тісно співпрацюємо з Міністерством юстиції, якому доручено підготувати урядову версію відповідного законопроекту. Очікується, що Рада ухвалить цей закон протягом 2020 року.

Ми високо цінуємо всі позитивні зміни, запроваджені державними органами на основі наших системних рекомендацій. Ми вважаємо виконані рекомендації превентивними заходами та процедурами, спрямованими на створення більш прозорого середовища для бізнесу, мінімізацію зловживань з боку держслужбовців, зрештою – зменшення кількості скарг до РБО. Ми впевнені, що за умови виконання всіх рекомендацій Україна значно покращить свою позицію в рейтингу Doing Business.

4. СПІВПРАЦЯ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Одним з ключових завдань Ради бізнес-омбудсмена є забезпечення ефективного системного діалогу бізнесу з Урядом, органами державної влади та місцевого самоврядування, а також підприємствами, які перебувають у державній власності або підпорядковані державним органам.

4.1. Співпраця з державними органами

Прагнучи зробити свою діяльність максимально ефективною, РБО підписує Меморандуми про партнерство та співробітництво з державними органами. Всього РБО підписала 12 меморандумів, три з яких у 2019 році з:

- Генеральною прокуратурою України
- Державною податковою службою
- Державною митною службою

Раніше Меморандуми були підписані з:

- Державною фіскальною службою,
- Службою безпеки України
- Міністерством екології та природних ресурсів,
- Державною регуляторною службою,
- Міністерством юстиції,
- Національним антикорупційним бюро,
- Київською міською державною адміністрацією,
- Національною поліцією,
- Національним агентством із запобігання корупції.

Меморандуми передбачають регулярні зустрічі експертних груп, що є платформою для відкритого та прозорого розгляду окремих скарг, а також вдосконалення законодавства, яке регулює підприємницьку діяльність та усунення перешкод для ведення бізнесу в Україні.

У 2019 році відбулося 63 зустрічі експертних груп з такими державними органами:

	Кількість зустрічей експертних груп	Кількість розглянутих кейсів
Державна фіскальна служба України	36	33
Національна поліція	5	60
Міністерство екології та природних ресурсів	8	29
Генеральна прокуратура України	6	49
Служба безпеки України	4	19
Київська міська державна адміністрація	2	8
Міністерство юстиції	2	5
Всього	63	203

4.2. Регіональні семінари з USAID та UNIC

UNIC

Разом зі Всеукраїнською мережею доброчесності і комплаєнсу ми продовжуємо традицію проведення освітніх заходів в регіонах України.

Разом з

250

учасниками ми говорили про те, як Рада бізнес-омбудсмена може допомогти підприємцям, зокрема, розв'язати проблеми з державними органами у сфері трудових відносин.

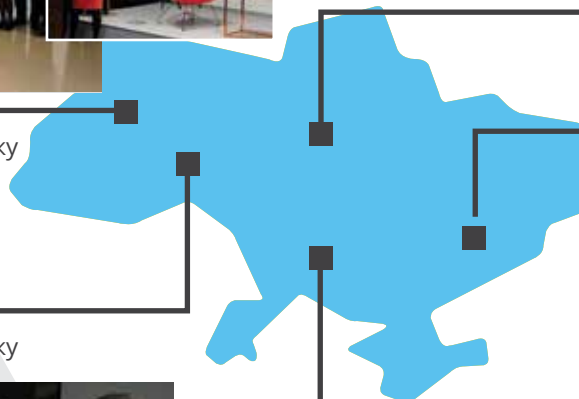

ЛУЦЬК
13 листопада 2019 року

Протягом листопада-грудня 2019 року ми відвідали:

ЧЕРКАСИ
28 листопада 2019 року

МАРІУПОЛЬ
21 листопада 2019 року

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
11 листопада 2019 року

МИКОЛАЇВ
3 грудня 2019 року

UNIC за підтримки Ради бізнес-омбудсмена, Посольства Королівства Нідерландів в Україні, Торгово-промислової палати України.

Ми вважаємо, що кращі практики впровадження антикорупційних програм, представлені успішними компаніями, будуть стимулювати державні та приватні підприємства до підвищення рівня їх ділової доброчесності у веденні бізнесу.

Ми регулярно відвідуємо різні області України, щоб спілкуватися зі стейкхолдерами по всій країні. У 2019 році ми, спільно з партнерами з Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» (USAID KEY) та Всеукраїнської мережі доброчесності та комплаєнсу (UNIC), організували та провели дві низки регіональних заходів.

ПРОГРАМА USAID

«КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНА ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ»

У 2019 році Уряд України мав завершити реалізацію Стратегії МСП-2020 та розробити новий стратегічний документ у цій галузі. Саме тому Рада бізнес-омбудсмена (РБО) вирішила присвятити свій новий системний звіт оцінці виконання Стратегії МСП-2020 і розробити рекомендації щодо подальших перспектив державної політики в цій сфері. Програма USAID «Конкурентоспроможна економіка України» (Програма USAID KEY) вирішила підтримати РБО у здійсненні оцінки поточного стану реалізації Стратегії МСП-2020 та визначенні основних прогалин у політиці, регуляторних обтяжень і адміністративних перешкод для МСП, а також покращень, які можна очікувати за відповідними напрямками. Результати цієї фокус-групи будуть використані для формування рекомендацій Програми USAID KEY та РБО щодо цілей і складових нового стратегічного документа щодо розвитку МСП, який має бути розроблено і схвалено Урядом України.

Під час регіональних семінарів

ПЕРЕВІРКИ БІЗНЕСУ: ОСНОВНІ ВИКЛИКИ ПІСЛЯ ЗАВЕРШЕННЯ МОРАТОРІЮ

для малих та середніх підприємств ми

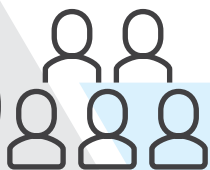

1 допомагали розібратись з питаннями діловодства та звітності

2 розповідали як поліпшити здатність управляти ризиками

300

учасників з різних областей

Під час цих заходів проводилися зустрічі спеціалізованих фокус-груп з підприємцями у 6 областях України. У дружній атмосфері дискусії представники бізнесу ділилися своїми проблемами під час взаємодії з державними органами. Згодом, протягом грудня 2019 року, за програмою фокус-груп проводилось онлайн опитування серед представників бізнесу.

268

підприємців взяли участь в дослідженні

Результати дискусій у фокус-групах та анкетування були використані для формування рекомендацій стосовно нового стратегічного документа з питань розвитку МСП який в подальшому має розробити та затвердити український уряд.

Чернігів
14 листопада 2019 року

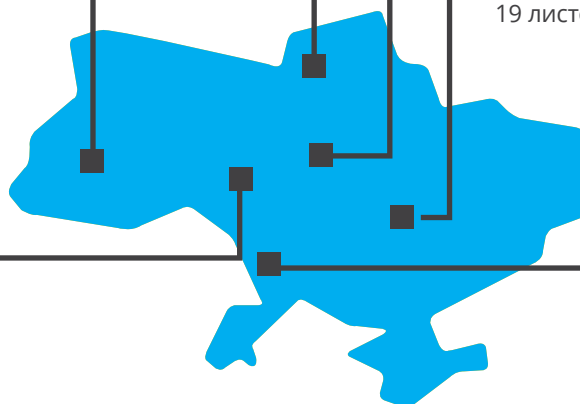
Черкаси
18 жовтня 2019 року

Івано-Франківськ
5 листопада 2019 року

Запоріжжя
19 листопада 2019 року

Рада відвідала
6 українських
міст

Вінниця
28 жовтня 2019 року

Одеса
21 жовтня 2019 року

4.3. Зв'язки з громадськістю

Комунікації дуже важливі для Ради бізнес-омбудсмена. Наш офіс співпрацює з засобами масової інформації та використовує сучасні технології, щоб залучати стейкхолдерів до діалогу, організовує публічні виступи бізнес-омбудсмена та його команди перед широкою аудиторією.

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

РБО співпрацює зі ЗМІ на засадах інформаційного обміну і не надає фінансової компенсації видавцям або журналістам за згадування її діяльності або спікерів.

З початку роботи ЗМІ згадували про діяльність бізнес-омбудсмена та Ради

24 500+
разів

100%
згадувань
були позитивні та
нейтральні

70%
конструктивні

Щоквартально ми організуємо круглі столи, де журналісти можуть дізнатися, як працює бізнес-омбудсмен.

на основі моніторингу засобів масової інформації, проведеного компанією ECOSAP

Приблизна оцінювана рекламна вартість публікацій у 2019 році становить

7,1 млн.
грн.

з початку роботи Ради ця цифра вже перевищує

23,3 млн.
грн.

відповідно до прайсу видань на розміщення реклами, накладу та кількості показів сторінок.

У 2019 році наші спікери виступали:

на телебаченні

та радіо

Наші інтерв'ю та статті публікували провідні українські ЗМІ:

Інформаційні
агентства

Бізнес-медіа:

ЕКОНОМІЧНА ПРАВДА

Today

hromadske

vox
ukraine

Юридичні
медіа:

ЗаконоБізнес

Міжнародні блоги:

The FCPA Blog

CORRUPTION BULLETIN

Онлайн платформа:

WOMO.

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

Ми активно поширюємо інформацію про діяльність РБО в соціальних мережах.

Ми присутні у:

Facebook

@BusinessOmbudsmanUkraine)

Наразі маємо 5000+ фоллоуверів (без використання платної реклами, лише за допомогою органічного охоплення), а кожен наш пост охоплює близько 10000 користувачів. Ми використовуємо Facebook, щоб ділитися новинами про результати нашої роботи та іншими цікавими фактами.

LinkedIn

@Business Ombudsman Council

Ми постійно ділимося з бізнес-спільнотою результатами нашої роботи.

Twitter

@Bus_Ombudsman

Ми використовуємо цей канал, щоб оперативно донести наші повідомлення для англomовної аудиторії.

YouTube

@Рада бізнес-омбудсмена

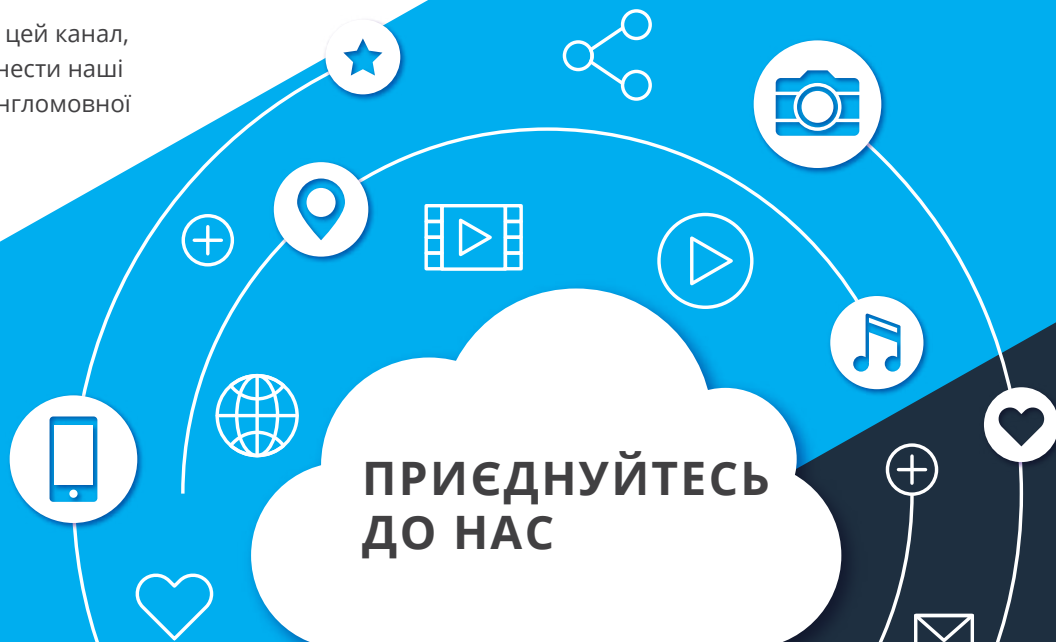
Ми знімаємо цікаві та інформативні відео-інструкції щодо подачі скарг, ділимося лайфхаками, демонструємо успішні кейси у відео-форматі. У 2019 році ми додали 50 нових відео на наш канал YouTube та отримали понад 2000 переглядів. Ми вважаємо, що цей ресурс дозволяє нам заручитися довірою та авторитетом серед нашої аудиторії.

Instagram

@business_ombudsman_council

За допомогою акаунту в Instagram ми показуємо робочу атмосферу нашого офісу. Цінності та принципи, якими ми ділимося, уможливають спілкування з нашою аудиторією на більш глибокому, довірчому рівні.

ПРИЄДНУЙТЕСЬ
ДО НАС

ВЕБ-САЙТ

Адреса нашого сайту

BOI.ORG.UA

Через нього можна подати скаргу на держорган – це найзручніший та найшвидший спосіб.

Крім того, тут ви можете отримати доступ до звітів, статей, відеоматеріалів, знайти новини та інформацію про наш офіс або встановити контакт з нами через соціальні мережі.

У 2019 році Google Analytics зафіксував

128 000

переглядів сторінок
нашого веб-сайту

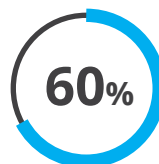
+4%
проти
2018 року

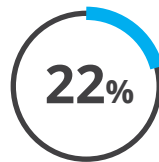
44 182

сеансів переглядів

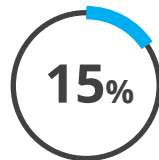
+11%
проти
2018 року

Більшість відвідувачів
знайшли нас через
пошукові системи

за прямим посиланням
на веб-сайт

з соціальних мереж
(88% з мережі Facebook)

Географія відвідувачів

81%

відвідувачів
з України

19%

з понад
100 країн світу

УЧАСТЬ У ЗАХОДАХ

Бізнес-омбудсмен, його заступники та інші співробітники Ради регулярно виступають на різноманітних конференціях, форумах та ділових зустрічах.

Загалом у 2019 році наша команда відвідала

200

ділових заходів
в 2019

На яких ми:

Презентували

діяльність РБО перед бізнес-спільнотою різних країн, зокрема посольств

Брали участь в тематичних обговореннях

з податкових питань, діяльності правоохоронних органів та інших предметів по яких до нас звертаються Скаржники

Відвідували окремі тематичні заходи

міжнародних організацій з питань формування сприятливого бізнес-середовища в Україні

Міжнародні заходи:

8-10/01

Тренінг «Альянси публічного і приватного секторів у боротьбі з корупцією у країнах Близького Сходу і Північної Африки», організований Організацією економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) та Міжнародним валютним фондом у Кувейті

28/01

Норвезько-Український Бізнес-Форум 2019, організований Норвезько-Українською торговою палатою за підтримки Міністерства закордонних справ Норвегії, в партнерстві з Університетом Осло Метрополітан та Посольством України в Норвегії

19-21/03

Міжнародний форум з антикорупції та доброчесності ОЕСР – Tech for Trust, організований ОЕСР в Парижі

10/07

Семінар з питань анти-корупції і ділової доброчесності, організований Організацією економічного співробітництва та розвитку та Соціально-Економічною Радою Бейрута (Ліван)

11/10

Міжнародна бізнес-конференція: «Створення сприятливих умов для сталого бізнесу в Східній Європі та Центральній Азії», організована бізнес омбудсменом Грузії, Тбілісі

30-31/10

Антикорупційний захід для Східної Європи та Центральної Азії, організований Організацією економічного співробітництва та розвитку, Париж

19-20/11

Регіональний семінар «Азія-Європа», організований Ініціативою із прозорості інфраструктури, Дубай

Окремі важливі події в Україні:

26/02

Практична дискусія:
«Коригування митної вартості»,
організована АО «Адвокатська
сім'я Лисенко» та Асоціацією
адвокатів України

13/03

Роль бізнес-омбудсмена у захисті
законних інтересів бізнесу в
Національному університеті
«Києво-Могилянська академія»,
організована «Трансперенсі
Інтернешнл Україна»,
Національний університет
«Києво-Могилянська академія»
та Норвезька школа економіки

25/03

Семинар на тему: «Боротьба
з корупцією та дотримання
законодавчих норм в Україні»,
організований Advantage Austria
в Україні

28/03

IX Західноукраїнський
юридичний форум,
організований Всеукраїнською
громадською організацією
«Асоціація правників України»

05/04

I Кримінально-правовий форум,
організований холдингом
«Юридическая практика»

17/05

Зустріч без краваток:
«Виконання судових рішень в
Україні: практика, проблеми,
перспективи», організована
Асоціацією Адвокатів України,
Радою адвокатів Чернігівської
області

21/05

Засідання «Оцінка Акту з
питань малого бізнесу для
Європи 2020», організоване
Організацією економічного
співробітництва та розвитку
(ОЕСР)

29/05

V Український
антимонопольний форум,
організований холдингом
«Юридическая практика»

07/06

VI Міжнародний форум
корпоративних секретарів,
організований Професійною
асоціацією корпоративного
управління (ПАКУ) та
Міжнародною фінансовою
корпорацією (IFC)

30/08

Податковий форум, організо-
ваний Асоціацією правників
України

20/09

VIII Податковий форум.
TaxCruise, організований
Асоціацією правників України

08/10

Семинар з етики та колаєнсу

16/10

Конференція на тему: «Технології
для етики та безпеки»,
організована ТОВ «Етиконтроль»

18/10

Захід: «Огляди та плани дій
щодо інвестиційного клімату,
специфічні для ЄС та ЄБРР»,
організований Європейським
банком реконструкції і розвитку

24/10

Доповідь про Раду бізнес-
омбудсмена студентам
Українського Католицького
Університету

25/10

Business Breakfast з польською
діловою спільнотою та
установами підтримки бізнесу
в Україні, організований
Закордонним торговельним
бюро у Києві

29/10

Міжнародний інвестиційний
форум RE:think, ініційований
Президентом України

29/10

Захід RE:think. Підприємницька
подорож програмами
EU4Business, організований
Міжнародним інвестиційним
форумом RE:think

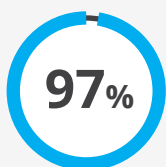
30/10

Legal Real Estate Forum,
організований холдингом
«Юридическая практика»

21/11

Круглий стіл з Послом США
Вільямом Б. Тейлором,
організований Американсько-
Українською бізнес радою

ВАШІ ВІДГУКИ

скаржників відзначили,
що вони задоволені/дуже
задоволені роботою з нами.

«Професіоналізм в реалізації своїх повноважень працівниками Ради дає надію на реальне утвердження в Україні принципу свободи підприємницької діяльності у взаємовідносинах бізнес–середовища та владних структур.»

Ігор Тинний
Засновник ТОВ «Гідроенергоресурс»

«Висловлюємо Вам щирі подяку за активну участь та допомогу Ради у захисті корпоративних прав товариства.»

Микола Бляшин
Директор АБ «Миколи Бляшина»

У звітному році
ми отримали

515

форм зворотного зв'язку
від наших скаржників.

**Скаржники оцінювали нашу
роботу за декількома критеріями:**

Клієнтська підтримка та увага до питання

Розуміння суті скарги

Якість результатів роботи

Також вони відзначали, чим були
найбільше задоволені в роботі з нами, і
які моменти потребували покращення.

«Результат вирішення нашої справи говорить про те, що Україна дотримується міжнародних зобов'язань за договорами про заохочення та взаємний захист іноземних інвестицій, а також дбає про створення сприятливого інвестиційного середовища. Дякуємо Раді бізнес-омбудсмена за підтримку у врегулюванні інвестиційного спору.»

Міхаліс Александракіс
Генеральний директор
ПрАТ «Філіп Морріс Україна»

«Рада бізнес-омбудсмена демонструє ефективність роботи та актуальність функціонування даного інституту в Україні з урахуванням обраного проєвропейського напрямку держави та розбудови правового суспільства.»

Віталій Шемет
Директор ТОВ «Гранд Автотранс Україна»

«Висловлюємо свою повагу та вдячність Раді бізнес-омбудсмена.»

Валерій Коваленко

Директор ТОВ «Лентакс-Юг»

«Щиро дякуємо вам за підтримку та сприяння у боротьбі з безпрецедентним тиском правоохоронних органів.»

Ігор Хоньків

Директор ТОВ «Ай-Ві-Ті Інвестмент

«Дякуємо вам за допомогу у захисті прав підприємства. Ваша об'єктивність, неупередженість, та професійність стали одним із ключових факторів позитивного вирішення нашої проблеми.»

Віталій Наконечний

Голова Наглядової Ради ПАТ «Норіс»

«Своїми кваліфікованими діями Рада підтверджує одну із основних своїх стратегій- ефективне представництво та захист інтересів бізнесу у державних органах.»

Віктор Кожевніков

Генеральний директор ТОВ «Миколаївський глиноземний завод»

«Дякуємо за Ваші зусилля та переконання щодо чесності та прозорості бізнесу, які призвели до справедливого результату. Бажаємо розвитку та процвітання Ради бізнес-омбудсмена в Україні.»

Володимир Зубков

Генеральний директор ТОВ «Верес»

«Ми підтверджуємо, що Рада бізнес-омбудсмена зарекомендувала себе як надійний партнер, здатний швидко аналізувати ситуацію та знаходити правові шляхи реагування на бездіяльність, а також неправомірні дії податкового органу, чим допоміг відстояти законні права Клієнта. Ми підкреслюємо високий професіоналізм, глибоке розуміння податкового законодавства, організованість та пунктуальність протягом всього часу співпраці.»

Олександр Киришун

Директор консалтингової компанії «Експерт»

БЦ «Поділ Плаза»
вул. Спаська, 30А,
Київ 04070, Україна
(вхід з вул. Сковороди, 19)

Телефон: +380 (44) 237-74-01
Факс: +380 (44) 237-74-25
E-mail: info@boi.org.ua

www.boi.org.ua
www.facebook.com/BusinessOmbudsmanUkraine